

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

YEREL YÖNETİMLERDE KATILIM YÖNTEMLERİ:
POLATLI KENT KONSEYİ ÖRNEĞİ

Gözde Büşra ŞİŞİK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Doç. Dr. Handan ERTAŞ

Konya- 2019

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Bilimsel Etik Sayfası

Öğrencinin

Adı Soyadı	GÖZDE BÜŞRA ŞİŞİK		
Numarası	154228002010		
Ana Bilim / Bilim Dalı	SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ\KAMU YÖNETİMİ		
Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒	Doktora	☐
Tezin Adı	YEREL YÖNETİMLERDE KATILIM YÖNTEMLERİ: POLATLI KENT KONSEYİ ÖRNEĞİ		

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Öğrencinin imzası

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Yüksek Lisans Tezi Kabul Formu

Öğrencinin	Adı Soyadı	GÖZDE BÜŞRA ŞİŞİK		
	Numarası	154228002010		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ\KAMU YÖNETİMİ		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐		
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. HANDAN ERTAŞ		
Tezin Adı		YEREL YÖNETİMLERDE KATILIM YÖNTEMLERİ: POLATLI KENT KONSEYİ ÖRNEĞİ		

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan YEREL YÖNETİMLERDE KATILIM YÖNTEMLERİ: POLATLI KENT KONSEYİ ÖRNEĞİ başlıklı bu çalışma 02/05/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı	Adı Soyadı	Danışman ve Üyeler	İmza
Doç. Dr.	Handan ERTAŞ	Danışman	
Prof. Dr.	Hacer Tuğba EROĞLU	Üye	
Doç. Dr	İsmail SEVİNÇ	Üye	

İÇİNDEKİLER

Resimler Listesi.....	v
Tablolar Listesi	vi
Özet	vii
Summary.....	viii
Önsöz.....	ix
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KATILIM ÇERÇEVESİNDE YEREL YÖNETİMLERİN GELİŞİMİ

1.1 Yerel Yönetimler	3
1.2 Yerel Yönetimlerin Tarihsel Gelişimi	7
1.2.1 Cumhuriyet Öncesi Dönemde Yerel Yönetimler.....	7
1.2.2 Cumhuriyet Dönemi Yerel Yönetimler.....	10
1.3 Yerel Yönetim Türleri	12
1.3.1 Siyasi Yerinden Yönetim	12
1.3.2 İdari Yerinden Yönetim.....	13
1.3.2.1 Yer Yönünden Yerinden Yönetim.....	13
1.3.2.2 Hizmet Yönünden Yerinden Yönetim	14
1.4 Yerel Yönetim Kuruluşları	14
1.4.1 Belediyeler.....	14
1.4.1.1 Belediye Başkanı	18
1.4.1.2 Belediye Meclisi.....	18
1.4.1.3 Belediye Encümeni.....	19
1.4.2 Büyükşehir Belediyesi.....	19

1.4.2.1 Büyükşehir Belediye Başkanı	22
1.4.2.2 Büyükşehir Belediye Meclisi	22
1.4.2.3 Büyükşehir Belediye Encümeni	23
1.4.3 İl Özel İdaresi.....	23
1.4.3.1 Vali	25
1.4.3.2 İl Encümeni	25
1.4.3.3 İl Genel Meclisi	26
1.4.4 Köyler	26
1.4.4.1 Köy İhtiyar Meclisi.....	27
1.4.4.2 Köy Derneği	27
1.4.4.3 Muhtar.....	28

İKİNCİ BÖLÜM

YEREL YÖNETİMLERDE KATILIM YÖNTEMLERİ

2.1 Katılım Kavramı.....	29
2.2 Yerel Yönetimlerde Katılım.....	31
2.3 Yerel Yönetimlerde Katılım Yöntemleri	33
2.3.1 Seçimler Aracılığı İle Katılım	34
2.3.2 Halk Oylaması İle Katılım.....	35
2.3.3 Sivil Toplum Örgütleri Aracılığıyla Katılım	36
2.3.4 Semt Danışma Meclisleri (SEDAM)	37
2.3.5 Proje Demokrasisi	38
2.3.6 Mahalle Kurulları.....	39
2.3.7 Muhtar Toplantıları	39
2.3.8 Halk Kurultayları	39
2.3.9 Yurttaş Kurulları	40

2.3.10 Kadınlar Meclisi.....	40
2.3.11 Çocuk Meclisleri.....	41
2.3.12 Şikâyet Kutuları	41
2.3.13 İnternet ve Dilekçe	41
2.3.14 Halk Günleri	42

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YEREL KATILIM MODELİ OLARAK KENT KONSEYLERİ

3.1 Kent Konseyi.....	44
3.1.1 Kent Konseyi ve Gelişimi	44
3.1.2 Kent Konseyi Yönetmeliği	47
3.2 Kent Konseyinin Amaç ve Görevleri	49
3.3 Kent Konseyinin Çalışma İlkeleri ve Konseye Üyelik	50
3.4 Kent Konseyi Organları.....	52
3.4.1 Genel Kurul	53
3.4.2 Yürütme Kurulu	53
3.4.3 Kent Konseyi Başkanı	53
3.4.4 Meclisler ve Çalışma Grupları.....	54
3.5 Kent Konseylerinin Katılım Yönünden Değerlendirilmesi.....	54

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

POLATLI KENT KONSEYİ UYGULAMASI

4.1 Polatlı İlçesine Ait Genel Bilgiler	57
4.1.1 Polatlı'nın Coğrafi Yapısı.....	57
4.1.2 Polatlı'nın Tarihi	59
4.2 Polatlı Kent Konseyinin Oluşumu.....	61
4.3 Polatlı Kent Konseyinin Yapısı.....	64

4.4 Çalışma Grupları	66
4.5 Meclisler	68
4.5.1 Kadın Meclisi.....	68
4.5.2 Gençlik Meclisi.....	70
4.5.3 Çocuk Meclisi	72
4.5.4 Engelli Meclisi.....	74
4.5.5 Tarım Sanayi Meclisi	75
4.6 Yapılan Çalışmalar	75
KAYNAKÇA.....	91
SONUÇ.....	101
EK.....	103

Resimler Listesi

	<u>Sayfa No</u>
Resim 1: Polatlı İlçe Sınırları.....	58
Resim 2: Dur Yolcu Mehmetçik Anıtı	61
Resim 3: Polatlı Kent Konseyi Merkezi Açılışı.....	62
Resim 4: Polatlı Belediyesi Kent Konseyi Binası Açılıyor	63
Resim 5: Polatlı Belediyesi Kent Konseyi Binası Açıldı	63
Resim 6: Genç Yetenekler Yarışması	76
Resim 7: Halkı Bilgilendirme Semineri	77
Resim 8: 5 Haziran Dünya Çevre Günü	78
Resim 9: Kent Konseyleri Bölge Toplantıları	79
Resim 10: Meme Kanseri Tanı ve Tedavi Yöntemleri Konulu Seminer	80
Resim 11: "Genç Yetenekler" Yarışması Hakkında Bilgilendirme Semineri.....	81
Resim 12: 1 Ton Atık Pil Toplanması.....	85
Resim 13: Eğitimci Yazar İsmail Aslanhatunla İmza Günü.....	86
Resim 14: Ödüllü Pancar Pekmezli Tatlı Yarışması.....	87
Resim 15: Altın Gol Penaltı Turnuvası	88
Resim 16: "Aşk Grevi" Adlı Tiyatro	89
Resim 17: Sevgililer Günü Standı.....	89
Resim 18: Engelsiz Hayat Hakkımız.....	90

Tablolar Listesi

	<u>Sayfa No</u>
Tablo 1: Polatlı Kent Konseyi Yürütme Kurulu Üyeleri.....	65
Tablo 2: Polatlı Kent Konseyi Çalışma Grupları.....	67
Tablo 3: Polatlı Kent Konseyi Gençlik Meclisi Yönetim Şeması	72
Tablo 4: Polatlı Kent Konseyi Çocuk Meclisi Yönetim Şeması.....	74

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin

Adı Soyadı	GÖZDE BÜŞRA ŞİŞİK
Numarası	154228002010
Ana Bilim / Bilim Dalı	SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ\KAMU YÖNETİMİ
Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
Tez Danışmanı	Doç. Dr. HANDAN ERTAŞ
Tezin Adı	YEREL YÖNETİMLERDE KATILIM YÖNTEMLERİ: POLATLI KENT KONSEYİ ÖRNEĞİ

ÖZET

Türkiye’de yerel yönetimler, halka en yakın birimler olduğu için model olarak yerel demokrasi, katılım ve özerkliklerinin sağlanması konusunda demokrasi sürecinin önemli bir boyuta gelmesine katkı sağlamaktadır. Yerel yönetimler halkın isteklerine daha hızlı cevap verip etkili kararların alınmasına imkan sağlamaktadır. Bu konuda temeli Yerel Gündem 21 uygulamalarına dayanan ve son zamanlarda sayısında artış görülen kent konseyleri, halk katılımının arttırılması konusunda önemli mekanizmalardan biridir. Yerel yönetimlerin güçlendirilmesi amacı ile oluşturulan kent konseyleri kent yönetiminde hesap verilebilirlik, katılımcılık ve demokrasi kültürünün geliştirilmesi yönünde faaliyetlerini yerine getirmektedir.

Bu çalışmada ülkemizdeki yerel katılım yöntemleri incelenecek olup kent konseylerinin geçmişten günümüze kadar ki gelişim evresi ve bir kent konseyi deneyimi olarak Polatlı Kent Konseyi uygulanması ele alınarak incelenmiştir.

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	GÖZDE BÜŞRA ŞİŞİK		
	Numarası	154228002010		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ\KAMU YÖNETİMİ		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒	Doktora	☐
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. HANDAN ERTAŞ		
	Tezin İngilizce Adı	PARTICIPATION METHODS IN LOCAL GOVERNMENTS: POLATLI CITY COUNCIL EXAMPLE		

SUMMARY

Local governments in Turkey, local democracy as a model because it is closest to the ring, are contributing to become an important aspect of ensuring their participation in the democratic process and autonomy. Local administrations respond more quickly to the demands of the people and make effective decisions. City councils, which are based on Local Agenda 21 practices and whose number has increased recently, is an important mechanism for increasing public participation. The city councils established for the purpose of strengthening the local administrations are carrying out their activities towards the development of accountability, participation and culture of democracy in the city administration.

In this study, local participation methods in our country will be examined and the development of city councils from past to present and the application of Polatlı City Council as a city council experience have been examined.

Önsöz

Yerel yönetimlerde katılım yöntemleri: Polatlı Kent Konseyi Örneği konulu olan çalışmamdaki asıl hedef genel çerçevede katılımdan bahsedip kilit konumda olan kent konseylerine de vurgu yaparak yerel yönetimlerdeki katılımın ne durumda olduğunu belirlemektir. Fakat tezimde konuyu geniş kapsamlı olarak tek tek incelemek mümkün olmayacağı için belli başlı temel noktalara değinerek açıklanmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmanın oluşması noktasında desteğini benden esirgemeyen danışman hocam Doç. Dr. Handan ERTAŞ'a, Kent Konseyi hakkında tezime katkıda bulunan Polatlı Kent Konseyi Başkanı Tekin ÇELİK'e ve bu süreçte her daim maddi ve manevi desteklerini sağlayıp fedakarlıkta bulunan değerli aileme sonsuz teşekkürü bir borç bilirim.

Gözde Büşra ŞİŞİK

GİRİŞ

Ülkemizde yönetim yapısı olarak merkezi ve yerinden yönetim olmak üzere iki tür yönetim mevcuttur. Yerinden yönetim ilkesinin uygulanmakta olduğu yerel yönetimler, belirli bir alanda yaşamlarını sürdüren vatandaşların günlük ihtiyaçlarını karşılayıp gerekli kamusal hizmetleri yerine getiren yönetsel bir birimdir. Bu birimlerin karar organları belirli zamanlarda gerçekleştirilen seçimlerle göreve gelmektedir. Bu yönetim modelinde halkın yönetime katılımı ön plana çıkmıştır. Türkiye’de halkın yönetime katılması, yöneticilerden hizmetler talep edebilmesi Tanzimat dönemi ile yavaş yavaş şekillenmeye başlamıştır. Fakat günümüzde bile bu şekillenme tam anlamıyla halen tamamlanmış sayılmamaktadır. Bunun nedeni ise tarihten gelen merkezi anlayışın hakim olmasıdır. Yerel yönetimler merkezi yönetimlere göre halka en yakın hizmet birimidir ve bu sayede halkın beklentilerini daha hızlı bir şekilde gözlemleyip gerçekleştirmektedir. Beraberinde yerel halkın karar ve uygulama sürecine katılım sağlayıp etki etmesine de imkan sağlamaktadır. Merkezi yönetimlerde tam anlamı ile halkın katılımı genel seçimler yoluyla olurken yerel yönetimlerde ise katılım sadece tek yöntemle sınırlı kalmayıp bu katılım danışma kurulları, halk kurultayları, şikayet kutuları, kent konseyleri vb. birçok yöntemle de yerine getirmeye çalışmaktadır.

Yerel yönetimlerde birçok katılım yöntemi mevcut olup bunlardan günümüzde son zamanlarda ön plana çıkan katılım yöntemlerinden birisi de kent konseyleridir. Kent konseyleri, kent yaşamında kent vizyonunun ve hemşehrilik vizyonunun geliştirilmesi, sosyal yardımlaşma, dayanışma, katılım, çevreye duyarlılık ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirebilmeyi hedefler. Kent konseylerinin temel varoluş nedeni ise katılımcı yönetim modelini uygulamaya sokmaktır.

Bu çalışma, yerel yönetimlerde katılım ve kent konseyleri çerçevesinde ele alınmaya çalışılmıştır. Üç bölümden oluşan çalışmanın birinci bölümünde yerel yönetim kavramı, yerel yönetimlerin tarihsel gelişimi ve ülkemizdeki yerel yönetim birimleri ele alınarak açıklanmıştır.

İkinci bölümde öncelikle katılım kavramı ele alınmıştır. Ardından yerel yönetimlerde katılımdan bahsedilip yerel yönetimlerde katılım yöntemleri tek tek

açıklanmaya çalışılmıştır. Buna ilave olarak günümüzde önemi artan kent konseylerinin gelişimi ve katılım konusundaki katkısı ele alınmıştır.

Çalışmanın son bölümünü oluşturan üçüncü bölümde ise son yıllarda halkın yönetime katılması konusunda belediyelerce hayata geçirilen uygulamalardan biri olan kent konseylerinden Polatlı Kent Konseyi örneği ele alınmıştır. Bu çerçevede öncelikle Polatlı ilçesine dair genel bilgilere yer verilerek coğrafi yapısı ve tarihi ele alınmıştır. Ardından Polatlı Kent Konseyi'nin yasal oluşumu, yapısı ve bünyesindeki meclisler ile çalışma gruplarına değinilerek kent konseyinin yapmış olduğu çalışmalara dair bilgilere yer verilmiştir. Böylece Polatlı Kent Konseyi'nin Polatlı şehrine katkısı incelenmeye çalışılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

KATILIM ÇERÇEVESİNDE YEREL YÖNETİMLERİN GELİŞİMİ

1.1 Yerel Yönetimler

Yerel yönetim kavramı günümüz koşullarında düşünüldüğünde, yerel topluluk düzeni içerisinde yaşayan kişilerin ihtiyaçlarını karşılayan onlar adına kamu mal ve hizmetlerini yerine getiren ve aynı zamanda yerel halkın da kendilerince seçmiş olduğu organlar aracılığıyla yönetilen kurum olarak ifade edilmektedir (Tekeli, 1983: 3). Adem-i merkeziyet olarak da bilinen yerel yönetim aslında merkezden yönetimin tam karşıtıdır (Bayrakçı, 2009: 9). Merkezi yönetimin zıttı olan bu kuruluşlar mali, idari ve personel açısından özerk olup kendilerine ait bütçeleri mevcuttur (Erdem vd., 2008: 309). Bu tür özelliklere sahip kuruluşların var olma nedenleri ise merkez tarafından tüm kamu hizmetlerinin herkese eşit şekilde sunulma imkanının olmamasıdır (Arslan, 2008: 269). Çünkü kamu hizmetlerinin tümünü bir an da ülke merkezlerinden yürütmek kolay değildir. Kolay olsa dahi hizmetlerdeki verimlilik ve etkinlik azalacağı için toplumsal fayda yerine getirilememektedir. Ayrıca mekansal uzaklıkların oluşu, vatandaşın yönetime katılımı ve aynı zamanda vatandaşlara daha uygun hizmet sunulması tarzındaki sorun ve ihtiyaçlar zamanla yerel yönetimleri ortaya çıkarmıştır (Eryılmaz, 2011: 145). Yerel yönetimler bu noktada merkezi yönetime yardımcı olan kuruluşlardır. Bu kuruluşlar mevcut yerel problemlere daha iyi çözüm bulup hızlı bir şekilde değerlendirme imkanına sahiptir. Ayrıca yerel halkın kendi problemlerine sahip çıkıp bu sorunları kendilerine en yakın yönetim birimlerince yerine getirilmesi de demokratik kültürün gelişim göstermesine de katkı sağlamaktadır (Talat Arslan, 2008: 269). Bu şekilde ortaya çıkan yerel yönetimler yerel halka en yakın konumda olup aynı zamanda en alt seviyedeki yönetim birimidir. Halkın ihtiyaçlarının çeşitli oluşu yerel halkın isteklerini yerine getirmekle sorumlu olan yerel yönetim birimlerinin de iş yükünün çeşitli olmasına sebep olmuştur. Aynı zamanda ülkede meydana gelen gerek ekonomik gerekse sosyal birçok sorun da yerel yönetimlerin işleyiş durumunu etkilemektedir. Örneğin işsizlik, düzensiz kentleşmeler, çevre kirliliği veyahut konut problemi gibi bu tür konulara dair vatandaşlar yerel yönetimlerden her daim daha kaliteli ve tatmin edici hizmetler

sunmalarını beklemektedir (Çakıcı ve Okur, 2007: 4). Bu anlamda yerel yönetimler yerine getirmiş oldukları hizmetlerdeki başarıları sayesinde bir anlam kazanmaktadır. Bu başarı daha çok vatandaşların ortak gereksinimlerini en etkili biçimde yerine getirilip getirilmediğini yakından ilişkilidir. Bunun için yerel yönetimler mevcut çalışmalarında modern metotlardan yararlanmak zorunda olup bu durum özellikle personel istihdamında önemli hal almaktadır (Çelik vd., 2008: 91). Yerel yönetimler yerel demokrasinin yerine getirilmesi, yapılan hizmetlerde etkinliğin sağlanması ve gereksiz kaynak savurganlıklarının önüne geçilmesi gibi konulara destek olmaktadır. Bu tür katkılarının yanında yerel yönetimlerin bazı sakıncaları da mevcuttur. Aşırı şekilde uygulanan idari yerinden yönetimin ülke birliğini bozma olasılığı, hizmetlerin yerine getirilmesi noktasında bazı aksaklıkların oluşması ve bunun yanında yerel yönetimlerin yerel düzeyde yerine getirmesi gereken bir takım işlerde nitelikli personelin bulunamayacağı şüphesi de yerel yönetimlerin sakıncaları arasında bulunmaktadır (Damla Karanuh, 2018: 18).

Yerel yönetimler siyasal olgunluğun gelişimi, demokratik anlayışın kabulü ve ülke barışının sağlanması açısından önemli kuruluşlar olduğu için yerel yönetimlerle demokrasi arasında yakın bir ilişki mevcuttur. Yerel yönetimler bu açıdan halkın demokratik eğitim kazanıp özgürleşmesi, demokrasinin gereği gibi yaşatılabilmesi ve aynı zamanda kurumların da demokratik yönetime yatkınlığı konusunda önemli kuruluşlardandır (Bozkurt, 2014: 230). Bu sebeple yerel yönetimler günümüz açısından demokrasinin temel kurumları olarak görülüp yeri geldiğinde de demokrasi okulu şeklinde ifade edilmiş kuruluşlardır. Söz konusu demokrasi kavramı ise vatandaşların direk ya da temsilcileri aracılığıyla yönetimde etkin söz sahibi olabilmelerini ifade etmektedir. Bu konuda da yerel yönetimler etkin rol oynamakta olup halkın isteklerine yanıt vermektedir (Özdemir, 2011: 33). Genel olarak demokrasi denildiğinde akla gelen sadece temsil edilenlerin seçilmesi ve onlara yönetilenler adına karar alma ile uygulama hakkı tanınması anlayışı zamanla terk edilmiş ve demokrasi kavramı da birçok kavram gibi günümüzde yeni anlam kazanmıştır. Günümüzde demokrasinin mevcut anlamı temsilcilerin görevlendirilmesi yanında halkın katılım göstererek kendi sorunlarını açıkça dile getirmesi, mevcut sorunlarına alternatif çözüm yolları üretmesi ve gerekirse ortaya

koyduğu çözümlerin yerine getirilmesinde katkıda bulunması olarak tanımlanmaktadır (İnan, 1998: 128). Halk tarafından yönetim olarak ifade edilen demokrasi kavramı temel olarak üç ilkeyi içerisinde bulundurmaktadır. İlk olarak siyasi kararlar bütün halkın katılabileceği şekilde ele alınır. İkinci olarak mevcut olan siyasi kararlar ortak kararlarla alınır. Son olarak da siyasi kararlar yerel halkın siyasal eğitiminin devamlılığına olanak sağlayacak şekilde alınır. Farklı bir ifade ile tartışma, katılım ve siyasal eğitim demokrasinin asıl ilkeleri olarak ifade edilmektedir (Görün, 2006: 160). Bu şekilde ifade edilen demokrasinin uygulamasına bakıldığında ise iki çeşit uygulamanın olduğu görülmekte olup bunlar doğrudan demokrasi ve temsili demokrasi şeklindedir. Doğrudan demokrasi nüfus yapılanması bakımından oldukça az olan yerlerde uygulanmakta olup o toplumu oluşturan kişilerin kendileri adına çıkmış olan kararlara tek tek oy vererek katılmaları şeklinde olan bir uygulamadır. Bu nedenden dolayı oldukça zor olan bir yöntemdir. Bu yöntemin zorluklarını bir nebze de olsa yenmek için bir diğer model olan temsili demokrasi yöntemi ortaya çıkmıştır. Bu yöntem ile vatandaşlar egemenlik haklarını kullanmak adına genel ve eşit oy ile kendi temsilcilerini seçerler. Vatandaşlar bu şekilde egemenlik haklarını kullanma imkanına sahip olmuş olsa da zamanla bu modelden de hedeflenen bir sonuç elde edilememiştir. Çünkü bu yöntem ile de vatandaşlar sadece pasif bir konuma geçen ve seçimden seçime ancak oy kullanıp yönetimi etkileyebilme imkanı elde etmiştir. Fakat asıl istenen durum demokrasinin özüne uygun şekilde yönetilen vatandaşın her daim yönetimde söz hakkına sahip olmasıdır. Bunun üzerine demokratik işleyişe sahip bütün ülkelerde başka bir model olan katılımcı demokrasiye geçişin yolları aranmaktadır (Bayrakçı, 2002: 90). Son dönemlerde temsili demokrasi uygulamasının işleyişinde yaşanan olumsuzluklar katılımcı demokrasiyi ön plana çıkarmış olup daha çok reformcu özelliğe sahip olan bu uygulama temsili demokrasinin boşluklarını doldurup daha demokratik bir toplum yapısının da oluşmasına katkıda bulunma görevini üstlenmiştir (Görün, 2006: 165). Bu görevleri üstlenen katılımcı demokrasi uygulamasında asıl ön planda olan halkın güçlü katılımı sağlamasıdır. Çünkü katılım olgusu esasında demokratikleşmeyi içermekte olup esas özelliği yerel halkın geleceğini belirlemesine imkan sağlamış olmasıdır (Özdemir, 2011: 34). Bu özelliklere sahip olan katılımcı demokrasideki temel amaç ise halkın kendisiyle ilgili olan konularda söz hakkına sahip olması ve bu

elde etmiş olduğu hak sayesinde de karar verme yoluyla katılımın her konuda sağlanması esastır. Bu sayede demokratik katılım sağlanıp halk etkin bir şekilde kararların oluşturulmasına ortak edilir (Mutlu, 2015: 477).

Yerel yönetimler ayrıca yönetime katılım, yapılan hizmetlerde yeterli etkinlik, özgürlük ve demokratik uygulamalar gibi bir takım demokratik değerleri bünyesinde bulundurmakta ve yerel demokrasiler şeklinde de adlandırılmaktadır. Bu noktada yerel demokrasi ise halkı direk ilgilendiren, gündelik yaşamında önemli yer tutan gerçek ve belirgin problemlerin gündeminin belirlendiği, görüşülüp ortak karara varıldığı küçük çaplı dünyadır (Önder ve Güler, 2016: 884-885). Yerel demokraside en temel nokta ise her daim yerel halkın yönetimde karar alma sürecine katılmasıdır (Tunçer, 2012: 140). Ayrıca katılımın dışında yerel demokrasinin gerçekleşebilmesi adına bazı şartların yerine getirilmesi de zorunludur. Bu şartlar ise seçilmiş temsilcilerin karar verme konusunda etkili olmaları, kamuoyuna karşı duyarlı olup yerel yönetim faaliyetleri konusunda vatandaşların bilgilendirilmesi ve onları ilgilendiren konulara aktif katılımlarının sağlanması şeklinde sıralamak mümkün olmaktadır (Bozkurt, 2014: 231). Aksi halde yönetimde demokrasinin yukarıdan aşağıya doğru şekillenmesi hem ulusal hem de yerel ölçek bazında demokratik ortamın oluşmasına engel bir durum olmaktadır (Görün, 2006: 162). Ülkemizde yerel demokrasinin istenilen tarzda faaliyet gösterememesinin önemli nedenlerinden biri de yerel bir siyaset alanı tanımlanmış olmasına rağmen bu siyaset alanına karşılık gelen bir kamusal alanın örgütlenmemiş olmasıdır. Yani yerel siyaset alanı içerisinde yerel konuların tartışılabileceği kamusal bir alanın mevcut olmaması ve olsa dahi bu ortamın merkezi yönetimce işgal edilmiş olmasıdır. Bu anlamda yerel demokrasi amacına ulaşılması için yerel kamusal alanın merkezi yönetimin etkisinden en başta kurtulması gerekmektedir (Görün, 2006: 163).

Yerel yönetim organlarının seçimle başa gelişi ve yerel halkın seçimler dışında da yönetime katılma imkanına sahip oluşu yerel yönetimleri demokratik anlayışa yakınlaştırmaktadır (Karakılçık, 2015: 42). Genel olarak demokratik açıdan bakıldığında Türkiye’de yerel yönetimler temsili demokrasi sistemi ile yürütülmektedir. Belirli sürelerle düzenlenen yerel temsilci seçimleri ile halkın

yüksek katılımı hedeflenmektedir. Diğer yandan ise her bir parti grubu yerel seçimler sonucu kendi seçmenlerinden almış olduğu oy oranına göre belediye meclisinde halkı adına temsil hakkına kavuşup kararlarda söz sahibi olmaktadır (Kahraman, 2015: 24). Halk adına söz sahibi olunması için de yerel demokrasinin asıl ilk şartı, siyasal süreçlerin gizli bir şekilde yapılmasının aksine açık olarak tüm halkın görebileceği bir yöntemle işlemesi gerekmektedir (Pustu, 2005: 128).

1.2 Yerel Yönetimlerin Tarihsel Gelişimi

Tüm toplumların tarihi aynı zamanda onların kendilerine ait yerel yönetimlerinin de tarihi olarak kabul edilir. Fakat genel manada yerel yönetimlerin oluşması, tarihin belirli bir zamanına denk geldiği gibi bu zaman dilimi de ülkelere göre değişiklik gösterir. Bu nedenle her ülkede farklı şekilde yapılanmalar söz konusudur (Karakılçık, 2015: 33).

Ülkemizde yerel yönetimlerin tarihi çok eskiye dayanmamaktadır. Yerel yönetimlere olan gereksinim vatandaşlar tarafından talep edilmeyip aksine tepeden inme bir şekilde uygulamaya geçirilmiştir. Bu şekilde uygulanışı ise vatandaşların problemlerine istenildiği gibi çözüm bulamadığı için sık sık yasal değişikliğe gidilmiştir (Yiğit, 2008: 7).

Türkiye’de yerel yönetimler uzun süreli bir geçmişe sahip olmayıp aynı zamanda Tanzimat dönemine kadar da modern anlamda bir yerel yönetim geleneği yaşanmamıştır. 20.yüzyılın başından itibaren Türkiye’de batılı anlamda yerel yönetimler kurulup faaliyet göstermeye başlamıştır (Çiçek, 2014: 55-56). Yerel yönetimlerin ülkemizdeki seyrine bakacak olursak bunu iki dönem üzerinde inceleriz. Cumhuriyet öncesi ve cumhuriyet dönemi yerel yönetimler şeklinde.

1.2.1 Cumhuriyet Öncesi Dönemde Yerel Yönetimler

Osmanlı’da siyasetin tam merkezinde saray yer almakta iken siyaset ise ordu etrafında şekillenmekteydi. Bu nedenle siyasal anlamda yerel yönetimlerin herhangi bir varlığından bahsetmekte imkânsızdır. Fakat bu durum o zaman için son derece normaldir. İmparatorluk ve krallık devrinin yoğun şekilde sürdüğü dönemde Osmanlı’da da ne siyasi ne de yönetim anlamda bir değişiklik beklenemezdi. Batı’da

yerel yönetimler ile kentler uzun bir zaman içerisinde şekillenmeye çalışırken asıl görev ise burjuvaziye\tüccarlara aitti. Bu şekillenme sonucunda güçlenen yerel yönetimler ve kentler Batı'nın ayakta kalma çabalarının sonucunda meydana gelen bir süreçtir. Bu süreçte ise asıl rol ticaretten kaynaklı olsa da buna birde feodal sistemin çöküşü ile halk üzerindeki mevcut baskısı da eklenmelidir. Osmanlı'da ise saray haricinde hiçbir kurum karar alamamaktaydı. Fakat 1839 yılında ilan edilen Tanzimat Fermanı ile merkezin elinde bulundurmuş olduğu siyasal güçte yavaş yavaş kırılmalar yaşanmıştır (Çukurçayır, 2013: 137).

Ülkemizde 1839 tarihinde ilan edilen Tanzimat Fermanı'yla birlikte yerel kurumlar artık yavaş yavaş modernleşmeye başlamıştır. Fakat Osmanlı'da yerel demokrasi düşüncesi tam anlamı ile gelişemediği için Tanzimat Fermanı'ndan önce bu hizmetler klasik kurumlarca yerine getirilmiştir. Ayrıca bu hizmetleri yerine getiren kuruluşların seçimi konusunda da halkın hiçbir etkisi olmamıştır. Aksine bu kuruluşlar merkezi yönetim temsilcilerince seçilmiştir. Seçilmiş olan klasik kurumların ise merkezi hükümete karşı özerkliliği de olmamıştır (Dülger ve Güven, 2017: 45). Yerel hizmetleri yerine getiren farklı kurumlar olduğu gibi Osmanlı Devleti'nin idari bölümlere ayrılması da eyalet, sancak, kaza ve son olarak köy esasına göre biçimlenmekteydi. Bunların içerisinde eyalet ile sancak askeri birimler olup bunların yöneticileri kendi yerlerindeki güvenliği sağlayıp askerlerin yönetimleri ile ilgilenmekteydi. Bunlar bölgede varsa eğer eşkıyalardan bölgeyi korumak, bölgedeki kaleleri gözetmek, göçebeler ve kabileleri güvence altına almak, savaş vakti bölgede bulunan askerleri toplayıp beraber cepheye gitmek şeklinde birtakım işleri yerine getirmekteydi (Eryılmaz, 2011: 201).

Yerel hizmetleri yerine getirmekle görevli olanların içerisinde kadı, muhtesip, vakıf, vali ve loncalar bulunmaktaydı. Osmanlı Devleti'nde her bir kadı belirli bir sancak veya kaza bölgesine tayin edilip yerine getirmesi gereken görevlerle görevlendirilirdi. Yargı görevinin haricinde şehrin güvenliği, yönetimi, esnaf loncalarının denetlenmesi, pazar yerlerinin teftişi, narh ve fiyatların kontrol edilmesi, vakıf denetimleri, okullar ile camilerin yönetimlerinin denetlenmesi ayrıca temizlik ile alt yapı tesislerinin denetlenmesi gibi birçok alanda görevliydi (Ünal, 2011: 242).

Şehir hizmetlerinin yerine getirilmesi konusunda kadıların dışında vakıflar da önemli bir konuma sahipti. Vakıf, belli bir malı kamu yararına olacak şekilde bir hizmete veya hizmetlere devamlı olarak ayırmaktır. Selçuklu ve Osmanlı'da bireylerin sahip olduğu mallarının üzerinde yalnızca kendi hakkı olmayıp aksine içinde bulunduğu toplumunda aynı derecede hakkı olduğu inancı esastı. Bu nedenle varlıklı bireylerden de vakıf eseri yapmaları istenmekteydi. Çoğunlukla vakıf eseri yapanlar ise varlıklı kişiler olaraktan padişahlar ve diğer kamu görevlilerinden meydana gelmekteydi (Eryılmaz, 2011: 203). Hizmetlerin yürütülmesinde bir başka kurum ise lonca teşkilatıydı. Lonca teşkilatı esnaf birlikleri olaraktan bir nevi günümüz sivil toplum örgütleri şeklindeydiler. Loncalar merkezi hükümet ile halk arasında aracı rolde olup üyeleri arasında oluşan problemleri çözüme kavuşturup ayrıca hükümetin emirlerini de halka duyurma görevine sahip olmuşlardır. Ayrıca emirlere de uyulup uyulmadığını gözlemlemişlerdir (Ünal, 2011: 243).

Türkiye'de yerel yönetimler, Tanzimat dönemiyle beraber asıl olarak 1854 tarihinden sonra yavaş bir gelişim sergileyerek kurulmaya başlanmıştır. Ülkemizde yerel nitelikli hizmetlerin yerine getirilmesini ve aynı zamanda demokrasinin de hayatımızda gelişim göstermesinde önemli role sahip olan yerel yönetim birimlerimiz; belediyeler, il özel idareleri ve köylerdir. Köyleri ayrı tutacak olursak bugünkü yerel yönetimlerimizin temelleri tam olarak Tanzimat sonrasında atılmış ve belediyeler ile il özel idareleri ise batı örneklerine göre kurulmuştur. Osmanlı döneminde ilk belediyenin kurulmasına yönelik çalışmalar 1854-1856 tarihlerinde başlamıştır. İlk olarak İstanbul'da 1855 tarihinde belediye kurulmasına dair ilk girişimde bulunulmuştur (Erdem, vd., 2008: 327). Şehremaneti adıyla kurulan belediyenin başına ise şehremini getirilmiştir. Azınlık kesimin daha fazla olduğu Galata-Beyoğlu'nda 1857'de Altıncı Belediye-i Daire kurulmuştur. Fransa il yönetim modeli örnek alınarak 1864 tarihli Vilayet Nizamnamesi ile de il özel idareleri kurulmuştur. Bu nizamname sayesinde Osmanlı Devleti'ndeki eyalet sistemi kaldırılıp bunun yerine ise vilayet düzeni benimsenmiştir. Biri genel biri de mahalli olmak üzere vilayetler adına iki yönetim şekli benimsenmiştir. İl özel idareleri adına 1913 tarihli İdare-i Umumiye-i Vilayet Kanununda da belli başlı kararlara yer verilmiştir (Urhan, 2008: 86-87).

1.2.2 Cumhuriyet Dönemi Yerel Yönetimler

Osmanlı Devleti zamanındaki yerel yönetim anlayışı Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte herhangi bir değişikliğe uğramadan aynı şekilde devam etmiştir. Yerel yönetimlerde demokrasinin temel gereksinimlerinden olan katılım, seçmenlere karşı hesap verme sorumlulukları ile çoğunluk ilkesi gibi önemli değerlerin hayata geçirilebilme olanağı daha kolay olmaktadır. Cumhuriyetin ilandan itibaren devletin birlik ve bütünlüğü tehlikeye düşer fikriyle yerel yönetimlere hem idari hem de mali özerklik verme konusunda temkinli yaklaşmıştır (Koçak ve Ekşi, 2010: 299). Cumhuriyet kurulduktan sonra yerel yönetimler konusunda da yeniliklere gidilmiştir. Osmanlı zamanında yıkılışı önleyebilmek amacıyla gerçekleştirilen değişiklikler aynı şekilde Cumhuriyet döneminde de yeni devletin güçlü hale gelmesi amacı ile yapılmaya devam etmiştir. Fakat Türk halkının tarihten bu zamana gelen merkeziyetçi durumu yani tek lider fikri yetki devrini, adem-i merkeziyetçiliği zor duruma sokmuş olup bu durumun zorlukları ise halen yaşanmaktadır (Yiğit, 2008: 10). Çünkü Cumhuriyet dönemi ile beraber ilk olarak yerel yönetimler oluşturulup ardından da bu yapılanma geliştirilmek istenmiştir. Fakat Osmanlı zamanından gelmiş olan bir yerel yönetim geleneğinin mevcut olmaması günümüz yerel yönetim problemlerinin kaynağı olarak bilinmektedir (Çukurçayır, 2013: 147).

Genel olarak bakıldığında yerel yönetimler için Cumhuriyet dönemi yeni bir dönem olmuş olsa bile, belirli bir süre Osmanlı zamanındaki siyasal yapısını sürdürmüştür. Yerel yönetimler Osmanlı'nın son zamanlarında yavaş yavaş kurulmaya başlamış olsa da yapılan bazı ufak değişikliklerin haricinde Cumhuriyet dönemine aynı şekilde aktarılmıştır. Cumhuriyetin ilk dönemlerinde de yerel yönetimler konusunda köklü bir gelişme yaşanmamıştır. Bu dönemde de yine Osmanlı dönemindeki gibi yerel yönetimler, merkezi yönetimin taşra teşkilatı şeklinde görevini yerine getirmeye devam etmiştir (Nacak, 2007: 22-23). Bakıldığında Cumhuriyet'in ilanı ile kurulan yeni devletin yönetsel yapısı, adem-i merkeziyetçi yönetim yapısını öngören 1921 Anayasası'nın tersine merkeziyetçilik ilkesini ve 1924 Anayasasını temel almıştır. Merkeziyetçilik ilkesinin temel alınmasında dönemin şartları kadar Osmanlı döneminden devralınmış olan mirasında

etkileri söz konusu olmuştur. Hem 1924 Anayasası'nda hem de yönetimle ilgili konularda kendini gösteren ve Osmanlı'dan Cumhuriyet'e devredilen merkezîyetçilik zihniyeti yerel yönetimler adına yapılan düzenlemelerde de egemen olmaktadır (Karakılçık, 2015: 125).

Cumhuriyet'in ilk dönemlerinde öncelikle başkent olan Ankara'nın ve sonrasında Kurtuluş Savaşı nedeniyle Anadolu'nun yıkılan kentlerinin bayındırlaştırılması, Cumhuriyet yönetiminin değinmesi gereken öncelikli konulardandı. Cumhuriyet döneminde yerel yönetimler adına ilk olarak 1924 yılında 442 sayılı Köy Kanunu çıkarılmıştır. Yine dönemin belediyeler adına yapmış olduğu yasal düzenlemeler sayesinde ilk olarak çıkarılan 1580 sayılı Belediye Yasası 1930 tarihinde kabul edilmiş ve ardından çıkarılan kanunlarla kentsel hizmetler adına yeni düzenlemeler yapılmıştır (Urhan, 2008: 87). Ayrıca yerel yönetimler konusunda atılan önemli adımlardan biri de 1984 yılında çıkarılan 3030 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu olmuştur. Yine 1987'de çıkarılan 3360 sayılı İl Özel idaresi Kanunu ile de il özel idareleri adına belirli düzenlemeler yapılmış olup 2005 yılında çıkarılan 5302 sayılı kanun, 3360 sayılı kanunun yerini almıştır. Belediyeler konusunda ise öncelikle 2004 yılında kabul edilmiş olan 5272 sayılı kanun iptal edilmiş ve ardından günümüzde de belediyelerin halen tabi olduğu 5393 sayılı Belediye Kanunu 2005 yılında kabul edilmiştir. Bunların dışında büyükşehirlerin yasallık kazandığı ve 1984'te çıkarılmış olan 3030 sayılı kanun, 5216 sayılı kanun ve 5393 sayılı kanun ile değiştirilmiştir. Daha sonradan bunu takiben de 6360 sayılı kanun kabul edilip halen yürürlüktedir (Çiçek, 2014: 59-60). Ülkemizde bilhassa yerel yönetimler üzerine yapılan reformlar 2000'lerde artış göstermeye başlamıştır. Yerel yönetimler alanında yapılan kanunlar, model arayışları gibi adımlarla devam etmekte olup son zamanlardaki büyük adımı ise 2012 tarihinde çıkarılan ve hükümlerinin önemli olan kısmının da 2014 tarihinde yürürlüğe girmiş olduğu 6360 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu oluşturmaktadır (Oktay, 2016: 74).

Cumhuriyet döneminin genel olarak bakıldığında yerel yönetim anlayışı, merkezi yönetime bağlı olup ona ait bazı sorumlulukları üzerinden almış olsa da kendi kontrolünde olan yönetim anlayışına sahiptir. Türkiye'de yerel yönetimleri

belediye, il özel idaresi ve köy oluşturmuş olmasına rağmen il özel idareleri ve köyler fiilen hem önemlerini hem de etkinliklerini kaybetmiştir. Yani varlıklarını devam ettirmeleri ile yoklukları arasında neredeyse bir fark kalmamıştır. Bu nedenle de yerel yönetim denildiğinde ilk akla gelen belediyeler olmaktadır. İl özel idarelerinin zaman içinde işlevsiz hale gelmesine neden olan durum ise yetki ve sorumluluklarını kurulmuş olan bakanlıklara devretmiş olmasıdır. Aslında çağdaş bir şekilde gelişmek demek yerel yönetimlerin zamanla öne geçip merkezi yönetimlerin de yerel nitelikte olan birtakım hizmet ve işlerini yerel yönetimlere devretmesidir. Fakat ülkemizde tek parti düzeninin devamı olarak merkezi yönetimler güçlü hale gelirken yerel yönetimlerdeki durum ise bunun tersi durumdadır (Sarıkoc, 2002: 12).

1.3 Yerel Yönetim Türleri

Yerel yönetimler, uygulandıkları ülkelere göre değişim göstermektedir. Federal sisteme sahip devletlerde yerel yönetimler daha özerk olup merkezin sıkı kontrolü altında bulunmazken üniter devlet olan Türkiye ve Fransa gibi ülkelerde de yerel yönetimler federal devletlerin aksine merkezin sıkı kontrol ve gözetimindedir (Çukurçayır, 2013: 103).

Yerel yönetimler farklı yazarlarca farklı şekillerde sınıflandırmalara tabi olmuştur. Bir grup yazara göre yerinden yönetim öncelikle ikili sınıflandırmaya tabi olup siyasi ve idari yerinden yönetim olarak ayrılıp daha sonra idari yerinden yönetimi de kendi içerisinde ikiye ayırarak yer yönünden yerinden yönetim ve hizmet yönünden yerinden yönetim olarak ikili sınıflandırmaya tabi tutulmuştur (Bayrakçı, 2009: 11).

1.3.1 Siyasi Yerinden Yönetim

Siyasi yerinden yönetim, mahalli yönetim ve merkezi idare arasında mevcut siyasi gücün paylaşılması şeklinde tanımlanmaktadır (Eryılmaz, 2011: 95). Bu yönetim modelinde siyasi otorite merkezde toplanmayıp aksine farklı birimler arasında paylaşılmıştır (Damla Karanuh, 2018: 18). Bu kavramın daha iyi anlaşılabilmesi için ilk önce devlet ve devlet şekilleri ile ilgili bazı önemli noktaları

bilmek şarttır. Devlet için çok farklı tanımlamaların bulunmasına rağmen en bilindik tanımda devlet, belli toprak parçası üzerinde kendi iradeleriyle birlik kuran insan kümesidir. Bu tanıma göre de devletin üç temel öğeden oluştuğu görülmektedir. Başlıca bu öğeler ise ülke, iktidar ve nüfustur (Bayrakçı, 2009: 11). Başka bir şekilde ise bu üç unsur şu şekilde tarif edilebilir: millet, egemenlik ve vatan (Fedayi, 2011: 12). Siyasal yapıları dolayısıyla bu özelliklerin hepsine sahip olan devletler farklı biçimlerde kurulabilmektedir. Üniter devlet, federasyon ve konfederasyon şeklinde (Bayrakçı, 2009: 11). Siyasal yerinden yönetim uygulaması da devlet sistemi olarak federal devleti ortaya çıkarmış ve daha çok federal yapılı ülkelerde görülmektedir. Bu sistem üniter devlet sisteminin tersi bir siyasi sistemi temsil etmektedir (Eryılmaz, 2011: 95).

1.3.2 İdari Yerinden Yönetim

İdari yerinden yönetim, merkezi idarenin hiyerarşisi dışındaki kamu tüzel kişilerin mevcut yerel özellikteki kamu hizmetleriyle ticari, kültürel, iktisadi ve aynı zamanda teknik birtakım fonksiyonların yürütülmesidir. İdari yerinden yönetim hemen hemen tüm ülkelerde yaygın olarak uygulanmaktadır ve bundaki amaç ise vatandaşların yönetime katılımını sağlamak, merkeziyetçiliğin ortaya çıkardığı sorunları azaltıp yok etmek ve temel hedef kamu hizmetlerindeki verimi üst seviyelere çıkartmaktır (Eryılmaz, 2011: 97). Bu verimliliği sağlamak adına idari yerinden yönetime örnek olarak mali ve idari özerkliğe sahip olup karar organları halk tarafından seçilen belediyeler gösterilebilir (Damla Karanuh, 2018: 20).

İdari yerinden yönetim kendi içersinde iki türe ayrılmaktadır. Bunlar yer yönünden yerinden yönetim ve hizmet yönünden yerel yönetimdir.

1.3.2.1 Yer Yönünden Yerinden Yönetim

Yer yönünden yerinden yönetim, belirli bir hizmetin değil onun aksine bir yerin veya bir alanın yönetimidir. Buradaki kurumlar belirli bir alan içerisinde hayatlarını idame ettiren kişilerin gereksinimlerini yerine getirmekle görevli kurumlardır (Karakılçık, 2015: 32). Yer bakımından yerinden yönetim kuruluşları devlet tüzel kişiliğinin dışında yer alan kamu tüzel kişileri olup kendilerine özgü

iradeleri olan ve devletten ayrı bütçeleri bulunan yapılardır. Burada çalışanlar merkezi idarenin hiyerarşisine dahil değildir (Şinik, 2001: 22). Karar organları direk halk tarafından seçilen bu tür yerel yönetimler kapsamına İl Özel Yönetimleri, Belediyeler ve Köyler girmektedir (Çukurçayır, 2013: 106). Aynı zamanda yer yönünden yerinden yönetim kapsamına giren bu kuruluşlar kendilerine has malvarlıkları ile az çok bağımsız gelir kaynaklarına sahip birimlerdir (Arslan, 2008: 267).

1.3.2.2 Hizmet Yönünden Yerinden Yönetim

İşlevsel yerinden yönetim şeklinde de adlandırılan bu kavramın temeli belli bir takım kamu hizmetlerinin merkezin hiyerarşisine dahil olmayan, merkez dışı özerk kuruluşlarca yerine getirilmesidir (Keleş, 1992: 13). Hizmet yerinden yönetim kuruluşları yaygın olmasa dahi stratejik öneminden dolayı yönetim sistemlerinde önemli bir konuma sahiptir. Ülkemizde özellikle teknoloji, eğitim ve aynı zamanda yayıncılık alanlarında hizmet yerinden yönetim kuruluşlarının sayıları ülkenin ekonomik gelişimi ve kalkınmasıyla doğru orantılı bir şekilde artmaktadır. Örneğin ülkemizde önceleri sınırlı sayıda ve belli kentlerde mevcut olan üniversitelerin sayısı gün geçtikçe artmakta olup tüm şehirlerimizde eğitim hizmeti vermektedirler (Çukurçayır, 2013: 105). Ayrıca bu kurumların belirli bir sayı sınırı da bulunmamaktadır. Örnek verilecek olursa bu kurumlar arasında DSİ, TRT, TÜBİTAK, SGK, Üniversiteler, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, TCK, PTT, KİT'ler gibi ülkesel kuruluşlar ve çok sayıda yerel hizmet üniteleri bulunmaktadır (Karakılçık, 2015: 31).

1.4 Yerel Yönetim Kuruluşları

Türkiye'de üç tür yerel yönetim kuruluşu bulunmaktadır. Bunlar belediye, il özel idaresi ve köydür.

1.4.1 Belediyeler

Türk Dil Kurumu'na yapılan tanıma göre belediye; il, ilçe, kasaba ya da belde gibi yerlerde temizlik işi, aydınlatma durumu, sularla ilgili konular, toplu taşıma meselesi ve esnafın denetimi tarzındaki durumlarda kamu hizmetlerine bakan

ve bu birimin organları yerel halkça seçilmiş olup tüzel kişiliği de bulunan örgüt şeklinde olan birimdir şeklinde tanımlaması yapılmıştır (<http://www.tdk.gov.tr>).

Belediyeler en yaygın ve en gelişmiş yerel yönetim kuruluşu olup, bir beldenin ve orada bulunan halkın yerel nitelikteki ortak ihtiyaçlarını gidermek için kurulan aynı zamanda karar verme organları seçmenlerce seçilerek göreve getirilen idari ve mali özerkliğe sahip tüzel kişisidir. Günümüzde yerel yönetimler, yerel yönetim kuruluşları içerisinde en önemlisi olarak tanımlanıp ülkemizde 150 yıllık bir geçmişe sahiptir (Mutlu, 2015: 475). Türkiye’de Tanzimat sonrası dönemde bu yapı görülmüş ve ilk belediye örgütü İstanbul’da 1854’te kurulmuştur (Çukurçayır, 2013: 178). Kurulmasına rağmen belediyenin ne tüzel kişiliği ne de özerkliği bulunmaktadır. Çıkarılan 1868 tarihli düzenlemeyle belediyeler yaygınlaştırılmaya çalışılmış ve 1876 Kanuni Esasi ile de belediyelere tüzel kişilik öngörülmüştür. Ardından hemen yasa hazırlansa da yapılan mevzuat çalışmaları belediyelerin tam anlamıyla bir yerel yönetim kuruluşu olmasına yetmemiştir (Karakılçık, 2015: 148). Fakat cumhuriyetin kurulmasıyla beraber eski sistemin kalıntılarının temizlenmesine dair birtakım yeni düzenlemeler yapılmaya başlanıp yeni bir yönetim sistemi oluşturmak ve eski sistemde mevcut olan ikili yapıdan kaynaklı problemlerin hallolması amaçlanmıştır. (Emini, 2009: 33). Böylelikle Türkiye’de yerel halka en yakın birim olan belediyeler, 1930 tarihinde genel anlamda hukuki niteliklere sahip belediyeler olarak ortaya çıkmıştır (Erdem vd., 2008: 338).

1930 tarihinde yürürlüğe giren 1580 sayılı Belediye Kanunu Türkiye’de belediyeçilik alanında büyük katkılar sağlamış bir kanun olup belediyelerin yapısını yeniden oluşturmaya rağmen 75 yıllık uygulanmasının ardından yürürlükten kaldırılarak yerini 2005 yılında kabul olan 5393 sayılı Belediye Kanunu’na devretmiştir (Eryılmaz, 2011:166). Yerini başka bir kanuna devreden 1580 sayılı Belediye Kanununun demokrasi yönünden önemli niteliği hiçbir şekilde cinsiyet ayrımı yapmadan uygun yaş şartına erişmiş her vatandaşa belediye seçimlerinde seçme ve seçilme hakkı vermiş olmasıdır. Ayrıca kadınlar ilk kez o yıl düzenlenen belediye seçimlerinde siyasal haklarını da kullanma hakkına sahip olmuştur (Eryılmaz, 2002: 15). Ayrıca yine bu kanunla yerel halk meclis toplantılarına

tamamen katılma hakkı elde etmişken konuşma hakkına sahip değildir. Halk doğrudan katılımda bulunamayıp yani alınan kararlarla ilgili düşüncelerini belirtmeyip sadece katılımda bulunup izleyebilmektedir (Sarıkoc, 2002: 93-94).

2005 tarihinde kabul edilen yeni kanunun temel niteliği ise belediyelerin sahip olduğu görev ve yetki bakımından iyileştirilmesi, demokratiklik açısından da yerellik ilkesi ile yerel özerklik şartı gibi kabul görülen ilkelere uyum sağlayıp hizmet sunmaktır. Yani 5393 sayılı yeni kanun geleneksel bürokratik yönetimden yeni kamu işletmeciliğine doğru bir geçişi sağlayarak yönetim alanında bir dönüşümü gerçekleştirmiştir (Eren, 2011: 92).

Türkiye’de belediyelerde demokrasi ve yönetime halkın katılma ilkelerinin geliştirilip güçlendirilmesi 5393 sayılı Belediye Kanunu ile birlikte gerçekleştirilmiştir. Bu yönde yapılan yeniliklerle muhtarlar, sivil toplum örgütleri, meslek kuruluşları, üniversite ve sendika üyelerinin oy hakları olmadan kendi alanlarıyla ilgili konuların görüşüldüğü meclisteki ihtisas komisyonlarına katılıp fikir beyan etme hakkına sahip görülmüşlerdir (Çelik vd., 2008: 93). Böylece kanunda belediye idarelerinin artık daha demokratik, halk katılımına dayalı ve şeffaf olmasına imkan sunacak birtakım düzenlemelere yer verilmiştir. Bunun dışında belediyelerin söz konusu şekle gelebilmesi için belediye meclisleri ile ihtisas komisyonlarına sivil toplum örgütleri ve halkın katılım sağlayıp fikir belirtmesine dair düzenlemeler de yapılmıştır (Aktaş ve Gürbüz, 2015: 28).

Katılım hakkının önemli bir tarafının da bilgi edinme hakkıyla bağlantılı olduğu bilinmektedir. 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun birkaç maddesinde bu konuya dair düzenlemeler yer almaktadır. Bu düzenlemeler asıl olarak halkın, belediye meclisi faaliyetleri ile ilgili konularda bilgilendirilmesine dairdir. Örneğin kanunun 20. maddesinde belirtildiği gibi meclis toplantılarının yapılacağı yer ve zamanın önceden halka bildirilmesinin gerekliliği ve aynı zamanda yapılacak toplantıların da belde halkına karşı açık olduğunun belirtilmesi, yine kanunun 21. maddesinde belirtilmiş olan meclis gündeminin halka farklı yollarla önceden duyurulması, aynı şekilde kesinleşmiş olan meclis kararlarının özet hallerinin de yedi gün içerisinde belli yöntemlerle halka duyurulması durumunu düzenleyen 23. Madde

ve birde 24. maddede olduğu gibi meclis ihtisas komisyon raporlarının da açık olduğu ve varsa isteyen bireylere meclisçe maliyetlerini aşmamak şartıyla belli bedelle verilmesini öngören madde bu nitelikte düzenlenmiştir (Akın ve Pektaş, 2010: 39).

Belediyeler adına çıkarılan yasalarda yapılan değişikliklerle bir yerde belediye kurulması adına belirlenen nüfus kıstasları farklı olmuştur. 1580 sayılı Kanun belediye kurulabilmesi için 2000 nüfus şartını koyarken, 2005 tarihli bir diğer kanun olan 5393 sayılı Belediye Kanunu ise 5000 olarak bu sayıyı değiştirmiştir. Böylece nüfus olarak 2000'den az olan belediyeler kapatılırken ayrıca nüfusu 5000'in altında olan yerlerdeyse belediye kurulması yasak hale getirilmiştir. Getirilen bu nüfus şartı ile belediyelerde belirli bir büyüklüğün sağlanması hedeflenmiş olup belediyelerin kuruluş ölçekleri büyütülmüştür (Urhan, 2008: 90). Ayrıca belediyelerinin kurulmasında önemli aşamalardan biri olan cumhurbaşkanının onayı kaldırılıp yeni kanunla belediyelerin müşterek kararname ile kurulması hükmü getirilmiştir. Yine 5393 sayılı Belediye Kanunu'yla belediye sınırlarının belediye meclis kararı ve kaymakamın görüşü dahilinde valinin izniyle kesinleşeceği belirtilmekte olup böylece belediyelerin özerkliği arttırılmıştır (Alicı, 2007: 8). Bir başka değişiklikle de 1580 sayılı yasada her Türk nüfus kütüğüne yerli olarak yazılmış olduğu yerin hemşehrisidir şeklinde yer bulan tanımlama 5393 sayılı kanunda değiştirilerek herkes ikamet etmiş olduğu beldenin hemşehrisidir şeklini almıştır. Bu yapılan değişiklikle hemşehrilerin belediyelerin kararlarına katılmaları ve aynı zamanda yapılan hizmetlerden de yararlanmalarına dair yeni kriterler esas alınmıştır (Urhan, 2008: 93). Bu bilgilerden de anlaşılacağı üzere 5393 sayılı kanun katılımcılık fikrinin geliştirilmesi adına önemli işleve sahiptir. Kent konseyi de kanunda tanımlanmış olup yönetişimi diğer bir anlatımla katılımı yerel düzeyde yerine getirme hedefinde olan bir yapılanmadır (Erkul, vd., 2013: 90). Bu açıdan kanunlara bakıldığında önceki 1580 sayılı kanunda belediyelerdeki katılım anlayışı doğrultusunda kent parlamentosu, kent meclisi, kent konseyi yapıları oluşmuştur. Daha sonra bu yapılanmalar çıkarılmış olan 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda kent konseyleri şeklinde tekrardan düzenlenmiştir (Yaman ve Küçükşen, 2018: 254).

Belde isimlerinin değiştirilmesi 1580 sayılı kanuna göre belediye meclisi kararı ile il idare kurulu kararı ve ardından da Danıştay'ın fikri alınıp Bakanlar Kurulu onayı ile yapılmakta iken 5393 sayılı yeni kanunda ise bu değiştirilmiştir (Alıcı, 2007: 8).

Belediyenin mevcut organları belediye meclisi, belediye başkanı ve belediye encümenidir.

1.4.1.1 Belediye Başkanı

Belediye başkanı, belediyenin başı hem de tüzel kişiliğin temsil edenidir. Başkan, belediye sınırlarında yaşamını devam ettiren yerel halkça seçilip göreve gelir (Çağlayan, 2011: 96). Ülkemizde 1963 yılından önce bu şekilde belediye başkan seçimleri olmazken 1963 tarih ve 307 sayılı yasanın çıkması ile belediye başkanının doğrudan halk tarafından seçilerek göreve gelmesi benimsenmiştir (Keleş 1992: 199). Göreve geldiğinde de görev süresi boyunca belediye başkanı siyasi partilerde görev alamaz, profesyonel spor kulüplerine de başkanlık edemeyip yönetimde dahi bulunamaz (Karakılçık, 2015: 161). Genel olarak mevcut görevleri ise; belediye birimini idare ederek bu birimin mevcut haklarını korumak, belediyeyi belirli plana göre uygun şekilde yönetmek, belediyeyi belli yerlerde örneğin törenlerde yada buna benzer devlet dairelerinde temsil etmek ya da vekil tayin etmek, belediye personellerini atamak, orada yaşayan tüm halk için her türlü önlemlerde bulunmak, bütçeyi uygulamak vb. gibi görev ve yetkileri mevcuttur (Çukurçayır, 2013: 197).

1.4.1.2 Belediye Meclisi

Belediyenin karar organı olarak görevde bulunan bu birim 2972 sayılı Mahalli idareler ile Mahalle Muhtarları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Yasa hükümleri çerçevesinde beldedeki yerel halkça seçilmiş olup seçimleri de her beşer yılda bir olur. Seçim dönemleri bitmeden seçimler tekrarlanırsa, seçilmiş olan belediye meclisi üyeleri, kalan zaman için görevlerini yerine getirirler (Çağlayan, 2011: 86).

Belediye meclisinin bazı görevleri ise şu şekildedir (Erdem vd., 2008: 342):

:

- Bütçenin, kesin hesabın ve bunun dışında belediye çalışma çizelgesinin görüşülmesi ve belli bir karara bağlanması,
- Bütçede bazı değişiklikler ve aktarmalar yapmak,
- Belediye tarafından yapılacak hizmetler karşılığında belediyece alınması gereken ücretlerin hazırlanması,
- Belediyelerdeki taşınır- taşınmaz malların kullanılmasına dair kararların verilmesi,
- Belediye kolluk yönetmeliklerini inceleyip onaylamak.

1.4.1.3 Belediye Encümeni

Belediye encümeni belediyenin hem yürütme hem de danışma organı sıfatına sahiptir. Belediye encümeni seçim yoluyla gelmiş olanlar ve birim amirlerinden oluşmaktadır. Oluşumdaki mevcut üyeler bir yıllık görev sürelerini tamamlamış olsalar bile tekrardan seçilebilme ya da atanabilme imkanına sahiptirler. Belediye encümenine belediye başkanı başkanlık etmesi haricinde başkanın olmadığı toplantılara başkan tarafından bizzat görevlendirilmiş olan başkan yardımcısı ya da encümen üyesi görevi yürütüp başkanlık yapma hakkına sahiptir. Mevcut encümen gündemleri ise belediye başkanınca hazırlanır (Eryılmaz, 2011: 174-175).

1.4.2 Büyükşehir Belediyesi

Hızlı kentleşme sonucunda büyüyüp nüfus artışı yaşayan ve aynı zamanda bir takım teftişlerin dışında kalan yerlerin belli bir düzene konması, farklı yerel yönetim birimleri arasında işbirliği oluşturulması ve imar planları noktasında problemleri yerel yönetimlerin tekrardan ele alınma ihtiyacı büyükşehir uygulamasını gündeme çıkarmıştır. Büyük şehirlerde ortaya çıkan kentleşme sorunları ve bu şehirlerin yeni yönetim modelleriyle yönetilmesi arayışlarını hızlandırmış olup ülkemizde 1980'li yıllarda bir takım adımlar atılmıştır (Karakılçık, 2015: 174). Ülkemizde 1984 yılı büyükşehir belediye modelinin uygulanmaya geçtiği yıldır (Arıkboğa, 2013: 50). Türkiye'de ilk belediye teşkilatı 1855 yılında kurulmuş ve 1857'de ise Fransa'dan örnek alınmış olan model dahilinde İstanbul on dört belediye dairesine ayrılmış, Galata ve Beyoğlu semtlerinde Altıncı Belediye Dairesi Kurulmuştur. 1868' de iki kademeli yapıya geçilmiş olup bu yapılanma ilk metropoliten yönetim örneği

olmuştur. Belediye sayısı 1877’de yirmiye yükselmiş ve ardından İstanbul tek bir belediye olup dokuz bölüme ayrılmıştır. 1930’da çıkarılmış olan 1580 sayılı kanunla nüfusu 2000’den çok bulunan yerleşim yerleri belediye olarak kabul edilmiştir. İlk olarak 1894’te çıkmış olan 195 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile üç büyük kentte iki kademeli büyükşehir modeli oluşturulmuş ve ardından 195 sayılı Kanun Hükmünde Kararname 3030 sayılı kanun ile değiştirilmiştir (Kaymal, 2017: 1140).

Büyükşehir Belediyesi düzenlemelerinin kaynağı 1982 Anayasası’nın 127. Maddesine dayanmakta olup buna göre büyük yerleşim alanları adına özel yönetim şekilleri getirilebilmektedir. 1984’te yürürlüğe girmiş olan 3030 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunuyla Ankara, İzmir ve İstanbul’da iki kademeli belediye kurulmuştur. Bu durumda bir yerde büyükşehir belediyesi kurulabilmesi için belediye sınırları içerisinde çok sayıda ilçenin bulunması şayet yoksa öncelikle merkezi idarece en az iki ilçe kurulması belirtilmiştir (İzci ve Turan, 2013: 123). 3030 sayılı kanunun uygulanması ile meydana gelen büyük problemlerden birisi yerel düzeyde yeni vesayet denetimine yer vermesidir. Büyükşehirlerde büyükşehir yönetimlerine geçilmiş ve vesayet yer değiştirmiştir. Kamu yönetiminin genel bazı özelliklerinden de kaynaklanan sorunlar mevcuttur. Bunların bir kısmı denetim sorunu, kaynak sorunu, yöntemlerin artık eskimiş oluşu, araştırmaların yetersizliği şeklinde sıralanabilmektedir (Karakılçık, 2015: 175). Ülkemizde 1984’te yürürlüğe girmiş olan ve yirmi yıldan beri uygulanmada yerini alan 3030 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu birçok eleştiriye maruz kalıp yerini 2004’te kabul edilmiş olan 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’na devretmiştir (Eryılmaz, 2011: 178). Cumhurbaşkanınca TBMM’ye geri gönderilmeyen 5216 sayılı kanun ilk başta üçlü kademelenmeye dayalı büyükşehir belediyesi yönetim sistemini sürdürmeyi öngörmüştür. Fakat bunun haricinde birtakım değişiklikler olmuştur. Büyükşehir belediyesi, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’na göre en az üç ilçe ya da ilk kademe belediyesini içinde bulunduran ve bu belediyeler arasında uyumu sağlayan; idari ve mali özerkliği bulunan ve karar organı seçmenlerce seçilip oluşturulan kamu tüzel kişisi şeklinde tanımlanmıştır (Zengin, 2014: 97). Çıkarılan bu yeni kanun eski görev ve organları korumakla beraber çağdaş yönetim fikrine uygun olarak etkinlik ve demokratiklik için bazı değişiklikler öngörmüştür. Anakent yönetimi adına

düzenleme yapan 5216 sayılı kanun birçok kavram ve gelişmelere yer vermiştir (Çukurçayır, 2013: 240). İlk olarak bu kanun büyükşehir belediyeleri için önemli olan idari ve mali özerkliğe sahiptir ifadesini açıkça belirtmiştir (Zengin, 2014: 97). Büyükşehir olabilmenin ilk şartından biri olan nüfus şartı 3030 sayılı kanunda bulunmazken; 5216 sayılı kanunun ilk koşullardan birisidir. Buna göre belediye sınırlarında bulunan ve aynı zamanda bu sınırlara en çok on kilometre uzaklıkta olan yerleşim yerlerinden son nüfus sayımına göre nüfusu 750 000'den çok olan il belediyeleri fiziki yerleşim şartları ile ekonomik seviyeleri de göz önünde bulundurularak yasayla büyükşehir belediyesi olabilecektir (Karakılçık, 2015: 176). Yine bir başka getirilen değişiklik 5216 sayılı Kanun'da bütçe de olmak üzere büyükşehir belediye işlemlerinin valice onaylanması işlemine son verilmiştir. Böylece valinin büyükşehir belediyesi karar organları işlemleri konusundaki denetimi hukukilik denetimiyle sınırlandırılmış olup seçim sonucu işbaşına gelen karar ve yürütme organlarının görevlerine de sadece yargı kararlarıyla son verilebileceği belirtilmiştir (Urhan, 2008: 92).

Türkiye'de neredeyse 160 yıllık bir geçmişe sahip olan yerel yönetimlerdeki ilk uygulamalardan biri de il ölçekli yeni büyükşehir veya bütünşehir belediyesi uygulamasıdır. Bu uygulama 5216 sayılı kanun ile yeniden düzenlenen büyükşehir uygulamasının 2012 tarihli ve 6360 sayılı yeni büyükşehir yasasıyla tamamen farklı bir şekle dönüşmüştür. 6360 sayılı kanunla 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ortadan kaldırılmayıp bazı yerlerinde değişimler olmuştur (Karakılçık, 2015: 183). Yapılan değişimle kanun 2014 yılında uygulamaya geçerek; yeni büyükşehir kurulma şartları, mevcut büyükşehirlerle ek olarak 14 tane yeni büyükşehir belediyesinin kurulması, belediyelerin sorumluluklarının artması, var olan il özel idaresi yapılanmalarının kaldırılması, taşra mülki yönetiminde yeni yapı meydana getirilmesi aynı zamanda yeni ilçelerin kuruluşu şeklinde birtakım geniş çaplı etkileri kapsamaktadır (Oktay, 2016: 79-80). Bunların haricinde yine kanunla nüfusu 2000'den az olan belediyeler köye dönüştürülmüş; iki kademeli olarak kurulmuş olan büyükşehir belediyesi modelinde, belirli bir nüfus şartına bağlanmadan bu iki modelden ötürü yeni büyükşehir belediyesi sınırlarında olan belde belediyesi ve köyler tam anlamıyla tüzel kişiliklerini kaybetmiş olup mahalleye dönüştürülmüştür;

yine Büyükşehir Belediyesi olabilmek adına gereken şart değiştirilerek il nüfusunun 750.000'den fazla olması şeklinde değiştirilmiştir; BŞB ilçe belediyesi olabilmekteki nüfus kıstası ise 50.000'den 20.000'e düşürülmüştür; il özel idareleri kaldırılıp yerlerine o illerde, valiliklere bağlı birim olan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları oluşturulmuştur (Zengin, 2014: 103). Yine 6360 sayılı yeni büyükşehir düzenlemesi ile getirilen bir başka değişimse il belde belediyeleri yani ilk kademe belediyeleri uygulaması kaldırılmış olup yalnızca ilçe belediyelerine yer verilmiştir (Karakılçık, 2015: 176).

Kanuna farklı eleştiriler yapılmasının yanında yerel demokrasiye olan katkı konusu da tartışmalıdır. Çünkü bu kanun sayesinde kırsal alanda yaşayan halkın büyükşehir yönetiminde söz sahibi olmuş olması bazı kişilerce demokratik katılım açısından olumlu görülürken bunun yanında köylerin tüzel kişiliklerinin köyde yaşayan halka danışılmadan kaldırılmış olması demokratikliğe ters olduğunu ve hatta Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na uygun olmadığını savunanlar mevcuttur. Bunun haricinde bir başka eleştiri ise kırsal yerlerin yönetiminin de aynı zamanda büyükşehir belediyesinin yönetimine alınmasının hizmette yerellik ilkesini zedelediğine dair eleştirilerde yapılmıştır (Kaymal, 2017: 1147).

1.4.2.1 Büyükşehir Belediye Başkanı

Büyükşehir belediye başkanı hem yürütme organı hem de büyükşehir belediyesinin başı ve tüzel kişiliğin temsilcisi olup seçmenler tarafından doğrudan seçilip 5 yıllığına göreve getirilen kişidir (Karakılçık, 2015: 179). Göreve getirilen büyükşehir belediye başkanı görev süresi boyunca spor kulüplerinin başkanlığı görevini yapamaz ve yönetiminde de bulunmaz (Eryılmaz, 2011: 182).

Büyükşehir belediyesi başkan vekili de meclisin ilk toplantısında seçilir diğer bir anlatımla 5393 sayılı kanundaki usullere göre belirlenir. Fakat ilçe belediye başkanları başkanvekili olamamaktadır (Karakılçık, 2015: 179).

1.4.2.2 Büyükşehir Belediye Meclisi

Büyükşehir belediyesinin karar organı büyükşehir belediye meclisidir. Bu karar organı birtakım üyelerden meydana gelmektedir. Büyükşehir belediye başkanı bu

meclisin de başkanı olup onun haricinde diğer ilçe belediyelerinin başkanları da meclisin doğal üyesidir (Karakılçık, 2015: 178).

1.4.2.3 Büyükşehir Belediye Encümeni

Büyükşehir belediye encümeni, belediye başkanı başkanlığında meclisin her yılın ilk olağan toplantısında kendi üyeleri içinden bir yıl için gizli oyla belirleyeceği 5 üye ile biri genel sekreter, birisi mali hizmetler birim amiri olmak üzere belediye başkanının her yıl birim amirlerinden seçmiş olacağı toplam 5 üyeden meydana gelir. Başkanın bulunamadığı toplantılarda genel sekreter onun yerine başkanlık yapar (Çukurçayır, 2013: 255).

1.4.3 İl Özel İdaresi

İl Özel idareleri Anayasanın 127. maddesinde belirtilen ve Türkiye’de uygulanan yerel yönetim türlerinden biridir (Keleş, 1992: 106). İl sınırları içinde yaşayan halkın mahalli müşterek gereksinimlerini karşılamak adına hem idari hem de mali özerkliğe sahip olup karar organları seçmenlerce seçilip oluşturulan kamu tüzelğine sahip kuruluştur il özel idareleri (Erdem vd., 2008: 329). Bu kuruluşlar merkezi yönetim ile diğer yerel yönetimler içinde belediyeler ve köylerde veyahut bunlar arasında ortak yerel hizmetleri yerine getiren ara düzey yerel yönetim birimi şeklinde de ifade edilir (Eryılmaz, 2011: 155). İl Özel İdarelerinin kuruluşu ise bir yerleşim yerinin kanunla il olması durumunda başka bir işlem gerektirmeden otomatikmen gerçekleşir (Bakkal vd., 2010: 65).

Tarihsel açıdan bakıldığında en eski yerel yönetim birimlerinden olan il özel idarelerinin ortaya çıkışı Osmanlı’ya dayanır ve kuruluşu da 1864 Vilayet Nizamnamesi ile olmuştur. Kurulan bu il özel idaresi modeli ilk olarak Tuna Vilayeti’nde uygulanmıştır. Nizamnameyle eyalet sisteminden başka bir sistem olan vilayet sistemine geçiş olmuş ve böylece il özel idaresi uygulamasına da başlanmıştır (Karakılçık, 2015: 134). İl özel idareleri, görev ve kuruluş yapısına dair en kapsamlı değişimi ise 1913’de geçici kanun olarak yürürlüğe konulan İdare-i Umumiye-i Vilayet Kanun-u Muvakkat-ı ile yaşamıştır. Yapılan bazı değişimlerin ardından 1987’de çıkarılan 3360 sayılı yasa ile tekrar düzenlenerek söz konusu olan kanun, İl

Özel İdaresi Kanunu şeklinde değiştirilmiştir (Eryılmaz, 2011: 155-156). Değişime gidilmesine rağmen 3360 sayılı yasa ile geçici yasa arasında ne etkinlik ne de yapıları yönünde bir değişiklik bulunmamaktadır. AK Parti hükümetinin 2002’de iktidara gelmesi ile genel ve yerel yönetimler adına yasa tasarısı hazırlanmış ve meclise sunulmuş olup il özel idarelerine dair son düzenleme ise 2005’te çıkarılmış olan 5302 sayılı yasadır (Çukurçayır, 2013: 264-265). 5302 sayılı yasa ile il özel idarelerine verilmiş olan görevler, bir önceki 3360 sayılı yasayla verilen görevlerden çok farklı olmayıp neredeyse yeni yasayla eski görevler tekrar bu kurumlara verilmiştir (Sobacı, 2005: 39). Aynı zamanda yürürlükte olan bu yasayla il özel idarelerine birçok görev verilmiştir. Fakat birçok görev verilmesine rağmen görevlerin merkezi idarece üstlenilmiş olması bu kurumları zamanla etkisiz hale getirmiştir (Karakılçık, 2015: 137). Buna ek olarak sonraki yıllarda yapılan birtakım düzenlemelerle il özel idareleri adına yine bazı değişikliklere gidilmiş ve çıkarılan 6360 sayılı Büyükşehir Yasası ile toplamda otuz ildeki il özel yönetimler ortadan kaldırılıp bunların görevleri başka birimlere devredilmiştir (Karakılçık, 2015: 138).

Demokrasi yönünden bakıldığında ise 5302 sayılı kanunla il özel idarelerinde de demokrasinin gelişmesi adına bazı uygulamalar yapılmıştır. Kanunla il genel meclisine başkanını kendi içinden seçebilme şansı tanınmıştır ve yine demokratik yapının gelişimi adına yeni kanunla meclis içerisinde oluşan İhtisas Komisyonlarının kurulması fikri de belirtilmiştir (Çelik vd., 2008: 93-94).

Eryılmaz’a göre il özel idarelerinin yasada belirtilmiş olan bu görevlerinde etkili olabilmesi için bazı önemli noktalara dikkat edilmesi gerekmektedir. Öncelikle bu kurumlara verilen görevlerin çoğu aynı zamanda bazı bakanlıkların ve başka merkezi yönetim kuruluşlarının da görev ve yetkileri içinde bulunduğu için ilgili bakanlık ve diğer kamu kuruluşlarının bu konudaki mevcut yetkilerini il özel idarelerine yasal bir düzenleme ile devretmesi veyahut uygun şekilde paylaşması sağlandığı takdirde etkili olmaları mümkündür (Eryılmaz, 2011: 157).

3360 sayılı eski İl Özel İdaresi Kanunu’na göre il özel idareleri vali, İl Daimi Encümeni ve İl Genel Meclisi olmak üzere üç organdan oluşurken; 5302 sayılı

kanunla bu organlardan sadece birinin ismi değiştirilerek İl Daimi Encümeni, İl Encümeni olmuş ve böylece yine üçlü yapı korunmuştur (Sobacı, 2005: 40).

1.4.3.1 Vali

Valinin mevcut görevleri aşağıdaki gibi sıralanabilir (Karakılçık, 2015: 143-144):

- Kurumsal yapıyı sevk ve idare etmek,
- Stratejik plan çerçevesinde bütçeyi, personeli ve faaliyetleri yönetmek, performans ölçütlerini belirlemek ve uygulamak,
- İdareyi temsil etme,
- İl encümenine başkanlık etmek,
- Taşınır ya da taşınamayan malları yönetmek,
- Gelir ve alacakları tahsil etmek,
- Özel idarenin personelini atamak,
- İşletmeleri ve bağlı kuruluşları teftiş etmek,
- Şartsız bağışları kabul etmek,
- İl halkının rahatlığı, sağlığı ve esenliği adına önlemde bulunmak,
- Bütçeden yoksullar için ayrılan ödeneği kullanmak,
- Yasaca verilen diğer görevleri yapmak.

1.4.3.2 İl Encümeni

Encümen, haftada en az bir kez önceden belirlenmiş olan gün ve saatte toplanır. Acil, olağan durumlarda başkan olan vali encümeni toplantıya çağırabilir. Encümen ise üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanıp katılanların da salt çoğunluğuyla kararları verir. Fakat oyların eşit olması halinde başkanın olduğu taraf çoğunluk kabul edilir. Oylamada çekimser oy kullanılamaz. Ayrıca encümen gündemi vali tarafından bizzat hazırlanır. Encümen üyeleri ise gündem maddesi teklifinde bulunabilir (Bilgen, 2012: 71).

1.4.3.3 İl Genel Meclisi

İl genel meclisi, ilin seçmenlerince seçilen üyelerden oluşan il özel idaresinin karar organıdır (Sayan, t.y.: 10). Karar organı olan il genel meclisinin seçimleri ise tek dereceli, eşit, gizli, serbest, genel oy ve açık sayım-döküm esasları çerçevesinde yargının denetim ve yönetimi altında yerine getirilmektedir (Toprak Karaman, 2010: 5).

İl özel idaresi kanunu ile il genel meclisi karar özetlerinin toplantıyı izleyen en geç yedi gün içerisinde farklı şekillerde halka söylenmesi, ihtisas komisyonları raporlarının aleniliği ve halka haber verilmesi aynı zamanda dileyenlere de belirli bedel karşılığında verilmesi, il genel meclisinin soru, genel görüşme ve faaliyet raporlarını değerlendirme yolu sayesinde bilgi edinme ve denetleme görevini kullanması açıklık ve aynı zamanda şeffaflık ilkelerinin belirmesi şeklinde kabul görebilir (Çelik vd., 2008: 94).

1.4.4 Köyler

Cumhuriyet döneminde yerel yönetimler adına yapılan ilk düzenleme köyler için olmuştur (Çiçek, 2014: 59). Köyler, belediyeler ve il özel idareleri gibi olmayıp onların aksine Osmanlı'nın kuruluşundan itibaren var olmuştur. Çünkü insanların gereksinimlerini karşılayıp onların toplumsallaşması adına gerekli olan yönetim birimi köylerdir. Tanzimat'tan önce imamlar, kadıların yardımcısı olup birtakım görevlerde bulunurken aynı zamanda bulundukları yerlerde de bazı görevleri mevcuttu. Fakat görevleri yerine getirme konusunda imamların yetersiz olması üzerine zamanla bu alanda yeni düzenlemelere ihtiyaç duyulmuştur. Böylelikle 1829 tarihinde muhtarlıklar kurulmuştur. Daha sonradan 1858'de Osmanlı zamanındaki idari reform çalışmalarıyla da köyler ilk kez idari bir birim olarak belirtilmiştir (Dülger ve Güven, 2017: 50). Köylere dair ilk yasal düzenleme öncelikle 1864 Vilayet Nizamnamesi ile olmuştur. Fakat bu düzenleme ile köylere herhangi bir tüzel kişilik verilmemiş olup; 1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanunu ile tüzel kişilik verilmiştir. Çıkarılmış olan bu yasaya göre köyler üç biçimde ifade edilmiştir. Bunlar ise; nüfusun sayısı, mevcut yerleşimin yapısı ve son olarak tüzel kişilik yönünden

elde edilmiş özellikler şeklinde sayılabilir. Tüm bu özellikler ve nüfus sayısı yönünden mevcut nüfusu 2000'den az olan yerleşim yerleri köy adı altında tanımlanmıştır (Karakılçık, 2015: 203).

Köyler, yerel yönetimler içerisinde nüfus ve coğrafi alan açısından en küçük birim olarak geçim kaynakları daha çok hayvancılık ve tarıma yönelik gelişmiştir (Dülger ve Güven, 2017: 51).

1.4.4.1 Köy İhtiyar Meclisi

Köy idaresinin organlarından biri olan köy ihtiyar meclisi köyün, karar ve danışma organı olarak iki tür üyeden oluşur. Bu üyeler seçimle gelenler ve doğal üyelerdir. Seçilmiş üyeler, köy derneğince tek dereceli ve çoğunluk yöntemiyle seçilirler. Köy okulunun müdürü ile köy imamı ise doğal üyelerini oluşturmaktadır meclisin (Sayan, t.y.: 16).

Köy ihtiyar meclisinin birtakım görevleri bulunmaktadır. Bu görevleri ise şu şekilde sıralanabilir (Karakılçık, 2015: 208):

- Köyde köyün gelirleri olarak gösterilen salma ve imece kararını vermek,
- Muhtarın yapmış olduğu harcamaları denetim altına almak,
- Köylülerin arasındaki husumetleri çözmeye çalışmak,
- Köyün bütçesini kabul etme,
- İmece kararını verdikten sonra imeceye katılım sağlamayanlara cezalarını vermek,
- Kamulaştırmaya karar vermek gibi mevcut görevleri bulunmaktadır.

1.4.4.2 Köy Derneği

Köyde mevcut bulunan kadın ve erkek seçmenlerin oluşturmuş olduğu, köy muhtarı ve ihtiyar meclisi üyelerini seçen kuruldur. Köydeki tüm seçmenlerden oluşur ve bu yönüyle köyün seçim kuruludur (Karakılçık, 2015: 208).

Köy derneğinin asıl temel görevleri şunlardır (Eryılmaz, 2011: 93):

- Köy muhtarını hem de ihtiyar meclisinin üyelerini seçmek,
- Yerine getirilmesi kişiye bağlı olan birtakım işlerin zorunlu hale getirilmesinde kararı vermek,
- Köyün başka bir köy ile birleşmesi ya da ayrılması durumuna gerekli kararı vermek şeklinde önemli kararları bulunmaktadır.

1.4.4.3 Muhtar

Muhtar, köy derneğince çoğunluk sistemine göre ihtiyar meclisi üyeliğine seçilebilme koşullarına uyanlar arasından seçilmektedir. Olabilme şartları arasında ise öncelikle 25 yaşını tamamlamış olmak, en az 6 aydır köyde yaşamak ve birde okuma yazma bilmek gibi temel şartları bulunmaktadır. Seçilecek olan muhtar köy idaresinin başı konumunda olup yürütme organı ve temsilcisi hem de köyde devletin de bir temsilcisi konumundadır. Kendisine verilen görevleri yerine getirmeyen muhtar ise ilgili il veyahut ilçe idare kurulunca görevden uzaklaştırılabilmektedir (Bilgen, 2012: 78).

Muhtar, devlet memuru gibi alması gereken maaşını devletten alır. Verdiği tüm kararlar hem valinin hem de kaymakamın vesayet denetimine tabidir. Bu kişiler muhtarın öngörmüş olduğu kararları eğer ki uygun bulmazsa verilen kararı bozabilirler. Fakat bu konuda son kararı yine de köylüler vermektedir (Karakılçık, 2015: 2099).

İKİNCİ BÖLÜM

YEREL YÖNETİMLERDE KATILIM YÖNTEMLERİ

2.1 Katılım Kavramı

Katılım kavramının kökeni katılmak eylemi olup herhangi bir şeyin içerisinde yer almak, belirli süreçlere ortak olmak anlamına gelmektedir. Tarih boyunca hep bir yanda aktif olan yönetenler ve diğer yanda pasif konumda olan yönetilenler mevcut olmuştur. Yönetilen kısmında yer alan vatandaşlardan kendi düşüncelerini belirtmek ya da verilen kararlara katılımları gerçek anlamda beklenmemiştir. Fakat tarihten bu zamana gelinene kadar birçok değişim yaşanmış ve vatandaşların artık farklı şekillerde de olsa katılımlarının normal bir durum olduğu gözlemlenmiştir (Kaypak, 2012: 174).

Ülkemizde geçmişe bakıldığında katı merkeziyetçiliğin olduğu Osmanlı Devleti'nde merkeziyetçiliğe karşı yapılan ilk darbe Sened-i İttifak adlı belge ile olmuştur. Bu belge katılımcılığın önünü açmamış olsa da padişahın sınırsız olan yetkilerinde sınırlamaya gitmiştir. Yani ayrı yeten halka da katılım imkanı sunmamıştır. Bu nedenle Sened-i İttifak'ın herhangi bir katılım adına artısı olmamıştır. Katılma yolunu açmış olan asıl belge 1839 tarihli Tanzimat Fermanı'dır. Ferman sayesinde yönetime katılma konusunda gereken ortamın oluşturulmasının ilk koşulu gerçekleştirilmiş olmuştur. Fermanla beraber katılma adına önemli bazı adımlar atılmıştır. Örneğin 1. Meşrutiyet'in ilan edilmesiyle birlikte ilk anayasamız kabul edilen Kanun-i Esasi kabul edilmiştir. Daha sonra ise ilk Türk Parlamentosu da 1877 yılında açılmıştır. Fakat bu süreç olduğundan kısa sürmüş olup 1908 tarihine kadar tahta 2. Abdülhamit geçmiştir. Ardından 1908 tarihinde 2. Meşrutiyet ilan edilmiş olup imparatorlukta o zamana kadar görülmemiş döneme girilmiştir. Bu dönemle birlikte artık yönetimden hesap sorabilen, ona karşı fikirlerini belirten ve katılım sağlamasına imkan sunulan bir birey modeli doğmuştur. Türkiye'de katılımın gelişimi konusunda atılan önemli adımlar Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılması ve Cumhuriyetin ilanıdır. Katılım adına atılan bu önemli adımların ardından halk birçok katılım imkanına da sahip olmuştur (Eroğlu, 2000: 47).

Hem yönetimin hem de toplumun her kademesinde yaşanan yönetilen ve yöneten ayrımları çoğu kimselerce katılımın yalnızca oy vermekle sınırlı olduğunu sanmaktadır. Fakat yönetilenlerin katılımları sadece oy kullanmak veya seçimlere katılmakla kısıtlı olamayıp farklı yöntemler sayesinde de katılımları söz konusu olmaktadır (Bozkurt, 2014: 231). Yani bu durumda sandığa gidip oy kullanmak dar anlamda katılım olurken; geniş anlamda katılım ise oy vermek de dahil olmak üzere tüm katılım yöntemlerini kapsamaktır. Katılımdan beklenen şeklen katılım olmayıp gerçek ve maddi katılımın sağlanmasıdır (Kaypak, 2012: 175). Bu yönüyle katılım olgusu hem siyasal hem de yönetsel boyuta sahiptir. Siyasal açıdan katılım, bireylerin veya onların oluşturmuş olduğu birimlerin kendilerini yönetecek olan kadroların seçimlerini belirleyebilmek adına göstermiş oldukları gayret şeklinde belirtilmektedir. Bu siyasal katılma şekilleri ve düzeyleri ise birçok etkene göre farklılıklar gösterebilmektedir. Örneğin siyasal sistemin yapısına göre ya da siyasal kültürüne göre bazı farklılıklar arz edebilmektedir. Yönetsel boyut yönünden katılım ise kadroların belirlenmesi haricinde onların vermiş oldukları kararlara ve yapmış oldukları faaliyetlere hem halkın hem de sivil toplum kuruluşlarının katılımı şeklinde ifade edilmektedir (Görün, 2006: 164). Böylece katılım olgusu hayata sadece başkalarının yön vermesi durumu şeklinde olmayıp tam tersine her daim kendi fikirlerimizi de ortaya koyarak ona bizzat şekil vermektir. Kamu yönetimi çerçevesinde değerlendirildiğinde katılım yalnız hizmetlerin kalitesini ve ihtiyaçlarına dair isteklerini kapsamakla kalmayıp aynı zamanda yönetime katılım veya yönetimi denetleme hedeflerine dair halkın aktif katılımını da kapsamaktadır (Özdemir, 2011: 34). Bu şekilde katılımdan tam anlamıyla söz edebilmek adına öncelikle biçimsel katılma imkanlarının mevcut olması, halkın bu imkanlardan aktif olarak yararlanabilmesi ve katılmanın kamu siyasaları üzerinde de belli bir etkisinin de olması şarttır (Çitçi, 1996: 10).

Katılım, hem devamlılık hem de bütünlük arz etmekte olup çeşitli şekillerde meydana gelerek farklı mekanizmalar üstünden gerçekleşip, gereken şartların yerine getirilmesi durumunda kişiler tarafından gerçekleştirilen yardıma dönüşmüş olur (Damla Karanuh, 2018: 40). Ayrıca katılımın var olan ve olası problemler karşısında hem toplumun hem de kamu yönetimi ile devletin dayanıklılığını kuvvetlendirdiğini;

problemleri çözebilme gücünü güçlendirdiğini ve beraber yaşamanın şartlarını hazırlama konusunda sağlıklı bir yöntem olduğunu da söyleyebiliriz (Gündoğan, 2013: 40). Diğer yandan katılımla birlikte hem çalışan kişilerin hem de halkın daha iyi motive olması sağlanabilir. Bu sayede çalışan personelin yerine getirmekle yükümlü olduğu görevleri daha verimli olur ve istenilen seviyeye gelmiş olur (Henden, 2004: 6).

2.2 Yerel Yönetimlerde Katılım

Halk adına demokrasi duygusunu ön plana çıkarma konusunda katılım kavramı önemlidir. Bilhassa yerel yönetimler açısından düşünüldüğünde halkın kendilerini ilgilendiren tüm kararlara katılım sağlaması daha kolay olmakta ayrıca bu sayede yerel halk mevcut kamu görevlilerini karar ve uygulamaları yönünden de daha etkili şekilde kontrol edebilmektedir. Çünkü katılım olgusu basamak şeklinde merkezden yerele doğru indikçe daha da artmaktadır. Bu sayede katılımcıların da etkinliği artış göstermektedir (Özdemir, 2011: 34). Genel olarak bakıldığında yerel yönetimlerde katılım, halkı ilgilendiren konulara yönelik yerel yönetimlerin karar organlarıncı almış olduğu kararlara karşı yerel halkın dahil olması ya da tam tersi durum sergilemesidir (Bimay vd., 2017: 1802). Yerel yönetimler, hem demokrasiye olan katkısı hem de kamu hizmetlerinin halka sunulması noktasındaki fonksiyonu nedeniyle yerel halkın yönetime katılmasındaki ilk adımdır (Toprak Karaman, 2010: 1). Yerel yönetimler merkezi yönetimlere oranla halkla daha iç içe oldukları için yerel yönetimler tarafından yerel halkın ihtiyaçlarının belirlenip bu ihtiyaçlara yönelik hizmetlerin daha verimli şekilde sunulması beklenmektedir. Bu şekilde halk ve yerel yönetim arasında bir anlaşmazlık olması durumu da büyük oranda engellenmiş olmaktadır (Özkiraz ve Zeren, 2009: 232).

Yerel yönetimlerin yerelde yaşayan halkın ortak ihtiyaçlarını karşılaması ve genel karar organlarının da halk tarafından seçimle iş başına gelmiş oluşu yönetime halkın katılımını sağlamaktadır (Arslan, 2008: 270). Halkın karar verme sürecine katılımı öncelikle yönetim kültürü ile ilgili bir durumdur. Halkın duyarlılığını arttırmak için ilk olarak bu bilincin bireylere aktarılmış olması gerekir (Üste, 2005: 54). Katılım olgusu ne şekilde ele alınırsa alınsın temelinde hem demokratikleşmeyi

içerir hem de halkın kendi geleceğini kendisinin belirlemesine imkan sağlar. Yerel düzeyde yaşayan halkın kendi geleceğini belirlemesi ve demokratik bir ortam sağlayıp daha kaliteli yaşam sürmesi o yörede yaşayan halkın karar alma noktasında aktif şekilde yönetime katılmasına bağlıdır (Özdemir, 2011: 34). Ayrıca yerel düzeyde demokrasinin gelişimi adına katılımcılık gerekli olan hususların başında gelmektedir. Fakat bu tek başına yeterli olmamaktadır. Bunun için yerel özerkliğin sağlanması, vesayet denetiminin en az seviyeye düşürülmesi, halk için tüm katılım yollarının açık olması, halkın örgütlü ve aynı zamanda duyarlı olması, yerel yönetimlere yeterli mali kaynak sağlanması vb. bazı koşullarda önemli araçlardır (Karakılçık, 2015: 41). Yerel yönetimlerde halkın katılımı uluslararası belgelerde de ele alınmış olup katılımın önemine değinilmiştir. Bu konuda Avrupa Özerklik Şartı, üçüncü maddesinin ikinci fıkrasında halk tarafından oluşturulan halk meclisleri ve halkın doğrudan katılımı ya da referandum yöntemi ile kişilerin yönetime katılımlarını tavsiye etmiştir. Ayrıca şartın beşinci maddesinde de halkın yönetime katılmasının gerekliliği bir kez daha vurgulanarak yerel halkın, yerel yönetim birimlerinin sınırlarının değiştirilmesinde fikirlerinin alınması gayesiyle referanduma gidilmesi belirtilmiştir (Bayrakçı, 2009: 44). Genel olarak bu şartta yerel kamu hizmetlerinin sunulması noktasında tüm halkın katılma hakkı, özerk yerel yönetim fikrinin arttırılıp yaygınlaştırılmasıyla ilgili birtakım konular bu şart kapsamında yer almaktadır (Çakıcı ve Okur, 2007: 5).

Halkın yerel yönetimlere katılımı iki şekilde gerçekleşmektedir. Bunlardan ilki farklı halk meclisleri, sürekli ya da geçici şekilde oluşturulan kurullar ve halkoyuna başvurma şeklinde düzenlenen hukuki yollarla sağlanabilecek katılımı türü iken ikinci katılım şekli de halkın farklı etkinlikler yoluyla (baskı grupları ya da farklı konularda meydana getirilen vatandaş inisiyatifleri) yönetime katılımıdır (Yaylı ve Pustu, 2008: 138). Bu noktada demokratik yerel yönetimin aktif bir şekilde işlemesi için halkın yerel yönetimlerin işleyişine katılımı süreklilik göstermelidir. Çünkü demokratik bir ortamın sağlanması adına halkın yerel yönetimlerdeki katılımı süreklilik arz ettiğinde var olan sorunlara karşı yerel halkın etkili çözüm yolları bulması sağlanır. Bu anlamda demokrasi, tüm yerel halkı yakından ilgilendiren birçok konu karşısında vatandaşların kendilerini bağımsız bir şekilde ifade edip yine

kendilerini demokratik yollarla yönetmelerini öngörmektedir (Pustu, 2005: 129). Fakat yerel yönetimler açısından halkın katılımının beklenenin altında oluşu önemli sorunlardan biridir. Türkiye’de yönetim açısından son zamanlarda birçok düzenleme olmasına rağmen yinede merkezi yönetimin ağırlığı varlığını korumaktadır. Bunun için yerel yönetimlerde halkın katılımını sağlamak amacıyla katılım yollarının her daim halka açık olması gerekmektedir. Fakat halkın çoğunluğu bu katılımı sadece seçimden seçime oylarını kullanmakla yetinmekte olup diğer katılım yollarına fazla başvurmamaktadır. Çünkü günümüzde halen insanların çoğu yerel yönetimlerde mevcut olan bazı katılım yöntemleri hakkında yeterli bilgiye sahip değildir (Yiğit, 2008: 62).

Yerel yönetimlerin işleyişinde ve demokratik yerel yönetimin sağlanması açısından halkın katılımının daimi olması önemlidir. Yerel yönetimlerde halk katılımının sağlanmış olması problemlerin daha iyi analiz edilmesini ve aynı zamanda bunlara yönelik çözümlerinde daha uygun olmasını sağlar (Pustu, 2005: 129).

2.3 Yerel Yönetimlerde Katılım Yöntemleri

Yerel katılım kavramı toplumu yönetimin bir bölümü olarak kabul edip kişileri, özel sektörü, dernekleri ve aynı zamanda vakıfları yönetime dahil etmektir (Sünbül, 2012: 25). Dünya’da ve Türkiye’de halkın karar alma süreçlerine dahil olabilmesi için birçok katılım yöntemleri mevcuttur. Bu yöntemler hem geleneksel hem de yeni ve modern yöntemler şeklinde var olmaktadır. Halk oylaması, seçimler yoluyla katılım geleneksel yöntemlerden olurken kent konseyleri, sivil toplum kuruluşları, halk kurultayları, yurttaş kurulları, meclis toplantıları vb. yöntemler ise yeni katılım yöntemlerinden bazılarıdır (Yaman ve Küçükşen, 2018: 250). Bu katılım yöntemleri ile kişilerin siyasal, ekonomik ve yönetsel problemlere dair ilgisinin tekrardan artması, hem kendisine hem de hayatına yönelik konulara karşı birtakım kararların alınması noktasında söz hakkına sahip olması ve böylece demokratikliğin sağlanması hedeflenmektedir (Eroğlu, 2006: 198).

Halk katılımı, birtakım ilgili yöntemleri uygulayıp alınması gereken kararlarda halkı bazı yollarla (bilgilendirme, danışma veya katılım gibi) sürece dahil edip

alınan kararları etkileme olanağının sunulmasını anlatır (Oruç, 2013: 38). Halk çoğu konuda yerel yönetimlerde söz hakkına sahiptir. Görevde olan yöneticilerin sunmuş oldukları hizmetleri olumlu bulmadığı takdirde halk bu kişileri görevlerinden uzaklaştırabilir, imar yada çevre gibi konularda düşüncelerini açık bir şekilde belirtir ve yine halk oylaması ile de bir takım kararları etkileyebilmektedir (Yiğit, 2008: 47).

Yerel ortamda halkın kendisini ilgilendiren konulara katılıp ona dair talep ve fikirlerini belirtme konusunda kişiye yeni katılım yöntemlerinden yararlanma olanağı sunulmaktadır. Yerel halkın yönetim ve karar alma süreçlerine katılımı sınırlı olmayıp alternatif olarak birçok yöntem mevcuttur. Kent konseyleri başta olmak üzere yurttaş kurulları, danışma kurulları, halk toplantıları, telefon, sivil toplum kuruluşları, internet, halk oylaması vb. gibi birçok katılım yöntemi bulunmaktadır (Bozkurt, 2014: 232). Bu katılım yöntemleri tek tük uygulanıp sonradan ortadan kalkmamalıdır. Tüm katılımcılara eşit haklar tanınarak gerek gördükleri bilgilere ulaşma fırsatı sunulmalıdır. Bunun yanı sıra katılım yöntemleri, uzlaşmayı sağlayacak şekilde ortak fikirleri sunmak amaçlı tartışma ortamı yaratıp bu tartışmaları ise ortak menfaate çevirecek şekilde olmalıdır (Yaman, 2017: 138).

2.3.1 Seçimler Aracılığı İle Katılım

Seçmek, kişinin kendisi için her yönden yararlı ve gerekli olduğunu düşündüğü şeyleri belirleyebilme davranışı olarak tanımlanmaktadır. Demokratik yönetimin esas olduğu bir ortamda ise seçim, yönetilen halkın kendilerini yönetecek olan kişileri belirleyebilme eylemi anlamına gelmektedir. Mevcut seçimler tek taraflı düşünülüp yalnızca devlet yöneticilerini seçmek anlamına gelmeyip aksine geniş anlamı ile seçim, demokratik yapıda olan kurumların üyelerinin aracılığıyla onları yönetecekleri belirlemiş oldukları bir yöntemdir (Nacak, 2007: 66).

Seçimler, yasalara göre çok sayıda aday içerisinde halkın kendilerini temsil edecek yöneticilerini seçtiği ve onlara daha sonraki seçim yılına kadar yönetim hakkını devredip, gelecek dönemde ise seçmiş olduğu yöneticiyi iktidarı kullanma şekline göre mukayese ederek onu izlediği bir süreçtir (Yaman ve Küçükşen, 2018: 251). Yani seçim genel olarak yönetilen kişilerin yönetilecek olanlarca seçilme aracı

olup hem de halkın bu sayede siyasal karar alma süreçlerine dahil olma süreci şeklinde de tanımlanmaktadır. Halk seçimler sayesinde kendisine sunulan seçenekleri ya kabul eder ya da geri çevirip kabul etmez (Önder, 2013: 316). Seçimler, çağdaş toplumlarda demokrasiyi gerçekleştirmek adına halkın vazgeçmediği alışkanlıklarından biridir. Çünkü halkın sergilemiş olduğu bu davranış çoklu seçenekler içerisinde bir alternatif olarak ifade edilmektedir. Seçimler sayesinde vatandaşların seçmiş olduğu aday kendi özgür iradesi ile karar verip seçtiği kişidir. Bu şekilde vatandaşların katılımlarını daha da arttırabilmek için öncelikle seçim ortamı olarak baskıyı ortadan kaldırıp daha demokratik seçim tarzı kabul edilmeli ve bunun sağlanabilmesi adına devlet vatandaşına destek vermelidir (Sünbül, 2012: 29). Bu yöntemle sağlanan katılım, oy vermekle sınırlı olan bir katılım çeşitidir. Yani yılın belli zamanlarında yapılacak olan seçimlerde halkın vereceği siyasal tercihinin sandıkta kendini göstermesidir (Damla Karanuh, 2018: 41).

Katılımın sağlanması noktasında seçimlerin görevlerine değinecek olursak (Sarıkoce, 2002: 60):

- İlk olarak seçimin temel görevi, siyasal otoritelerin değişim problemine karşılık devamlı bir çözüm yolu önermesidir. Basit şekliyle seçim, kişinin bir ülkenin belli bir bölümünü yönetimi amacıyla görevlendirilmesinin onaylandığı ve aynı zamanda yetkili olduğunun tescili anlamını ifade eder.
- Seçimin ikinci bir görevi siyasal bir görev olarak yerel yönetimlerin siyasal kararlarının denetimi şeklindedir.
- Üçüncü bir görev alanı ise seçimler hükümetin siyasal kararlarını etkileyebilmektedir.
- Son olarak seçimlerin bir diğer etkisi ise siyasal rejimin meşruluğunu sağlayıp korumaktır. Bununla beraber siyasal rejimin reddinin sağlanması da söz konusudur.

2.3.2 Halk Oylaması İle Katılım

Halk oylaması ile katılım yöntemi halkın bir konuya dair düşüncelerini almak amacıyla kullanılan bir yoldur. Ülkemizde diğer ileri demokrasilerde uygulandığı

gibi daimi uygulanan bir yöntem olmayıp daha nadir şekilde uygulanmaktadır. Daha çok anayasa değişikliği veyahut ülkedeki herhangi kriz döneminde hükümet tarafından kabulü olmayan kararlarda bu yöntem ile mevcut halkın fikirleri alınıp uygulamaya konulur (Sünbül, 2012: 29). Zor ve uğraştırıcı bir yöntem şekli olduğu için ülkemizde sık kullanılmamakta olup yalnızca Amerika Birleşik Devletleri'nin birkaç eyaletinde uygulanmakta olan yöntemdir (Nacak, 2007: 68).

Ülkemizde yerel yönetim birimlerinin halk oylaması yöntemini daha nadir kullanmasının bazı nedenleri bulunmaktadır. Bu nedenler ise yönetici kişilerin yerel iktidarı bir başkasıyla paylaşmak istememesi ve bu yöntemin ayrıca hem uzmanlık hem belli bir zaman ve maddiyat gerektirmiş olmasıdır. Bütün bu sebeplere rağmen özellikle küçük şehirlerdeki yöneticilerin tüm kararlarda olmasa da önemli yerel kararları halk oylamasına sunmuş olmaları doğrudan demokrasiyi sağlamak adına önemli bir yoldur (Yaman ve Küçükşen, 2018: 251).

2.3.3 Sivil Toplum Örgütleri Aracılığıyla Katılım

Sivil kelimesi askeri ya da resmi olmayıp gönüllü olarak halktan olan ve aynı zamanda herhangi bir askeri veyahut resmi bir görevi mevcut olmayan kişi anlamındadır. Sivil toplum ise halkın kendisinin oluşturmuş olduğu sosyal bir yapılanma olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımlamalardan yola çıkılarak sivilleşmek askeri ya da resmi niteliklerin azaltılmasını anlatır (Kaypak, 2012: 180). Bunlardan sivil toplum ve yerel yönetim kavramları günümüzün anahtar kavramlarını oluşturmaktadır. Bu kavramlardan yerel yönetim çok eski geçmişe ve geleneğe sahip olduğu halde sivil toplum son iki yüz yıldan itibaren kullanılan bir kavramdır. Fakat son dönemlerde dünyanın farklı yerlerinde insanların değişim, demokratikleşme ve insani değerlerin savunulup geliştirilmesi problemleriyle yoğun şekilde karşı karşıya gelmesiyle birlikte sivil toplum kavramı önem kazanmıştır (S.Yıldırım, 1993: 39). Böylece sivil toplum kavramı özellikle de yerel yönetim ve demokrasi tartışmalarının önemli bir konusu haline almıştır. Sivil toplum adına birçok görüş hakim olmuştur ve bu görüşler dışında asıl tartışma akademik alanda yerel yönetimin sivil toplum kuruluşu olup olmadığına dair devam etmektedir. Sivil toplumun ilk kuramcılarından olan Hegel, Hukuk Felsefesi isimindeki eserinde yerel yönetimlerin sivil toplumun bir

parçası olduğu ve yerel özerkliğin devletin müdahalesine karşı dikkatle korunmasının şart olduğunu açıkça ortaya koyduğu gibi sivil toplum kuruluşları analizinde yerel yönetimle diğer özel kurum veyahut kuruluşlar arasında herhangi bir ayrım yapmaz (Ökmen, 2008: 23).

Yerel yönetimler devletin müdahalelerine karşı koruma yeri olarak ifade edildiğinde batı da birer sivil toplum kuruluşu olarak gelişim göstermişlerdir. Hatta yerel yönetimleri sivil toplumun birer parçası olarak sayan birçok düşünür mevcuttur. Bunun dışında bu fikre karşı olan düşünür sayısı da az değildir. Türkiye’de ise devletçe oluşturulan ve halk tabanına dayanmayan yerel yönetimler batıdakilerden çok farklı bir gelişim evresi göstermiştir (Karakılçık, 2015: 41). Artık günümüz yerel yönetimler birer sivil toplum kurumu olarak anılıp bu haliyle toplumun demokratik gelişiminde ve demokrasinin tüm kurum ve kuralları ile işleminde büyük rol oynandığı kabul edilen bir durumdur (Yaylı ve Pustu, 2008: 147).

Sivil toplumun gelişebilmesi bazı temel şartların yerine getirilmesine bağlıdır. Bu şartlar arasında dinsel, etnik, kültürel, ekonomik, ideolojik yönden toplumsal farklılaşma; bu farklılaşan alanlarda politikalar üretebilecek toplumsal teşkilatlanmanın kuruluşu, gönüllü katılım, toplumsal düzeyde otonomileşme ve son olarak baskı mekanizması oluşturması yer almaktadır (Emini, 2013: 44).

Sivil toplum örgütleri genel manada bürokratik yapılanmaya sahip olmayan bunun aksine daha esnek yapılanmaya sahip birimlerdir. Karar alma ve bunları uygulamaları noktasında ise katılımcı yaklaşımları ön planda tutarlar. Bu kuruluşlar dernek, sivil girişim, vakıf gibi oluşan yapılardır (Yaman, 2017: 148).

2.3.4 Semt Danışma Meclisleri (SEDAM)

SEDAM Projesi Avrupa Topluluğunun MED-URBS programı ve MED-DEM projesi kapsamında 1992 tarihinde Bursa Büyükşehir Belediyesi ve IULA-EMME birlikteliği ile başlatılmış olup 1994 yerel seçimlerinin ardından da uygulamaya geçirilmiştir. Temel amacı yerel yönetimlerin güçlendirilmesi ve halkın yönetime aktif katılımının sağlanmasıdır (Sarıkoc, 2002: 97). Genel anlamda semt danışma meclisleri yerel yönetimlerde katılımın gerçekleşmesi adına vatandaşların beklenti ve

arzularını belediyeye bildirmesini sağlayan önemli uygulamalardan birisidir (Yıldırım, 2014: 83). Uygulamada bu meclisler farklı alanlarda faaliyette bulunup (ev ekonomisi, sağlık, bir takım kültürel faaliyetler vs...) halkın belediyeyle arasında oluşan iletişim sorununu gidermek gibi önemli bir görevi yerine getirmektedir (Çukurçayır, 2013: 165).

Sivil toplum hareketi olan Yerel Gündem 21 süreci ile yaşadığı beldenin sorunlarına karşı hassas olan gönüllü kişiler, yerele ait işleri resmi kurumlardan beklemeyp kendi istekleri doğrultusunda oluşturdukları örgütlenmelerde, kendi yerel sorunlarının çözümü için faaliyet göstermektedirler. Bu sayede hem uygulanabilir farklı projelerin meydana çıkması sağlanmış olur hem de karar alma süreçlerine sivil katılım sağlanır. En önemli katkı ise gönüllü olan kişilerce bu projelerin hayata geçirilmesi, mevcut sorunların çözülmesi ve böylece kişilerin katılım sergileyerek bu süreçte söz sahibi olmalarıdır. Bu sürecin bir diğer artısı da demokratik kültürün kökleşmesine katkı sağlamış olmasıdır (Adıgüzel, 2003: 54).

2.3.5 Proje Demokrasisi

Katılımcı özelliği olan demokratik yöntemlerden proje demokrasisi, bir projenin planlama, uygulama ve bunun yanında değerlendirme sürecinde kamunun veya genel topluluk üyelerinin bu aşamalara katılmalarını sağlayan bir oluşumdur (Pustu ve Yaylı, 2008: 139). Proje demokrasisinin temel amacı vatandaşların yaşamlarını ilgilendiren yapılmış ya da yapılacak projeler konusunda söz sahibi olmalarını sağlamaktır. Ayrıca bu oluşum büyük ölçekli projeler için özellikle önem taşımaktadır (S.Yıldırım, 1993: 135). Günümüzde proje demokrasisi özellikle kentsel dönüşüm projelerinde uygulanan ve bu sayede kentlilerle tartışmaya girmeden sorunları halletme yolu olarak kullanılan etkili bir yöntemdir (Çukurçayır, 2013: 165). Proje demokrasisi uygulamalarına örnek olarak 1990 tarihinde Ankara'da uygulamaya geçirilen Dikmen Vadisi projesi gösterilebilir. Çünkü bu projenin büyüklüğüne göre projeden etkilenecek kişiler birlik olup temsilci seçmişlerdir. Ayrıca bu proje gerçekleştirilirken vatandaşın katılımını daha da kolaylaştırmak adına ortak karar komitesi oluşturulmuştur (A.Yıldırım, 2014: 83).

2.3.6 Mahalle Kurulları

Yerel yönetim veyahut belediye meclisleri genel olarak bakıldığında siyasal istikrar ve demokratikleşme adına yeterli düzeyde yurttaş katılımı imkanı sağlamaktan uzaktır. Bu sorunu gidermek ve daha iyi bir demokratik katılımı yerine getirmek adına yerel düzeyde küçük ölçekli yapıların oluşturulması gerekmektedir. Oluşturulması öngörülen yapılardan birisi de mahalle kurullarıdır. Mahalle kurulları temelde mevcut yerel problemleri tartışmanın, bu problemler hakkında bilgilenenmenin ve ayrıca çözüm yolları geliştirmenin bir şekli olarak gördüğü görev yanında belirli yerel hizmetlerin de üstlenilmiş olduğu bir yapı özelliğine sahiptir (S.Yıldırım, 1993: 118). Genel olarak bakıldığında siyasal ve toplumsal bilinç mahallede başladığı için oluşturulan mahalle kurulları, demokratik bilincin daha geniş çaplı yayılmasına ve aynı zamanda yönetimin de halka daha çok yaklaşmasına imkan sağlayan bir yapılanma şeklidir. Bundan dolayı yerel düzeyde demokratik yönetimi kurup geliştirebilmek adına önemli olan girişimlerden birisidir mahalle kurulları (Şinik, 2001: 109).

2.3.7 Muhtar Toplantıları

Tanzimattan sonra muhtarlar belediyelerin oluşum sürecine girdiği dönemde tam bir boşluk doldurma görevinde bulunmuştur. Şuan ise vatandaşların yönetime katılabilmesi adına öncelikli adım olarak yer almaktadırlar (Sarıkoc, 2002: 71). Muhtarlar, hizmetlerin yürütülmesi konusunda belediyelerin en önemli yardımcılarında biri olmakla beraber problemlere karşı belediyelerle beraber çözüm yolları bulmaktadır (A. Yıldırım, 2014: 83). Mevcut problemlerin de iletilebilmesi konusunda bu problemleri yakından takip eden muhtarlardan faydalanmak diğer önemli katılım yöntemlerinin söz konusu olmadığı sistemde daha etkili olmaktadır (Karabulut, 2009: 51).

2.3.8 Halk Kurultayları

Türkiye’de 1980’ler ve sonrasında yaygınlaşmaya başlayan demokratikleşme yollarından birisi de halk kurultaylarıdır. Kurultaylar ilk olarak yerel hizmetler konusunda halkın bilinçlendirilmesini sağlamak için Ankara Belediyesi’nce

oluşturulmuştur (Çukurçayır, 2013: 164). Halkı bilgilendirmek konusunda oluşturulmuş olan halk kurultaylarına her kademededen vatandaşın katılımına imkan sağlanmıştır. Böylece vatandaşlar bu kurultaylarda tüm taleplerini yönetime aktarabilme olanağına sahip olmuştur. Fakat kurultayı düzenleyenler tarafından vatandaşların yeterli ilgiyi göstermemiş olmaları da ciddi bir yakınma konusu olmuştur (A.Yıldırım, 2014: 82).

Ülkemizde halk kurultayları çoğu kez kaymakam veya vali tarafından düzenlenmekte olup ülkemizde bu kurultayların sayısı yeterli seviyeye ulaşmış değildir. Ülkemizde mevcut halk kurultaylarına örnek verilecek olursa; Çanakkale Bozcaada, Tekirdağ Çorlu ve Hayrabolu, Trabzon Tonya, Bayburt Merkez, Giresun Piraziz, Kars Susuz, Çankırı Merkez, Afyonkarahisar Merkez, Isparta Aksu bunlardan birkaçıdır. Bu toplantılarda yönetenler ve halkın katılımı ile istek ve sorunlar dinlenip fikir alışverişleri yapılmakta ve ortaya atılan sorunlara yönelik çözümler üretilmesi hedeflenmektedir (Yaman ve Küçükşen, 2018: 252).

2.3.9 Yurttaş Kurulları

Yurttaş kurulları toplumca dışlanma tehlikesi ile karşı karşıya kalabilen veyahüt önemsenmeyen dezavantajlı sosyal grupların yerel yönetimlere katılımlarını sağlayabilmek amacıyla oluşturulan yapılanmadır. Bu gruba dahil olanların içersinde engelliler, yabancı uyruklu yurttaşlar ve yaşlılar yer almaktadır. Oluşturulan bu kurullar danışmanlık görevlerinin yanı sıra yönetimi etkileme olanakları da güçlü kurullardır (Mutlu, 2015: 480).

2.3.10 Kadınlar Meclisi

Türkiye’de bazı belediyelerde kadınlar meclisi faaliyetlerini yerine getirmektedir. Bu alanda İstanbul Büyükşehir Belediyesi önemli icraatlarda bulunmuştur. Kadınlar meclisinin kurulmasındaki asıl amaç bölgede ikamet etmekte olan kadınların problemlerini belirleyip, onları çözümlmek ve vakıf, dernek gibi sivil toplum kuruluşlarıyla da irtibat halinde olup konuyu detaylıca ortaya koyabilmektir (Sarıkocce, 2002: 95).

2.3.11 Çocuk Meclisleri

Çocuk meclisleri sayesinde gelecek adına önemli olan çocukların, yerel yönetim kuruluşlarından beklentilerinin neler olduğu öğrenilmeye çalışılmaktadır. Çocukların bu tür beklentilerine karşılık yönetim farklı kararlar alıp çocuklarında yönetime aktif şekilde katılımını sağlamaktadır. Bu yapılaşma ilk olarak İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde 23 Nisan 1994 günü kurulmuştur (Sarıkoce, 2002: 95)

2.3.12 Şikâyet Kutuları

Şikâyet kutuları, vatandaşlar için kentin belli yerlerine konulmuş kutular şeklinde olup yerel yönetim ve uygulamalar konusunda vatandaşların hem fikirlerini hem de mevcut şikâyetlerini yazıp yerel yöneticilere kolayca ulaştırabildikleri bir yöntemdir. Bu sayede yerel yöneticiler de belirli sürelerle bu kutulardaki fikirleri inceleyerek çalışmalarına devam edebilirler (Yiğit, 2008: 57).

2.3.13 İnternet ve Dilekçe

Günümüzde bilgi toplumunun varoluşu ve küresel yeniden yapılanmanın kendini belli etmesiyle beraber yerel yönetimlerde birtakım değişiklikler görülmektedir. Günümüz bilgi çağıının gerektirmiş olduğu kent hayatını basitleştiren faaliyetlerin yerine getirilmesi noktasında belediyeler ile yerel yönetimlere büyük görevler yüklenmiştir (Henden, 2004: 6). Bu konuda internet, dünyaya her alanda tesir edip değiştiren aynı zamanda yönetimi de ilgilendiren bir konumda olmuştur (Karabulut, 2009: 52). Böyle bir konuma sahip olan ve dijital çağ ile ortaya çıkan yeniliklerden biri olan internet ile Türkiye'nin tanışması 1993 tarihinde olmuştur. Daha sonradan internet kullanımı ülkemizde üniversiteler sayesinde yayılım imkanı bulmuştur. Fakat bu kullanım öğrencilerin büyük ilgisi haricinde kentlerdeki orta ve üst gelir seviyesine sahip kullanıcılarla birlikte kamu ve özel sektördeki bazı kurumlarla sınırlı hal almıştır (Bimay vd., 2017: 1803). İnternet, belirli ya da tek bir merkezden yönlendirilip kontrol edilebilecek bir sistem olmadığından dolayı insanlar farklı düşüncelerini internet yoluyla rahatça belirtip başkalarına iletebilmektedir.

İnternet sayesinde her türlü bilgiye daha kolay şekilde ulaşan bireyler karar alıcılar üzerinde hem baskı unsuru oluştururken hem de onların kararlarını etkileme şansına sahiptirler (Nacak, 2007: 70).

Yerel yönetimlerde halkın ne kadar internet kullanımına ilgisi ve katılımı varsa o derece internet kullanımı da anlamlı olmuş olur. Halkı bu konuda isteklendirip interneti onlar adına daha kullanabilir hale getirmenin yolu ise yerel yönetim web sayfalarında hem ulusal hem de yerel seviyede işe yarar ve anlamlı içerikler sunmaktır. Böylece halkın elektronik yaşama geçişinde hızlandırma sağlanır hem de yerel yönetimlerdeki katılımcılık düşüncesi güçlendirilmiş olur (Henden, 2004: 10).

Dilekçe, vatandaşların yerel yönetimlerden taleplerini belirtme konusunda en çok başvurdukları yöntemlerden birisidir. Bu yöntem sayesinde vatandaşlar yerel yönetimlerin yapmış oldukları faaliyetler konusunda taleplerini, sorunlarını ya da hizmetin yapılış şekliyle ilgili fikirlerini dilekçe yoluyla ilgili mercilere iletirler (Yiğit, 2008: 56). Yani dilekçe hakkı sayesinde halk çıkarlarını yönetime karşı müdafaa etme şansına sahiptir (Önder, 2013: 318). Bu yöntem ülkemizde özellikle toplumun ekonomik yönden zayıf olduğu daha çok orta ve alt sınıftaki halkın beklentilerine cevap verebilen bir yöntemdir (Yaman ve Küçükşen, 2018: 253). Fakat uygulanan bu yöntemin başarılı olması, halkın istek ve şikayetlerini dilekçe yoluyla yönetime ilettiğinde yönetimce olumlu karşılanmasına bağlıdır. Aksi takdirde dilekçede belirtilen talepler değerlendirilmeyip göz ardı edilirse yönetimin kendini geliştirip yenilemesi de imkansızlaşır (Karabulut, 2009: 56).

Ülkemizde belediyeler için önemli bilgilendirme kaynağı olan dilekçeler sayesinde bireysel çıkarların korunma olanağı yasal bir hak olarak düzenlenmiştir. Bunun dışında kamusal problemler ve kamusal çıkarların korunması amacı ile son dönemlerde farklı yasalarda bireysel başvuru hakkı tanınmıştır (A. Yıldırım, 2014: 83).

2.3.14 Halk Günleri

Ülkemizde katılım yöntemlerinden olan halk günleri neredeyse tüm belediyelerde belediye başkanının katılımıyla düzenlenmekte olup; burada belirtilen

problemlere karşılık gereken çözüm yolları aranmaktadır. Ülkemizde halk günleri sadece yerel yönetimlerde düzenlenmekle sınırlı kalmayıp merkezi yönetimlerde de düzenlenmektedir. Bunlara örnek olarak yapılan İstanbul Fatih Halk Günü, Antalya Muratpaşa Halk Günleri, Düzce Halk Günü, Akşehir Halk Günü, Denizli Halk Günü ve İstanbul Sancaktepe Halk Günü örnek gösterilebilir. Halk günlerinde esas olan halkın katılım sayesinde alınan geri dönüşlere ne derece cevap verilmiş olduğudur (Yaman ve Küçükşen, 2018: 252).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YEREL KATILIM MODELİ OLARAK KENT KONSEYLERİ

3.1 Kent Konseyi

Kent konseyi tam olarak merkezi yönetimin, özel sektörün, yerel yönetimlerin, STK'ların ve ayrıca meslek kuruluşlarının ortak fikir birliğiyle kent problemlerinin belirlendiği ve bunlara dair çözümlerin geliştirildiği demokratik yapılardır. Bu nedenle yerel demokrasinin sağlanmasında yani halkın katılım göstermesi noktasında kent konseylerinin de belli bir katkısı bulunmaktadır (Erkul vd., 2013: 96-97).

Kent konseylerinin her geçen gün daha da gelişim gösterip yaygınlaşan bir yapılaşma haline geldiği fikri önem kazanırken, halkın bu yapılaşmaya olan ilgisizliği ve kent konseylerinin sayıca az oluşu sebebiyle bu yapılaşma yeteri kadar varlığını halka hissettirememektedir. Yerel Gündem 21 süreci ile oluşmuş olan ve 5393 sayılı kanunla da yasal bir statü kazanarak günümüze kadar ulaşan kent konseyleri sivil toplum kuruluşların, kamu ve özel sektörün katılım göstermesiyle geniş katılımlı bir yapıya sahiptir (Kahraman, 2015: 43).

3.1.1 Kent Konseyi ve Gelişimi

Türkiye’de kentlerde yaşayanları bir araya getirip ortak bir akıl oluşumunu sağlayabilmek adına 1990’ların ardından Kent Senatosu, Kent Parlamentosu, Kent Kurultayı ve Kent Meclisi gibi farklı isimler altında vatandaşların katılımını amaçlayan birtakım yapılar oluşturulmuştur. Yerel Gündem 21 kapsamında oluşturulan bu yapılar dışında vatandaşın yönetime katılım yollarından bir başkası da yine gücünü Yerel Gündem 21 yapılanmasından alıp, yerel demokrasi içinde büyük önemi bulunan kent konseyleridir (Bozkurt, 2014: 235). Ülkemizde bu yapılanmanın ortaya çıkışında Yerel Gündem 21 felsefesi ile uygulamalarının önemli tesirleri bulunmaktadır. Bu noktada öncelikle 1992’de Rio da Janeiro’da düzenlenen Birleşmiş Milletler (BM) Yeryüzü Zirvesi’nde Gündem 21 başlıklı olan belge bütün BM ülkesi üyelerince kabul edilmiştir (Kocaoğlu, 2014: 5). Rio Konferansı sadece

sürdürülebilir gelişme kavramını gündeme katmakla yetinmeyip katılımcı mekanizmaların ve süreçlerin ilk olarak Birleşmiş Milletlerce sonrasında da tüm hükümetler ve diğer kurum ve kuruluşlarca benimsemesine imkan vermiştir. Rio Konferansında iki temel metin ortaya atılmıştır. Birinci olarak Rio Bildirgesi diğeri de Gündem 21 şeklinde isimlendirilen eylem programıdır. Bu programın asıl felsefesi, katılım seviyesinde artışı sağlamak ve bulunduğu yerleşimden başlayan hemşehri bilincini geliştirmektir. Ulusal-yerel yaşam standardını yükseltme konusunda sorumluluk, eşitlik, özgürlük ve dayanışmaya dayandırılan Gündem 21, yerel yönetimlere halkın doğrudan katılabilme ve doğrudan kontrol edebilme imkanını artıracak bir araç özelliği taşımaktadır. Bu nedenle Gündem 21, idare merkezli olmayıp toplum merkezli olarak kamu, özel ve sivil sektörlerin birlikteliğiyle katılımcı bir yönetim anlayışını ön plana çıkarmıştır (Görün, 2006: 169). Temelleri 1992 tarihinde atılan Yeryüzü Zirvesine dayanmış olan Gündem 21'in Türkiye versiyonu olan Yerel Gündem 21 programı yerel yönetimlerin daha da güçlü konuma gelmesi ve fonksiyonunun artırılması konusunda önemli bir programdır. Bu programın önemli yanından birisi de yerel açıdan katılımı sağlayabilmek ve bu noktada halkın da yerel kararlar konusunda söz hakkına sahip olmasını sağlamaktır. Ülkemizde yerel yönetimlere dair bu çalışmaların önemli bir sonucu olan Kent Konseyleri de 2000'li yıllarla hayatımıza girmiştir (Kahraman, 2015: 31).

Yerel alanda bilindik temsili demokrasi kurumlarından farklı olarak yeni katılımcı yapılanmalar oluşturabilmek adına Yerel Gündem 21 programı önemli adımlardan biridir. 1997'den itibaren Türkiye'de uygulama alanı bulan Yerel Gündem 21 faaliyetleri, yerel düzeyde katılımın sağlanması, iyi yerel yönetişimin ve ayrıca yerel demokrasinin de bir aracı olarak sunulmaktadır. Yerel düzeyde katılım adına önemli bir şemsiye olarak tabir edilen Yerel Gündem 21'in Türkiye'ye getirmiş olduğu önemli yeniliklerden birisi kent konseyi yapılanmasıdır (Demirci, 2010: 32). Yerel Gündem 21'e göre kent konseyi, katılım yönlü olarak hem merkezi yönetim hem yerel yönetim hem de sivil toplumu ortak bir payda da birleştiren yönetişim mekanizması şeklinde yer alır (Önder ve Güler, 2016: 886). Yerel Gündem 21 kavramı yerini Kent Konseyi kavramına devretmiş olup bu sayede hem

yerel demokrasi ortamı yaratmak hem de katılımı artırmak amacıyla birçok belediyede kent konseyleri kurulmuştur (Çetinkaya ve Korlu, 2012: 101). Yani Yerel Gündem 21 uygulamalarının sonucunda kent konseyleri kurulmuş olup kurumsal bir yapılaşma halini almıştır (Damla Karanuh, 2018: 51).

Türkiye’de Yerel Gündem 21 programının hukuki bir statü elde etmesi 2004 tarihli belediye kanunu değişikliğinin sonucunda kent konseyleri ismiyle gerçekleşmiştir. İlk olarak kent konseyi yönetmeliği 08.10.2006 tarihinde yürürlüğe girip uygulanırken; daha sonradan 06.06.2009 tarihli değişikliklerle de ikinci kent konseyi yönetmeliği yürürlüğe girmiştir (Kestellioğlu, 2014: 130).

Türkiye’de 5393 sayılı Belediye Kanunu ile kent konseylerine yasal özellik kazandırılmıştır (Özdemir, 2011: 38). Kent Konseyleri 30.07.2005 yılı ve 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 76. maddesinde öngörülmüş olup kent konseyleri, kent hayatında hem kentin vizyonunun hem de hemşehrilik bilincinin daha da geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, şeffaflık, hesap sorup hesap verebilme, katılım ile yerinden yönetim ilkelerini faaliyete geçirebilmeye çalışır şeklinde ifade edilerek kentlerin yönetimleri konusunda çok aktörlü bir model yoluyla yönetilmesinin gerektiği dile getirilmiştir (Demir ve Yavaş, 2015: 51). Yasal bir nitelik kazanan kent konseyleri yerel düzeyde katılımcı demokrasiyi sağlayabilmek ve yerel demokrasinin istenilen seviyeye gelmesi adına yerel düzeyde uygulanan önemli bir adımdır. Bu adımı sağlayabilmek adına kent konseylerinde katılım ortamı yaratılarak mahalli düzeydeki halk bir araya getirilmeye çalışılmakta ve böylece herkesi ilgilendiren ortak bir akıl oluşturulması hedeflenmektedir (Özdemir, 2011: 35).

Kent konseyleri, yönetim konusunda yönetişim modelinin somut bir hal almış şeklidir. Bu nedenle yönetişim modelinin uygulanmasında kent konseyleri araç görevi görmektedir. Kent konseyindeki katılımcılar, bireysel olup kendi menfaatlerinin farkında olan, kentin yönetilmesi konusunda düşüncelerini ifade eden ve ayrıca şikayetlerini de rahatça belirtebilen bireylerden oluşmaktadır. Böylece var olan katılım toplumsal farklılıkların dile getirildiği alan olmayıp aksine ortak

menfaatler çerçevesinde uzlaşma ortamının sağlanmasının gerektiği bir alan olarak ifade edilmelidir (Demir ve Yavaş, 2015: 56). Kent konseyi, en başta yerel yönetim temsilcileri dahil olmak üzere o kentte ikamet eden bütün halkın, sivil toplum kuruluşlarının ve ayrıca ilgili olan diğer kesimlerin de katılım sağladıkları bir yapılanma şeklidir (Kocaoğlu, 2014: 4). Oluşturulan bu konseyler sayesinde kentte bulunan farklı kurumların temsilcileri ile kent sorunlarına karşı duyarlı olan halkı ortak hedefler doğrultusunda belirli sıklıklarla toplayıp katılımcı bir mekanizma olarak görev sergilemektedir. Gönüllülük esasıyla toplanıp bir araya gelen halk, oluşturulmuş olan farklı meclislerde ya da çalışma gruplarında kendilerine uygun ilgi alanlarına dair faaliyetlerde bulunmaktadır (Akin ve Pektaş, 2010: 40). Oluşturulan bu yapılar kent yönetiminin her çeşit etkinliğini izleyip rapor hazırlayarak kamuoyuna sunarak tartışma imkanı yaratmakta ve böylece mevcut problemleri çözme konusunda katkıda bulunabilmektedir (Karabulut, 2009: 60).

Kent konseylerinin almış olduğu kararlar sadece tavsiye şeklinde olup alınan kararların hiçbir bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu durum kent konseylerinin yapmış olduğu çalışmaları gölgede bırakmaktadır. Kararların haricinde kent konseylerinin kendilerine ait herhangi bir bütçesi de bulunmamaktadır. Bütçeleri, belediye bütçesi olduğundan dolayı herhangi bir kitap basımı, konferans ve seminer düzenlemesi ya da panel yapılması durumunda tüm harcamalar belediyece karşılanmaktadır (Erkul vd., 2013: 91). Bu durumda belediye bütçesine kent konseyleri ayrı bir yük olmaktadır. Fakat 2009 tarihinde Kent Konseyi Yönetmeliği'nde yapılan değişiklik ile birlikte kent konseyleri için belediyelerin ödenek ayırması hükmü yer almıştır (Demirci, 2010: 38). Bu hüküm Kent Konseyi Yönetmeliği madde 16/A'da belirtilmiştir (Ek-1).

3.1.2 Kent Konseyi Yönetmeliği

Kent Konseyleri yönetmeliği, toplamda 18 madde ve 1 geçici maddeden meydana gelmektedir. Öncelikle kent konseyi yönetmeliğinin birinci bölümünde sırası ile amaç, kapsam, dayanak ve ayrıca kavramlara yer verilirken; ikinci bölümünde kent konseyinin öncelikle kuruluşu, mevcut görevleri ile çalışma ilkeleri yer alır ve son bölümde yani üçüncü bölümünde de konseyin üye yapısı ile organları

farklı hükümlere yer verilmiş şekilde sıralanmıştır (Menteş, 2016: 30). Tam anlamıyla Kent Konseyi Yönetmeliği Ek- 1'dedir.

26313 sayılı Kent Konseyi Yönetmeliği'nin 4. Maddesinde kent konseyinin tanımı aşağıdaki gibi yapılmıştır.

“Merkezi yönetimin, yerel yönetimin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve sivil toplumun ortaklık anlayışıyla, hemşehrilik hukuku çerçevesinde bulunduğu; kentin kalkınma önceliklerinin, sorunlarının, vizyonlarının sürdürülebilir kalkınma ilkeleri temelinde belirlendiği, tartışıldığı, çözümlerin geliştirildiği ortak aklın ve uzlaşmanın esas olduğu demokratik yapılar ile yönetim mekanizmaları” şeklinde tanımlanmıştır (Kent Konseyleri Yönetmeliği, madde 4).

Kent Konseyi Yönetmeliğinin 5. maddesinde konseyin oluşum koşulları belirtilmiş olup konseylerin oluşum ve ilk kuruluş aşaması da Belediye Başkanının çağrısı üzerine yapılacak olan ilk toplantıda sağlanmaktadır. Yapılan ilk toplantı önem arz etmektedir. Çünkü toplantıda bulunan üyelere öncelikle kent konseylerinin yerine getirmesi gereken çalışmalarını, konseyin amaçlarını ve yerel yönetime halkın katılmasında kent konseylerinin gerekli bir araç konumunda olduğunu net bir şekilde anlatmak gerekmektedir (Kurt, 2012: 27).

Resmi Gazetede yayımlanıp yürürlüğe giren 8 Ekim 2006 tarihli ve 26313 sayılı Kent Konseyi Yönetmeliğinin mevcut 8., 10\1., 11., 13. ve geçici 2. maddesinin iptali amacıyla Danıştay'a dava açılmıştır. Yönetmelik dava sonucuna göre 9 Haziran 2006 tarihinde değiştirilip tekrardan yürürlüğe geçmiştir. Yapılan bu değişiklikler kent konseylerinin hem demokratikleşmesi hem de sivilleştirilmesi adına yapılmış olan değişikliklerdir. Kent konseylerinin yapılarının sivilleştirilmesi konusunda 8. maddesinde birtakım değişiklikler olmuştur. 2006'da çıkarılan yönetmelikte milletvekillerinin kent konseyi oluşumunda yer alması fıkrası kaldırılmıştır. Ayrıca belediye meclis üyelerinin kendi üyeleri içerisinde seçeceği temsilcilerine dair fıkrası da kaldırılmıştır. Yine il genel meclisi üyelerinin de yer alması fıkrası kaldırılmıştır. Bunun dışında muhtarların temsilci sayılarında bir artışa gidilmiştir. Bu madde ile kent konseylerinde demokratik yapılanmanın varlığı

belirtilmiştir. Yine yapılan bir başka değişiklikle beraber kent konseyi başkanı farklı bir organ olarak belirtilmiştir. Son olarak söz konusu yönetmelikte kent konseylerinin kurumsallaşmasına dair genel sekreterliğin oluşturulması ve ayrıca ayrı bir bütçenin sağlanması da yapılan değişiklikler arasında sayılmaktadır (Çukurçayır vd., 2012: 8).

3.2 Kent Konseyinin Amaç ve Görevleri

Belediye kanunuyla kurulması mecburi olan kent konseyinin asıl amacı; yerel demokrasinin hayata geçirilmesi, bunun yanında sivil toplumun katılım sergileyerek söz sahibi olmasına imkan sunup yerel yönetişi daha da güçlendirebilmektir (Menteş, 2016: 31). Kent Konseyi Yönetmeliği'nin 1. maddesinde de konseyin amacı ifade edilmiştir (Ek- 1).

Kentlerin büyüklüğüne göre bazı yerlerde birçok kuruluşun temsil edildiği kent konseyleri, yapacakları çalışmaları kendi hazırlamış oldukları yönergeler çerçevesinde yerine getirmektedirler. Konseyler, kent adına oluşturulmuş demokratik yapılanmalar olarak işlev görmektedirler olup amaç yönetime her türlü katılımın sağlanıp daha katılımcı ve çağdaş bir kent yapılaşmasını oluşturabilmektir (Kahraman, 2015: 44).

Kent konseylerinin en temel işlevi, kentte bulunan bütün aktörleri bir araya toplayarak o kent adına bir ortam yaratmaktır. Genel olarak bakıldığında kent konseyleri, kentin kalkınması için önceliklerinin ve problemlerinin belirlenip tartışılabilirdiği demokratik alanlar olarak görev yapmaktadır (Kocaoğlu, 2014: 4).

Kent konseyinin görevleri 26313 sayılı Kent Konseyi Yönetmeliğinde sıralanmıştır. Yönetmeliğin 6. Maddesinde ise bu görevler şu şekilde sıralanmıştır (Kent Konseyi Yönetmeliği, Madde 6):

“a) Yerel düzeyde demokratik katılımın yaygınlaştırılmasını, hemşehrilik hukuku ve ortak yaşam bilincinin geliştirilmesini, çok ortaklı ve çok aktörlü yönetim anlayışının benimsenmesini sağlamak,

- b) Sürdürülebilir gelişme sorunlarının çözümüne yönelik uzun dönemli bir planın hazırlanması ve uygulanmasını sağlamak,*
- c) Kente ilişkin temel stratejiler ve faaliyet planlarının belirlenmesinde, uygulama ve izleme süreçlerinde tüm kenti kapsayan ortak bir aklın oluşturmaya katkıda bulunmak,*
- ç) Yerellik ilkesi çerçevesinde katılımcılığı, demokrasiyi ve uzlaşma kültürünü geliştirmek,*
- d) Kentin kimliğine ilişkin tarihi, kültürel, doğal ve benzeri değerlere sahip çıkmak ve geliştirmek,*
- e) Kent kaynaklarının etkili, verimli ve adil kullanımına katkıda bulunmak,*
- f) Sürdürülebilir kalkınma anlayışına dayalı kentin yaşam kalitesini geliştiren, çevreye duyarlı ve yoksulluğu giderici programları desteklemek,*
- g) Sivil toplumun gelişmesine ve kurumsallaşmasına katkıda bulunmak,*
- ğ) Çocukların, gençlerin, kadınların ve engellilerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerini arttırmak ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarını sağlamak,*
- h) Kent yönetiminde saydamlık, katılım, hesap verebilirlik, öngörülebilirlik ilkelerinin uygulanmasına katkıda bulunmak,*
- ı) Kent konseyinde oluşturulan görüşlerin değerlendirilmek üzere ilgili belediyeye gönderilmesini sağlamaktır''.*

Sayılan görevlerinden de anlaşılacağı üzere kent konseylerinden katılım için gereken şartları sağlaması ve bunun dışında katılım yolu ile birtakım işler yapması da beklenmektedir (Demirci, 2010: 34).

3.3 Kent Konseyinin Çalışma İlkeleri ve Konseye Üyelik

Kent konseyleri kente dair problemlere çözüm yolları üretebileceği, yerel yönetimlerce yerine getirilen çalışmaları denetleyebileceği, aktif şekilde karar alma sürecine katılabileceği ve bu yönüyle temsili demokrasiden dolayı ortaya çıkan problemlerin aşılabileceği yerel demokratik yönetişimin temel yapılanmalarından biri olarak tanımlanmaktadır (Damla Karanuh, 2018: 49).

Kent konseyinin çalışma ilkeleri 26313 sayılı Kent Konseyi Yönetmeliğinde sıralanmıştır. Yönetmeliğin 7. maddesinde bu görevler şu şekildedir (Kent Konseyi Yönetmeliği, Madde 7):

“ Kent konseyi, aşağıdaki ilkeler temelinde çalışmalarını sürdürür.

- a) YG21 süreci kapsamında, kentine sahip çıkma, aktif katılım ve çözümde ortaklık ilkelerinin bütünlüğünde, kentlerin yaşanabilir bir geleceğe taşınmasına katkıda bulunmak,*
- b) Türkiye Cumhuriyeti Devletinin imzaladığı ve onayladığı Birleşmiş Milletler Zirveleri ile diğer uluslar arası sözleşmelerde kent ve kent yaşamına yönelik temel ilkeleri hayata geçirmek,*
- c) Kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini ön planda tutmak,*
- ç) Kent konseyi, uluslararası gelişmeleri ve ülke koşullarını gözeterek, tarafsız bir yaklaşımla görüş ve önerilerini oluşturmak,*
- d) Katılımcılığı ve ortak akla dayanan uzlaşmayı esas almak,*
- e) Değişimi ve yenilikleri önceden fark ederek sonuç odaklı çalışma kültürünü benimsemektir”.*

Kent konseyleri, kararların alınmasına olanak sunan yapılanmalar olarak görülmektedir. Kent konseylerinin üyeliğine dair bilgilere Kent Konseyi Yönetmeliğinin 8. maddesinde yer verilmiştir (Kent Konseyi Yönetmeliği, Madde 8):

“(1) Kent konseyi; merkezi yönetimi, yerel yönetimi, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını ve sivil toplumu ortaklık anlayışı ile buluşturmak üzere aşağıda belirtilen kişi, kurum ve kuruluş temsilcilerinden oluşur:

- a) Mahallin en büyük mülki idare amiri veya temsilcisi,
- b) Belediye başkanı veya temsilcisi,
- c) Sayısı 10’u geçmemek üzere illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafından belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri,
- ç) Mahalle sayısı yirmiye kadar olan belediyelerde bütün mahalle muhtarları, diğer belediyelerde belediye başkanının çağrısı üzerine toplanan mahalle muhtarlarının toplam muhtar sayısının yüzde 30’unu geçmemek ve 20’den az olmamak üzere kendi aralarından seçecekleri temsilcileri,
- d) Beldede teşkilatını kurmuş olan siyasi partilerin temsilcileri,
- e) Üniversitelerden ikiden fazla olmamak üzere en az bir temsilci, üniversite sayısının birden fazla olması durumunda her üniversiteden birer temsilci,
- f) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, baroların ve ilgili dernekler ile vakıfların temsilcileri,
- g) Kent konseyince kurulan meclis ve çalışma gruplarının birer temsilcisi” şeklinde oluşmaktadır.

3.4 Kent Konseyi Organları

Kent konseyinin organları, 2006 tarihindeki kent konseyi yönetmeliğinde genel kurul, yürütme kurulu ve ayrıca meclisler ve çalışma grupları şeklinde belirtilirken; 2009’da yapılan değişiklikle birlikte organlar arasına kent konseyi başkanı da eklenmiştir. Böylece belediye başkanının kent konseyleri üzerindeki etkisinin azaltılması sağlanmaya çalışılmıştır. Bu sayede belediye başkanından ayrı kent konseyi başkanının seçimi yapılan değişiklikle ifade edilmiştir (Özdemir, 2011: 43).

Kent konseyi organları Kent Konseyi Yönetmeliği’nin 9. maddesinde tek tek sayılmıştır.

3.4.1 Genel Kurul

Kent konseyi genel kurulu belediye başkanının çağrısı üzerine ilk toplantısını yapmak için bir araya gelir. Toplanan genel kurul üyelerinin içerisinde en az üç kişiden meydana gelecek divan kurulunu seçer. Seçilip oluşturulan divan kurulunun ardından kent konseyi yürütme kurulu ile kent konseyi başkanı seçimi yapılır (Bozkurt, 2014: 236).

3.4.2 Yürütme Kurulu

Kent konseyi yürütme kurulu, genel kurulun gündemini belirler ve genel kurulca belirlenen fikirleri ilgili belediyeye takdim ederek uygulamayı izler. Meclisler ile çalışma gruplarında ortaya atılıp toplanan fikirler kent konseyi genel kurulunda görüşülüp ardından kabul de edildikten sonra değerlendirilmesi için ilgili olan belediye meclisine takdim edilir (Bozkurt, 2014: 236).

3.4.3 Kent Konseyi Başkanı

Kent konseyi başkanı, kent konseyi yönetmeliğinin madde 11\A'da açıklanmış olup (Kent Konseyi Yönetmeliği, Madde 11\A):

“(1) Kent konseyi başkanı genel kurul tarafından seçilir. Kent konseyi başkanının görev süresi, yürütme kurulunun görev süresiyle paralel olmak üzere ilk dönem için iki yıl, ikinci dönem için üç yıldır.

(2) Kent konseyi başkanının seçimi için ilk oylamada üye tamsayısının üçte iki ve ikinci oylamada üye tamsayısının salt çoğunluğu aranır. İkinci oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için üçüncü tur oylama yapılır. Üçüncü oylamada en fazla oyu alan aday, başkan seçilmiş olur.

(3) Kent konseyi başkanının seçimi, kent konseyinin ilk toplantısının birinci birleşimde tamamlanır.

(4) Kent konseyi başkanının izin, hastalık veya başka bir sebeple görevi başında bulunmadığı hallerde, bu süre içinde kendisine yürütme kurulunun en yaşlı üyesi vekalet eder” şeklinde belirtilmiştir.

3.4.4 Meclisler ve Çalışma Grupları

Kent Konseyi Yönetmeliğinin 12. maddesinde meclisler ve çalışma gruplarından bahsedilmektedir (Ek 1).

Kent konseyi meclisleri kadın meclisi, gençlik meclisi ve çocuk meclisi olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. İlk olarak kadın meclisleri, kadınların toplumsal alandaki rollerinin arttırılmasını ve ayrıca kadınların topluma kazandırmasını hedeflemektedir. Ülkemizde bu hedefler dahilinde oluşturulmuş olan kent konseyleri kadın meclisleri, kadınların mevcut problemlerini anlayıp çözüm yolları bulmaya çalışmaktadır. Bu meclis, kadınların hem kendi problemlerine sahip çıkabilmesi için karar alım süreçlerine katılmalarını hem de kentsel hayatın her alanında söz sahibi olmalarını sağlamak için oluşturulan demokratik bir yapılanmadır. Gençlik meclisi ise gençlerin rahatça fikirlerini beyan edebilmelerini, karar alma konusunda etkin olarak katılım göstermelerini sağlayan bir yapılanma olup ayrıca gençlerin her konuda kendilerini geliştirip, yetiştirmeleri ve aynı zamanda kent yönetimi konusunda da bilinçlenmeleri sağlayacak farklı faaliyetlerde de bulunmaktadır. Son olarak çocuk meclisleri ise çocuk ölüm sayısının düşürülmesi, anne ile çocuğun sağlığının gözetilmesi ve daha sağlıklı bir neslin yetiştirilmesi gibi farklı alanlarda çalışmalar sergilemektedir (Sünbül, 2012: 38-39).

Kent konseyinde meclisler dışında birde çalışma grupları yer almaktadır. Çalışma grupları ise farklı konularda oluşturulup gönüllü olan üyeleriyle beraber kendi konuları etrafında çalışmalarda bulunan oluşumlardır. Genelde kentin sosyo-ekonomik durumuna bağlı olarak çalışma grupları farklı isimler altında belirtilmektedir. Bilhassa; turizm, tarih, sağlık, kültür, çevre, sosyal yardımlaşma, doğal kaynakların kullanımı, eğitim, aile, imar ve şehircilik gibi birçok alanda meydana gelen kent konseyleri, belli başlı konularda kurulmuş olup mevcut çalışmaları bitince de sona erebilmektedir (Kahraman, 2015: 43).

3.5 Kent Konseylerinin Katılım Yönünden Değerlendirilmesi

Yerel Gündem 21 sürecinde yer alan kentlerde, önemli uygulamalar sergilemektedir. Yerel eylem planlamasının temel yapıtaşını oluşturulan katılımcı

süreçler, her kentin kendine özgü önceliklerinin ve şartlarının sergilendiği yapılar ve yöntemler yürütülmektedir. Bununla beraber, diğer kentlerdeki uygulamalarda birçok ortak yön olduğu görülmektedir. Başlıca genel katılımcı yapılar, kent konseyleri adı altında yerel ilgi grupları tarafından oluşturulan yapılardan, mahalleye yönelik çalışmalardan, kadın ve gençlik meclislerinden, çalışma gruplarından ve özel ilgi gruplarına yönelik engelliler, çocuklar ve yaşlılar platformlarından oluşmaktadır (Sünbül, 2012: 46).

Katılım konusunda Yerel Gündem 21'in kazandırdıkları aşağıdaki şekilde sıralanmıştır (Ağır vd., 2017: 323):

“(1) Yerel gündem 21 programı kapsamında, geniş anlamda sivil toplumun ve diğer paydaşların yerel karar alma süreçlerine katılımı konusunda, daha önceden var olmayan katılımcı yapıların oluşturulması ve bunlara işlerlik kazandırılmasıyla, ülkede demokratik yerel yönetim alanında önemli bir boşluk doldurulmuştur.

(2) Kent konseyleri 5393 sayılı Belediye Kanununun 76. maddesi ile yasal dayanağa kavuşmuştur.

(3) Kadınların karar alma süreçlerine etkin olarak katılımının teşviki ve toplumsal cinsiyet bakış açısının tüm politika ve stratejilere yansıtılması amacıyla, kadın meclisleri kurulmuştur.

(4) Gençlik kapasitesinin geliştirilmesi ve gençlerin her alanda karar alma süreçlerine katılımının sağlanması amacıyla, gençlik meclisleri kurulmuştur. Bunun sonucunda oluşturulan “ulusal gençlik parlamentosu” tarafından seçilme yaşı 30’dan 25’e indirilmiştir.

(5) Özel ilgi gruplarının (engelliler, yaşlılar, kıdemli hemşehriler, çocuklar) kent konseyleri aracılığıyla katılımcı mekanizmalara katılmaları sağlanmıştır.

(6) Mahalle ölçeğinde oluşturulan mahalle kurulları ve benzeri yapılar sayesinde yoksul kesim ve dezavantajlı kesimlerin seslerini duyurması ve katılımcı süreçte seslerini duyurmaları sağlanmış ve 5393 sayılı belediye kanununun 9. maddesine de yansımıştır.

(7) Çalışma gruplarını her biri kendi alanında bir araya getirdiği uzmanlarla yerel sürdürülebilir kalkınma eylem planlarıyla kurumsallaştırmıştır.

(8) Yerel paydaşların katılımı ve ortak görüşüyle oluşturulan eylem planlarının hazırlanması ve uygulanması hususunda önemli gelişmeler sağlanmıştır.

(9) Belde halkının örgütlü ve örgütsüz kesimlerinin, yerel yönetimin karar alma mekanizmalarında yer almalarını sağlamış ve ayrıca farklı gruplardaki paydaşlar arasında hoşgörü, karşılıklı saygı, uzlaşma ve ortak noktalarda buluşabilmesini ve siyasal kültürün gelişmesi yönünde katkıda bulunulmuştur''.

Kentin yönetimi vatandaşlara daha çok katılım imkanı sunmaktadır. Bu imkanlarla ve katılımı daha da arttırıcı yöntemlerde, kent konseylerinin demokrasiyi ve katılımı sağlamak adına önemli bir yeri bulunmaktadır (Sünbül, 2012: 38). Kent konseyleri gün geçtikçe yaygınlaşan bir yapı olarak önem kazanırken, sayıca azlığı ve etkinliği ile halkın ilgisiz olması nedeniyle yeterince varlığını gösterememiştir. Yerel Gündem 21 süreci ile oluşan kent konseyleri geniş bir katılım yelpazesine sahiptir (Kahraman, 2015: 43).

Kent konseylerinde kente dair problemler ve olması gereken öncelikler gündeme taşınarak onlar adına çözüm yolları bulmaya çalışılmaktadır. Kent konseyleri, oluşturmuş olduğu çatı altında her kesimden katılıma imkan sağlayacak yapı özelliğindedir. Ayrıca kent problemlerine bilimsel çözüm yolları bulunması adına ortak platformda bir araya gelmek ve ortak akıl oluşturmak hedeflerinden biridir (Kurt, 2012: 41). Genel anlamda kent konseylerinin asıl işlevi, katılım ruhu içerisinde bütün kenti ve kentteki vatandaşları kucaklayarak katılım çerçevesinde birlikte hareket etmek olduğu söylenebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

POLATLI KENT KONSEYİ UYGULAMASI

4.1 Polatlı İlçesine Ait Genel Bilgiler

Polat kelimesi sözlük araştırmasına göre Farsçadan türemiş olup Farsçasının “PULAT” olduğu ve bu kelimenin de kuvvetli veya çelik manasında kullanıldığı bilinmektedir. İlçenin isminin sonundaki “LI” ekinin ise daha sonradan eklenmiş olduğu söylenmektedir. Polatlı adının asıl kaynağı konusunda ortaya atılan fikirde, Frigya krallarından birinin isminin PULAT olmasından ötürü şehre PULAT’tan gelen ve şehrin şimdiki ismi olan Polatlı isminin verilmiş olduğudur. Fakat yinede Polatlı adının asıl kaynağı net bir şekilde bilinmemektedir (Polatlı Belediyesi 2010-2014 Stratejik Planı, 15).

Ülkemizde hem kültürel hem de tarihi değerleriyle özel bir konuma sahip olan Polatlı’nın en önemli tarihi ve kültürel değerleri; Friglere başkentlik yapmış olan Gordion’un ilçeye yakın komşu olması ve ülkemiz adına önemli olan Sakarya Zaferi’nin de Polatlı topraklarında kazanılmış olması ilçe adına ayrı bir önem kazandırmıştır (Polatlı Belediyesi 2010-2014 Stratejik Planı, 16). Ayrıca Polatlı’da ülkemiz adına önemli bir yere sahip olan Avrupa’nın ve Orta Doğu’nun en kapsamlı Topçu Okulu olma niteliğini taşıyan Topçu ve Füze Okulu ile buna bağlı olan Acıkır Kışlası ve ayrıca 58. Füze Tugayı da bulunmaktadır. Bu durum ilçe adına kültürel ve sosyal manada önemli bir katkı sağlamaktadır (Polatlı Belediyesi 2010-2014 Stratejik Planı, 17).

4.1.1 Polatlı’nın Coğrafi Yapısı

Polatlı, İç Anadolu Bölgesi’nin Yukarı Sakarya Bölümü’nde Ankara ilinin Güney batısında 39° 34’ kuzey enlemi ile 32° 6’ doğu boylamları arasında bulunan bir yerleşme yeridir. İlçenin kuzey tarafında Yenimahalle, Sincan, Ayaş ve Beypazarı ilçeleri bulunmakta olup batı kesiminde ise Eskişehir, güneyinde Konya ve doğusunda da Haymana ilçeleri ile çevrili bir konumdadır. Ankara Eskişehir karayolu üzerinde bulunan Polatlı ilçesinin Ankara’ya olan mesafesi ise 76

kilometredir. Ayrıca Ankara merkezine de en yakın olan ilçe konumundadır (Özdemir ve Yasak, 2017: 289). 1 Ağustos 1926 yılında 877 sayılı kanunla da Polatlı şehri ilçe olmuştur (<http://www.polatli.gov.tr>). Aynı yıl hem belediye hem de ilçe olma imkanını elde eden Polatlı şehri önemli ulaşım yollarının üzerinde bulunmaktadır. 1897 tarihinde ilçede kurulan tren istasyonu ile başlayan önemli süreç, 1950'lerde ilçeden geçen Ankara-İzmir karayolu ile daha da önemli bir konuma sahip olmuştur. Günümüze gelindiğinde ise ilçeye istasyonu yapılan Yüksek Hızlı Tren hattı ile İstanbul, Konya ve Eskişehir'e yapılan seferlerin başlaması sayesinde Polatlı şehri stratejik öneme sahip bir konum elde etme etmiştir (Polatlı Belediye Başkanlığı 2015-2019 Stratejik Planı, : 7).

Resim 1: Polatlı İlçe Sınırları

Kaynak: (<https://www.guncelankara.com> erişim tarihi: 01.03.2019)

Polatlı ilçesi akarsuları, bitki örtüsü ve dağları ile önemli bir yapıya sahiptir. Bölgede bulunan Çile Dağı 1440 metre ile en yüksek dağı olmakla birlikte ilçenin etrafında birçok dağ mevcuttur. Akarsular açısından ise ilçe topraklarını önemli ölçüde bereketlendiren Ankara Çayı, Sakarya Irmağı ve Porsuk Çayı önemli akarsulardır. İlçedeki bu akarsularla bazı dereler karışarak derelerin vadilerinde yer

alan çayır meralarında sulu tarım ile hayvancılık yapılır. Bu yönden nüfusun daha yoğun olduğu yerleşimler de yine bu vadilerin etrafındadır (<http://www.sp.gov.tr>).

İlçede bozkır ikliminin hakim olmasıyla yazlar sıcak ve kurak geçerken kışlar ise daha çok karlı ve soğuk olmaktadır. İklimin bu şekilde olmasında ilçenin denize uzak olan mesafesi ile yükseklik etkin rol oynamaktadır. İlçede en soğuk günler Ocak ayında yaşanırken; Temmuz ayında ise en sıcak günler yaşanmaktadır (Polatlı Belediyesi 2010-2014 Stratejik Planı, 22).

4.1.2 Polatlı'nın Tarihi

Polatlı'nın tarihi ile ilgili eskiye ait herhangi bir belge ya da delile rastlanamamıştır. Bu sebeple ilçe tarihine ait olan bilgilerin, günümüzden neredeyse 100 sene öncesine kadar olanların temin edilmesi mümkün olmaktadır (Polatlı Belediyesi 2010-2014 Stratejik Planı, 14).

Polatlı şehri, insan yerleşiminin en eski tarihi olan M.Ö 3000'lere kadar dayanmaktadır. Yassıhöyük'te yer alan antik Gordion'da M.Ö 3000'lerde insan yerleşimlerinin var olduğu bilinmektedir. Bölgede belli başlı bazı uygarlıklar yaşamıştır. Bunlar sırasıyla Hitit, Frigya, Lidya, Pers, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı uygarlıkları şeklinde sıralanmaktadır. İlçenin bugünkü yerleşimi tam olarak 1860'da Menteşe ve Zafer Mahallelerinde oluşmuştur. Asıl ilçede yerleşimin gelişim göstermesi ise 1982'de Ankara-İstanbul demiryolunun buradan geçişi ile olmuştur (<http://www.tmo.gov.tr>). Diğer bir anlatımla Polatlı 19. yüzyılın sonlarına doğru oluşmaya başlamış bir ilçedir. 1982'de Polatlı, şehrin merkezine Polatlı İstasyonu'nun kuruluşu ile yavaş yavaş yerleşme fonksiyonu elde etmeye başlamıştır. Bunun kanıtı ise şehir merkezinde mezar, hamam ya da eski anıt tarzında yapıların olmaması ilçenin kuruluşunun da yeni olduğuna kanıttır. Bu da ilçenin Cumhuriyet ilanından sonra gelişmiş şehirler arasında olduğunu göstermektedir. Fakat ilçe sınırları içerisindeki kırsal alanlarında tarihi yerleşme izlerini görmekte mümkündür (Özdemir ve Yasak, 2017: 292).

Kurtuluş Savaşı'nda önemli bir yere sahip olan Polatlı topraklarında Sakarya Meydan Muharebesi gerçekleşmiştir. Mustafa Kemal Atatürk'ün bu muharebeyi

yönetmiş olduğu karargahı da Alagöz köyünde olup attan düşüp yaralandığı yer ise İnler köyündedir. Ayrıca Kartaltepe, Çal Dağı, Beştepe ve Duatepe’de savaş için önemli yerler olup Polatlı ilçe sınırlarında yer almaktadır (<http://www.polatli.gov.tr>). Yunan birlikleri Ankara’yı ele geçirmek istedikleri için Polatlı’ya kadar gelmiş fakat Sakarya Savaşı’nda yenilgiye uğratılarak geri püskürtülmüştür. Daha sonradan Türk kuvvetlerinin Başkomutanlık karargahı Alagöz’den Polatlı ilçesine taşınmıştır. Polatlı için Yassihöyük köyü ile çevresi bölgede gerçek manada tarihin başlangıcı olarak sayılabilmektedir (<http://markatescilankara.blogspot.com>).

Polatlı’da Türk Devletinin kurulması konusunda önemli adımlardan biri olan Sakarya Meydan Muharebesi gerçekleşmiş olup bu zafere tanıklık yapan Malıköy Tren İstasyonu, Kara Tepe, Basri Tepe, Dua Tepe, Gazi Tepe, Sakarya Savaşı Şehitliği ile başta gençlere tarih bilincini aşılamak konusunda ziyaretçilere ev sahipliği yapmaktadır. Bunun dışında ziyaretçilere ev sahipliğinde bulunan bir başka önemli yer ise Kartal Tepe’de 35 metre yüksekliğinde olup Türkiye’nin en yüksek anıtı olan Mehmetçik Anıtı’dır. Tarih adına yapılan bu tür yatırımlarla Polatlı şehri tarih turizmi konusunda ilerleme göstermektedir (Polatlı Belediye Başkanlığı 2015-2019 Stratejik Plan, 8-9). Mehmetçik Anıtı’nın bulunduğu yer Türk askerinin Kurtuluş Savaşı’nda kaybedemeyecekleri son noktaydı. Çünkü bu noktayı Yunan orduları aşmış olsaydı ilk olarak Ankara’ya ve ardından da ülkenin her tarafını ele geçirmiş olacaktı. Vatan toprağını kurtarmak uğruna 5.173 tane şehit verilerek düşmana karşı “Dur” diyen şehitler adına duyulan minnetin bir sembolü olan bu görkemli ve ülkenin en büyük anıtı bu sebeple Kartaltepe’ye dikilmiştir (<https://gezelimgorelim.com>).

Resim-2: Dur Yolcu Mehmetçik Anıtı

Kaynak: (<https://gezelimgorelim.com> erişim tarihi: 06.03.2019)

Günümüzde Polatlı ilçesi adına en çok turistlerce ziyaret edilen yerlerden birisi de Frig Krallığının başkenti olan ve kazılar sonucu ortaya çıkarılan Gordion'dur. Bu kent aynı zamanda Büyük İskender'in askerleri ile beraber konaklamış olduğu bir şehirdir. Burada efsaneleri ile ün yapmış olan yani Eşek Kulaklı Midas ile dokunduğu her şeyi altına dönüştüren Midas şeklinde ünlenen Kral Midas'ın mezarı yer almaktadır (<http://markatescilankara.blogspot.com>). Ayrıca ilçede Horasan Erenleri'nden kalma birçok türbe bulunmaktadır. Bu türbelerden bazıları ise; Baba Yakup, Fatma Bacı, Yağmur Baba, Hacı Tuğrul Baba, Çile Dede, Karaca Ahmet, Ak Yusuf Dede ve Basri Şeyh Türbeleri şeklindedir (<http://www.sp.gov.tr>).

4.2 Polatlı Kent Konseyinin Oluşumu

Polatlı Kent Konseyi, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 76. Maddesinde ifade edilen hedefler doğrultusunda ortaya çıkmış bir yapılanma olup Polatlı Kent

Konseyi'nin 29.01.2010 tarih ve 3 sayılı Olağan Genel Kurulunda hazırlanıp kabul edildikten sonra Kent Konseyi Çalışma ve Uygulama Yönergesi yürürlüğe girmiştir.

Polatlı Kent Konseyi Merkezi 23 Şubat 2011'de açılmıştır. 4 Kasım 2008 tarihinde gerçekleştirilen Genel Kurul ile faaliyetlerini yerine getirmeye başlayan ve aynı zamanda şehrin problemlerinin tespit edilip çözüm bulunması için gönüllülük esaslı doğrultusunda çalışmalar yapan Polatlı Kent Konseyi, etkinliklerini PERPA İş Merkezi'nde Kent Konseyi adına tahsis edilen 7. kattaki yeni yerinde yürütmektedir (Polatlı Belediyesi 2011 Yılı Faaliyet Raporu, 2012: 28).

Resim-3: Polatlı Kent Konseyi Merkezi Açılışı

Kaynak: Polatlı Belediyesi 2011 Yılı Faaliyet Raporu, 2012: 28.

Polatlı Kent Konseyi'nin yeni hizmet binası ise 16 Şubat 2019 günü coşkulu bir tören eşliğinde hizmete açılmıştır. Bina içerisinde Sivil Toplum Kuruluşlarına ayrılan ofisler, konferans salonu, gençler için tahsis edilen müzik stüdyosu ile kafeterya ve ayrıca Ahilik kültürünü yansıtan Balmumu Müzesi yer almaktadır.

Resim-4: Polatlı Belediyesi Kent Konseyi Binası Açılıyor

Kaynak (<https://www.facebook.com> erişim tarihi:10.03.2019)

Resim-5: Polatlı Belediyesi Kent Konseyi Binası Açıldı

Kaynak: (<http://www.duatepegazete.com>. erişim tarihi:04.03.2019)

Polatlı Kent Konseyi, kentin hak ve hukukunun gözetilmesi, çevreye karşı hassasiyet ve ayrıca sosyal yardımlaşma ile dayanışmanın sağlanması yönünden önemlidir.

4.3 Polatlı Kent Konseyinin Yapısı

Polatlı Kent Konseyi, Kent Konseyi Yönetmeliğine göre yapısını oluşturmuş, bünyesinde farklı birimlere yer vermiştir. Polatlı Kent Konseyi genel kurul, yürütme kurulu, meclisler (kadın, çocuk, engelli, gençlik ve tarım sanayi meclisi) ve çalışma grupları (belediye meclisi çalışma grubu, üniversite çalışma grubu, tarım sanayi meclisi çalışma grubu, eğitim kültür ve turizm çalışma grubu, basın yayın ve tanıtım çalışma grubu, spor çalışma grubu, insan hakları çalışma grubu, tüketici hakları çalışma grubu, hobi ve el sanatları çalışma grubu, çevre çalışma grubu, hayvan hakları çalışma grubu, esnaf ve işadamları çalışma grubu, mahalle çalışma grubu, trafik çalışma grubu, sağlık çalışma grubu) gibi farklı yapılanmalar bir araya gelerek oluşum sergilemektedir.

Polatlı Kent Konseyi çalışma yönergesine göre; Kent Konseyinin en yetkili organı Genel Kuruldur. Her sene Ocak ve Eylül'de yapacağı iki toplantıdan az olmamak üzere Genel Kurul, üyelerin salt çoğunluğuyla toplanır ve Kent Konseyi Başkanı, Genel Kurula başkanlık eder. Genel Kurul üyelerinin oluşumu, mahalli idarelerin seçim sonuçlarının ilanını takip eden en geç 3 ay içerisinde yapılacak ilk Genel Kurulun öncesinde oluşur (Polatlı Kent Konseyi Çalışma ve Uygulama Yönergesi, madde 6). Genel kuruldaki üyeler arasından divan başkanı, iki yazman üye ve iki yardımcı üye açık oylama yapılarak divan kuruluna seçilir (Polatlı Kent Konseyi Çalışma ve Uygulama Yönergesi, madde 8\b). Kent Konseyi Genel Kurulu tarafından alınan kararlar belediye başkanlığına bildirilip belediye meclisinin ilk toplantısında görüşülür ve kamuoyuna duyurulur (Polatlı Kent Konseyi Çalışma ve Uygulama Yönergesi, madde 8\c). Polatlı Kent Konseyi kuruluşundan bugüne kadar gerçekleştirilen olağan genel kurullar Polatlı Kent Konseyi'nden alınan bilgilere göre şu şekildedir:

- Olağan Genel Kurulu 04 Kasım 2008,
- 2. Olağan Genel Kurulu 09 Haziran 2009,
- 3. Olağan Genel Kurulu 29 Ocak 2010,
- 4. Olağan Genel Kurulu 29 Eylül 2010,
- 5. Olağan Genel Kurulu 23 Şubat 2011,

- 6. Olağan Genel Kurulu 20 Ekim 2011,
- 7. Olağan Genel Kurulu 10 Ekim 2012,
- 8. Olağan Genel Kurulu 12 Haziran 2014,
- 9. Olağan Genel Kurulu 12 Haziran 2015,
- 10. Seçimli Olağan Genel Kurulu 25 Mayıs 2016,
- 11. Olağan Genel Kurulu 30 Ekim 2017.

Polatlı Kent Konseyi Yürütme Kurulu, bünyesinde gençlik ve kadın başkanlarının da bulunduğu en az 7 kişiden oluşur. Yürütme Kurulunda Kent Konseyi Başkanının olmaması durumunda başkanlık edecek kişi Yürütme Kurulunun en yaşlı üyesidir. Yürütme Kurulu üyeleri; Kent Konseyi Başkanı, Genel Sekreterlik ve sekreteryaya hizmetlerinden oluşur. Kent Konseyi Başkanı, Genel Kurulca seçilir ve görev süresi ilk dönem için 2 yıl, ikinci dönem için ise 3 yıldır. Kent Konseyinin ilk toplantısının birinci birleşiminde Kent Konseyi Başkanının seçimi tamamlanır. (Polatlı Kent Konseyi Çalışma ve Uygulama Yönergesi, madde 9).

Meclis-Çalışma grupları ise yönergenin 12. maddesinde belirtildiği gibi kentte bulunan her bir sektörün kent konseyinde temsil edilmesini ve çok ortaklı proje uygulamaları ile faaliyetlere katılım sağlayan ihtisas komisyonları modelinde Yürütme Kurulunca belirlenir. Bunların görev süreleri devamlı olabileceği gibi belirli bir proje süresi kadar da olabilir.

Polatlı Kent Konseyi, yeni katılımların olmasına açıktır ve yapılacak başvurular yürütme kurulunca değerlendirilip karara bağlanır.

Tablo-1: Polatlı Kent Konseyi Yürütme Kurulu Üyeleri

NO	ADI SOYADI	GÖREVİ
1	TEKİN ÇELİK	KENT KONSEYİ BAŞKANI
2	OSMAN KARABACAK	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
3	ABDÜLKERİM ÖZTÜRK	DOĞA SPOR VE HAYV.DERN.
4	AYŞE EVİNER	YARDIM SEVENLER DERN.
5	HAZEL ÇEVİKOĞLU	TİCARET ODASI

6	İLHAN DEREKÖY	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
7	MAHMUT ERDOĞAN	GAZİ MAH. MUHTARI
8	MUSTAFA ERKMEN	
9	BARKIN YILDIRIM	TÜRK BÜRO SEN TEMSİLCİSİ
10	CABBAR ÇEPUR	SOBACILAR ODASI BAŞKANI
11	CEMİLE MERİÇ	KADIN MECLİSİ BAŞKANI
12	İLKER KOZAN	GENÇLİK MECLİSİ BAŞKANI
13	YETKİN ÖZTÜRK	GAZETE AYRINTI
14	REMZİ DEMİR	EĞİTİM İŞ SEN. TEMSİLCİSİ
15	ERDOĞAN AKDENİZ	ÇORUMLULAR DERNEĞİ BAŞKANI
16	SERKAN ÜNAL	KÜTÜPHANE MÜDÜR VEKİLİ
17	ABDÜLKADİR KAZEL	
18	SELAHATTİN ÜNAY	KENT KONSEYİ GENEL SEKRETERİ

Kaynak: Polatlı Kent Konseyi Başkanından alınan bilgiler üzerine düzenlenmiştir.

4.4 Çalışma Grupları

Polatlı Kent Konseyi birçok alanda çalışma grubu oluşturmuştur. Bu çalışma grupları ise şu şekilde sıralanmaktadır:

- Belediye Meclisi Çalışma Grubu,
- Üniversite Çalışma Grubu,
- Tarım Sanayi Meclisi Çalışma Grubu,
- Eğitim Kültür ve Turizm Çalışma Grubu,
- Basın Yayın ve Tanıtım Çalışma Grubu,
- Spor Çalışma Grubu,
- İnsan Hakları Çalışma Grubu,
- Tüketici Hakları Çalışma Grubu,
- Hobi ve El Sanatları Çalışma Grubu,
- Çevre Çalışma Grubu,
- Hayvan Hakları Çalışma Grubu,

- Esnaf ve İşadamları Çalışma Grubu,
- Mahalle Çalışma Grubu,
- Trafik Çalışma Grubu,
- Sağlık Çalışma Grubu.

Tablo-2: Polatlı Kent Konseyi Çalışma Grupları

ADI SOYADI	GÖREVİ	GÖREVİ 2
ZEKÂİ KÖSEOĞLU	TARIM SANAYİ MECLİSİ ÇALIŞMA GRUBU	
AYŞE EVİNER	HAYVAN HAKLARI ÇALIŞMA GRUBU	HOBİ VE EL SANATLARI ÇALIŞMA GRUBU
HAZEL ÇEVİKOĞLU	BASIN YAYIN VE TANITIM ÇALIŞMA GRUBU	
İLHAN DEREKÖY	ÜNİVERSİTE ÇALIŞMA GRUBU	
MAHMUT ERDOĞAN	MAHALLE ÇALIŞMA GRUBU	
MUSTAFA ERKMEN	EĞİTİM KÜLTÜR VE TURİZM	TÜKETİCİ HAKLARI ÇALIŞMA GRUBU
HÜSEYİN AKYOL	İNSAN HAKLARI ÇALIŞMA GRUBU	
CABBAR ÇEPUR	ESNAF VE İŞ ADAMLARI ÇALIŞMA GRUBU	HAYVAN HAKLARI ÇALIŞMA GRUBU
GÜLŞAH BİLGE	TÜKETİCİ HAKLARI ÇALIŞMA GRUBU	

BERKANT ERGİN	BASIN YAYIN VE TANITIM ÇALIŞMA GRUBU	
ERDOĞAN AKDENİZ	TOPLUM SAĞLIĞI VE ÇEVRE ÇALIŞMA GRUBU	
SERKAN ÜNAL	EĞİTİM KÜLTÜR TURİZM	
ABDULKADİR KAZEL	TRAFİK ÇALIŞMA GRUBU	TRAFİK ÇALIŞMA GRUBU

Kaynak: Polatlı Kent Konseyi Başkanından alınan bilgiler üzerine derlenmiştir.

Polatlı Kent Konseyi, kentin hak ve hukukunun gözetilmesi, çevreye karşı hassasiyet ve ayrıca sosyal yardımlaşma ile dayanışmanın sağlanması yönünden önemlidir.

4.5 Meclisler

Kent konseylerinin oluşumu içerisinde yer alan meclisler, kent konseylerinin ortaya koyacağı çalışma faaliyetlerine her sektörden kişi ve grupların katılımına olanak sunması amacı ile oluşturulmuş olan yapılardır. Polatlı Kent Konseyi bünyesinde ise kadın meclisi, gençlik meclisi, çocuk meclisi, engelli meclisi ve tarım sanayi meclisi yer almaktadır.

4.5.1 Kadın Meclisi

Polatlı Kent Konseyi adına çıkarılmış olan Polatlı Kent Konseyi Kadın Meclisi Yönergesi hazırlanmış olup bu yönergede kadın meclisinin nasıl oluştuğu, organlarının neler olduğu, yerine getirmesi gereken görevleri, çalışma şekil ve esasları tek tek düzenlenmiştir. Polatlı Kent Konseyi Kadın Meclisi Yönergesinin 3. Maddesine göre Kadın Meclisi Polatlı Kent Konseyinin 29 Eylül 2010 tarihinde yapılan 4. Olağan Genel Kurul Toplantısında alınan karar gereği kurulmuştur (Polatlı Kent Konseyi Kadın Meclisi Yönergesi madde 3).

Polatlı Kent Konseyi Kadın Meclisi katılımcılık, kentsel hakların gelişimi, yaşanabilirlik ve hoşgörü ile uzlaşma esasları çerçevesinde; fikirlerini rahatça

söyleyebilme, kendi sorunlarına karşı çözüm üretip uygulayabilmeyi sağlayan demokratik bir yapılanmadır. Kentte yaşayan kadınların ırk, din, dil, sınıf, kültür ve fikir ayrılığına girmeden kadınların özgürce temsil edilmesini ve doğrudan aktif bir şekilde kentsel hayata katılım göstermelerini sağlar (Polatlı Kent Konseyi Kadın Meclisi Yönergesi, madde 4). Yönergesinin 6. maddesindeki ifadeye göre Polatlı Kent Konseyi Kadın Meclisi; yerel ve merkezi yönetim, sendikalar, üniversiteler, siyasi parti kadın kolları, meslek odaları temsilcileri, sivil toplum kuruluşları ve gönüllü kişilerle işbirliği içerisinde çalışmalarını yerine getirmektedir.

Polatlı kadın meclisinin organları ise yönergenin 7. Maddesinde tek tek sayılmış, kadın meclisi genel kurulu, kadın meclisi yürütme kurulu ve çalışma grupları olarak sayılmıştır. Kadın meclisinin en yetkili organı genel kuruldur. Meclis yürütme kurulunca hazırlanan gündemi görüşüp değerlendirmek ve gerekli görülen durumlarda ek madde ekleyip yerine getirilmesi gereken kararları almak kadın meclisi genel kurulunun görevidir. Yılda en az 2 defa belirlenen gündemle kadın meclisi genel kurulu toplanır. Her üç yılın yapılan ilk toplantı gündeminde seçim bulunur. Gerekliğinde yürütme kurulu kararı ile kadın meclisi genel kurulu olağanüstü toplantı yapmaya karar verebilir. Genel kurul, kararlarını toplantıda bulunanların oy çokluğuyla alır. Ayrıca sebepsiz yere ard arda 3 toplantıya katılmayan üyenin ise üyeliği son bulur. Kadın meclisi yürütme kurulu ise genel kurulun seçeceği toplam 7 kişiden oluşur. Bu kişiler 1 meclis başkanı, 2 başkan yardımcısı ve 4 diğer üyedir. Yürütme kurulu 3 yıl görevde kalır ve başkan bu 3 yıllık sürede görevini yerine getirir. Tekrar seçilebilmesi de mümkündür. Yürütme kurulunun vereceği karar ve kent konseyi genel sekreterinin de onayı ile 5 kişiyi geçmeyecek şekilde danışma kurulu da oluşturulabilir. Yürütme kurulu ayda en az 1 defa toplanır ve vereceği kararları da oy çokluğuyla alır. Yürütme kurulunun yaptığı toplantılardan 2 toplantıya da sebepsiz yere katılmayan üye, kendisine yapılan uyarıya takiben 3. toplantıya da katılmadığında yürütme kurulunun vereceği karar ile üyelikten çıkarılır ve ilk genel kurulda çıkarılan üye yerine yeni bir üye seçilir. Polatlı kent konseyi kadın meclisinin son organı ise kadın meclisi çalışma gruplarıdır. Kadın meclisi genel kurulu kendi alanı ile ilgili olan konularda belli bir sayıyı aşmayacak şekilde çalışma grubu oluşturabilir. Oluşturacağı çalışma

gruplarının üye sayıları ise en az 3 en fazla 7 olmalıdır. Tekrardan seçilmek ise mümkündür. Bu gruplar ayda en az 1 defa olmak üzere toplanır. Çalışma grubu üyeleri içlerinden bir kişiyi temsilci olarak seçer ve seçilen bu kişi yapılacak çalışmaları koordine edip projeleri yürütme kuruluna sunmakla görevlidir.

Polatlı Kent Konseyi Kadın Meclisine herkes üye olabilirken erkek üyeler sadece kadın meclisince yapılan toplantılara katılıp düşüncelerini belirtme hakkına sahip olup oy kullanmak gibi hakları bulunmamaktadır (Polatlı Kent Konseyi Kadın Meclisi Yönergesi, madde 11).

4.5.2 Gençlik Meclisi

Polatlı Kent Konseyince çıkarılan Polatlı Gençlik Meclisi Yönergesinde gençlik meclisinin oluşum şekli, organları, yerine getirmesi gereken görevleri ve çalışma şekilleri yer almaktadır. Polatlı Kent Konseyi, 29 Eylül 2010 tarihinde yapılan 4. Olağan Genel Kurul toplantısında alınan karar ile Polatlı Kent Konseyi bünyesinde kurulması kararı alınmıştır (Polatlı Kent Konseyi Gençlik Meclisi Yönergesi, madde 3). Yönergenin 5. maddesinde meclisin oluşum şekline değinilerek Polatlı Kent Konseyi Gençlik Meclisi; sivil toplum kuruluşları, yerel ve merkezi yönetim temsilcileri, üniversiteler, gönüllüler ve lise ile dengi okullarla iş birliği içersinde çalışmalarını yerine getirir. Bu çalışmaları yerine getiren gençlik meclisi bireysel katılımcı üyeler ile aktif üyelerden oluşur.

Polatlı Kent Konseyi Gençlik Meclisinin aktif üyelerini ise (Polatlı Kent Konseyi Gençlik Meclisi Yönergesi, Madde 5):

- “ Hedef yaş grubundaki gençliğe yönelik çalışmalar yürüten dernek ve vakıflar ve gençlikle ilgili sivil girişimlerin temsilcileri,
- Gençlik, spor ve öğrenci kulüpleri,
- Okul öğrenci birlikleri temsilcileri,
- İzci ve avcılar grubu temsilcileri,
- Kent Gönüllüleri Evleri Gençlik Kurulu temsilcileri,
- Tüm siyasi partilerin gençlik kolları temsilcileri,
- Lise öğrenci temsilcileri,

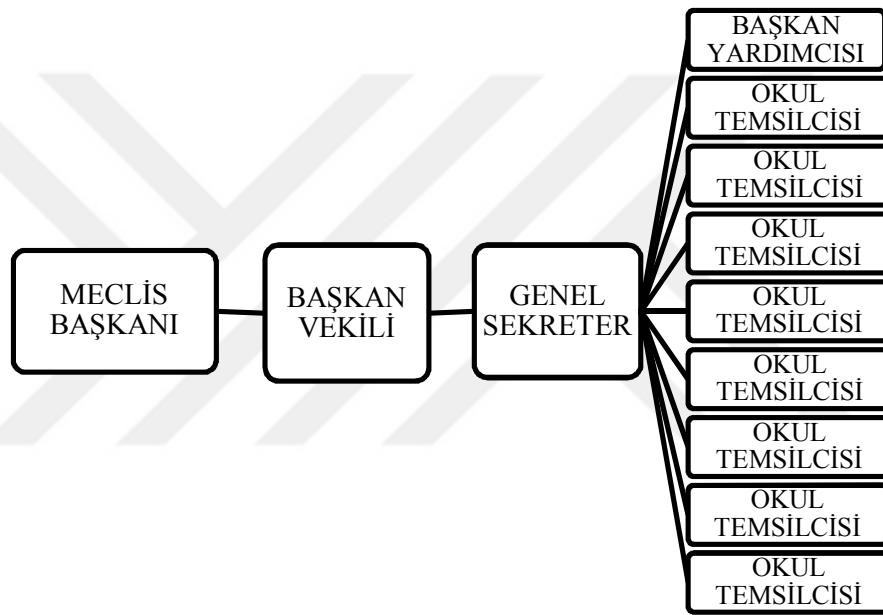
- *Üniversite, fakülte ve meslek yüksek okulları müdürlüklerine bağlı bölümlerin öğrenci temsilcileri,*
- *İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü'ne bağlı kurumlardaki gençlerin temsilcileri,*
- *Sendikaların gençlik grubu temsilcileri,*
- *Çıraklık Okulu öğrencileri,*
- *Kent Konseyi Platform ve Çalışma Grubu temsilcileri'' oluşturur.*

Gençlik Meclisini 15-29 yaş grubundaki aktif üyeleri oluştururken bireysel katılımcıların ise illa 15-29 yaş aralığında olması şart değildir.

Polatlı Gençlik Meclisi'nin organları ise 6. maddesinde sayılmış olup; Gençlik Meclisi Genel Kurulu, Gençlik Meclisi Yürütme Kurulu, Divan Kurulu ve Çalışma Gruplarıdır. Gençlik meclisinin en yetkili organı Genel Kuruldur ve aktif üyelerden oluşmaktadır. Yılda en az 2 defa olağan olarak Gençlik Meclisi Genel Kurulu toplanır. Her sene Mayıs ayında da seçim yenelenir. Gençlik Meclisi Genel Kurulu, toplantıya katılım sağlayan aktif üyelerin oy çokluğuyla kararlarını alır. Gençlik Meclisi toplantıları başta Gençlik Meclisi Başkanı olmak üzere Başkan Yardımcıları ve Genel Sekreterce yönetilir. Gençlik Meclisinin bir diğer organı ise Yürütme Kuruludur ve 9 üyeden (1 Başkan, 3 Başkan Yardımcısı ve 5 üye) oluşur. Gençlik Meclisi Başkanı 3 sene görevini yerine getirir. Bu 3 senenin sonunda görev süresi biten Gençlik Meclisi Başkanı yeniden aday olabilir. 2. Senede de başkanlık yapabilir. Fakat Gençlik Meclisi Başkanı ard arda 2 dönemden fazla başkanlık görevi yapamaz. Bunun yerine Yürütme Kurulu'ndaki diğer görevlerde yer alabilir. Yürütme Kurulu toplantılarını en az ayda 1 olmak üzere Kent Konseyi binasında gerçekleştirir. Alınan kararları ise toplantı tutanaklarına geçirir ve Gençlik Meclisi Genel Sekreteri ile de üyelere duyurur. Yürütme Kurulu üyelerinden üst üste 3 toplantıya mazeret bildirmeden katılmayan üyenin adresine yazılı ihtar yollanır ve buna rağmen 4. toplantıya da katılmayan üye yapılan oylamada çoğunluğun vereceği karar ile üyelikten çıkarılır. Polatlı Gençlik Meclisinin bir diğer organı ise Divan Kuruludur. Divan Kurulu aktif üyelerden oluşup Meclis Yürütme Kurulunca hazırlanan gündem ile yapılan faaliyetler hakkında gerekli bilgileri almak, gerekli durumlarda toplantıdaki aktif üyelerin % 20'sinin yazılı şekilde divan başkanına takdim edilmesi şeklinde görevleri mevcuttur. Ayda 1 olağan şekilde Gençlik Meclisi Divan Kurulu

topllanır. Divan Kurulu toplantılarına Gençlik Meclisi Genel Sekreteri başkanlık eder (Polatlı Kent Konseyi Gençlik Meclisi Yönergesi, madde 6). Gençlik Meclisinin son organı ise çalışma gruplarıdır. Gençlik Meclisi Çalışma Grupları, Kent Konseyi Binasında periyodik bir şekilde her ay toplantılarını gerçekleştirmektedir. Her sene Mayıs ayında yapılan seçimlerle Gençlik Meclisi Çalışma Grupları başkanları yenilenir. Çalışma Grupları bir başkan ve yardımcından oluşur. İsteğe göre yardımcı sayısında artışa gidebilir başkan.

Tablo-3: Polatlı Kent Konseyi Gençlik Meclisi Yönetim Şeması

Kaynak: Polatlı Kent Konseyi Başkanından alınan bilgilerden derlenmiştir.

4.5.3 Çocuk Meclisi

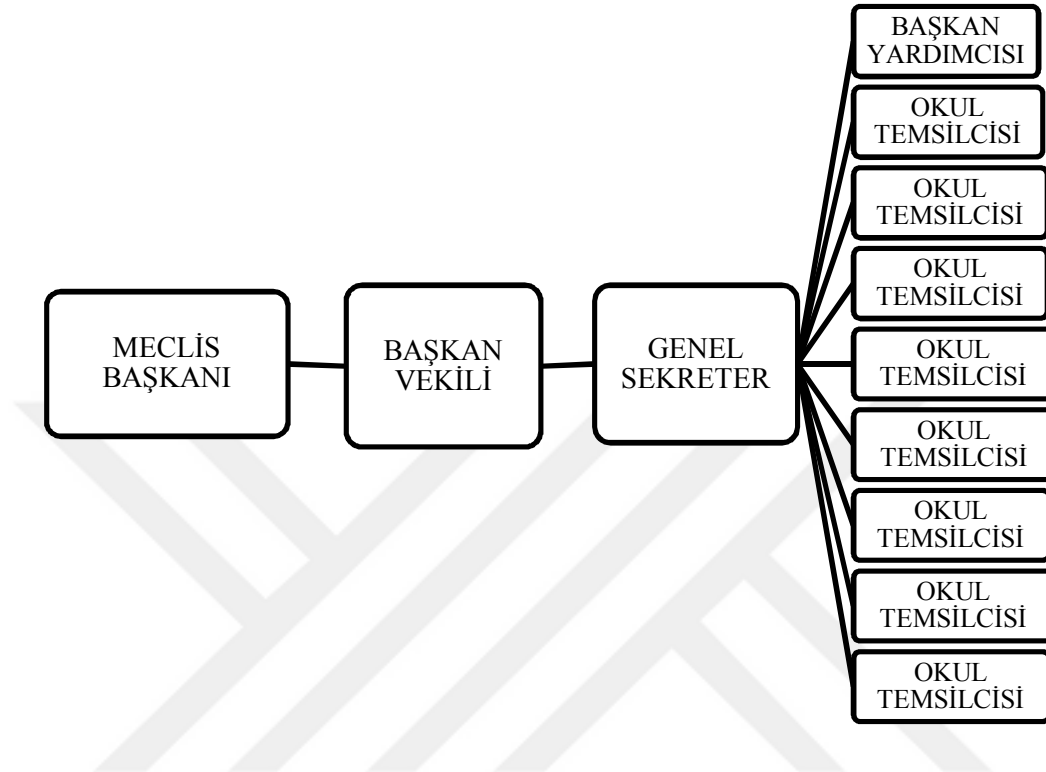
Polatlı Kent Konseyi Çocuk Meclisinin oluşumunu, mevcut organlarını, yerine getirmesi gereken görevleri ile çalışma usullerini belirlemek amacıyla Çocuk Meclisi Çalışma Yönergesi hazırlanmıştır. Çocuk Meclisi; çocukların kent yönetimlerine aktif bir şekilde katılım göstermeleri için çalışmaların yapıldığı bir platformdur (Polatlı Kent Konseyi Çocuk Meclisi Çalışma Yönergesi, madde 5). Polatlı Kent Konseyi Çocuk Meclisi'nin organları çalışma yönergesinin 8. Maddesinde belirtilmiş olup; çocuk meclisi genel kurulu, yürütme kurulu, çalışma grupları ve danışmanlar kurulu şeklindedir. Çocuk Meclisi Genel Kurulu, 10-15 yaş aralığındaki çocuklardan oluşup en yetkili organdır çocuk meclisinin. Senede en az 2 defa Çocuk Meclisi

Genel Kurulu toplanır ve toplantıları meclis başkanı, başkan yardımcı ya da sekreter tarafından yerine getirilir (Polatlı Kent Konseyi Çocuk Meclisi Çalışma Yönergesi, Madde 9).

Çocuk Meclisi Yürütme Kurulu 11 kişiden oluşup görev süresi 2 senedir. Yürütme Kurulu, Polatlı Kent Konseyi bürosunda en az 2 haftada bir toplantılarını yerine getirir ve almış olduğu kararları Çocuk Meclisi tarafından üyelere duyurur. Toplantıya yazılı şekilde mazeretini bildirmeden ard arda 3 defa katılmayan üyenin üyeliği düşer (Polatlı Kent Konseyi Çocuk Meclisi Çalışma Yönergesi, Madde 10).

Polatlı Kent Konseyi Çocuk Meclisi'nin organlarından biri de Çalışma Gruplarıdır ve bu birim çocuk meclisi hedeflerine uygun bir şekilde, çocukların istekleri yönünde Yürütme Kurulu'nun vereceği kararla oluşturulur. Toplantıları düzenli olarak Polatlı Kent Konseyi salonunda yapmaktadırlar. Seçilen çalışma grubu temsilcileri yaptığı toplantıları, faaliyetleri ve çalışmaları ile ilgili devamlı Çocuk Meclisi Sekreteri'ni bilgilendirir. Ayrıca Çocuk Meclisi hedefleri doğrultusunda faaliyetlerde bulunmayan, katılımcılık sağlamayıp toplantılarını yapmayan ve üyeleri artık dağılan geçici ya da daimi çalışma grupları, Yürütme Kurulu'nun vereceği karar ile kapatılır (Polatlı Kent Konseyi Çocuk Meclisi Çalışma Yönergesi, Madde 14).

Çocuk Meclisi Danışmanlar Kurulu da Çocuk Meclisinin diğer organı olup Çocuk Meclisi'nin danışmanlığını yürütür. Danışmanlar Kurulu, Çocuk Meclisi'nin gerek gördüğü uzmanlardan oluşur. Üyeleri ise hem Çocuk Meclisi Yürütme Kurulu üyelerinin teklifi hem de Polatlı Kent Konseyi Yürütme Kurulu'nun vereceği onayla belirlenir. Danışmanlar Kurulu'nun doğal üyelerini Polatlı Belediye Başkanı, Kent Konseyi Başkanı, Kaymakam, İlçe Milli Eğitim Müdürü, Kent Konseyi Genel Sekreteri ile Geçmiş dönemki Çocuk Meclisi Başkanlarıdır. Çocuk Meclisi'nin Yürütme Kurulu toplantılarına gerek duyulduğunda Danışmanlar Kurulu üyeleri katılabilir. Katıldıkları toplantılarda oy verme hakları olmamasına karşılık söz hakları mevcuttur (Polatlı Kent Konseyi Çocuk Meclisi Çalışma Yönergesi, Madde 15).

Tablo-4: Polatlı Kent Konseyi Çocuk Meclisi Yönetim Şeması

Kaynak: Polatlı Kent Konseyi Başkanından alınan bilgilerden derlenmiştir.

4.5.4 Engelli Meclisi

Polatlı Kent Konseyi Engelli Meclisi; yönergenin 5. Maddesine göre dil, din, ırk, sınıf, eğitim, kültür ve fikir farkı gözetmeden kamu, özel ve sivil katılımlı yönetim eksenini etrafında, Polatlı sınırlarında ikamet eden bütün engelli bireylerin yaşamlarında ve kentsel yönetimde aktif şekilde katılıp karar alım süreçlerinde yer almalarının önünü açan gönüllülük esaslı bir örgütlenmedir (Polatlı Kent Konseyi Engelli Meclisi Çalışma Yönergesi, Madde 5). Polatlı Kent Konseyi Engelli Meclisi, üniversiteler, yerel ve merkezi yönetim temsilcileri, engellilere dair faaliyetlerde bulunan sivil toplum kuruluşları ve medya ile işbirliği içerisinde çalışmalarda bulunur. Engelli Meclisi 10\10\2012 tarihinde ilk Polatlı Engelli Meclisi Genel Kurul toplantısında oluşmuş bir yapılanmadır (Polatlı Kent Konseyi Engelli Meclisi Çalışma Yönergesi, Madde 7).

Engelli Meclisinin Organları yönergenin 11. Maddesinde sayılmış olup; Genel Kurul, Yürütme Kurulu ve Çalışma Gruplarından oluşur. En yetkili organı Genel Kuruldur. Yılda en az 2 defa toplanır. Genel Kurul kararlarını toplantıdaki üyelerin oy çokluğuyla alır. Genel Kurul toplantıları, ya Engelli Meclisi Başkanı ya da Sekreterce yönetilir. Genel Kurul, Yürütme Kurulu'nun hem asil hem yedek üyeleri ile Engelli Meclis Başkanı'nı seçer. Görevi ise Yürütme Kurulu'nca hazırlanan gündemi görüşüp değerlendirmek, gerektiğinde gündeme madde eklemek, gereken kararları almaktır. Yapılacak Genel Kurul toplantılarının gündemi, yeri, zamanı en az 15 gün öncesinde Polatlı Kent Konseyi Başkanlığınca katılımcılara bildirilir. Ayrıca internet ya da afişlerle de kamuoyuna duyurulur (Polatlı Kent Konseyi Engelli Meclisi Çalışma Yönergesi, Madde 12).

Yürütme Kurulu en az 7 kişiden oluşup toplantılarını Polatlı Kent Konseyi ofisinde yaparlar. Yürütme Kurulu ayda bir olağan olarak toplanır. Toplantılara mazeret bildirmeksizin 3 kez üst üste katılmayan ya da senede 5 defa atılmayan üyelerin üyeliği düşer. Genel Kurulca alınan kararları da Yürütme Kurulu uygular. Engelli Meclisi ile Polatlı Kent Konseyi arasındaki uyumu sağlar (Polatlı Kent Konseyi Engelli Meclisi Çalışma Yönergesi, Madde 13).

Engelli Meclisi Çalışma Grupları, Engelli Meclisi hedeflerine uygun şekilde Engelli Meclisi daimi ve geçici çalışma grupları, Genel Kurul'un önerisi ile Yürütme Kurulu'nun kararı ile belirli konularda çalışmalarda bulunmak amacıyla çalışma grupları oluşturulur. Yürütme Kurulu tarafından Çalışma Gruplarının süresi de belirlenir. Polatlı Kent Konseyi Ofislerinde Çalışma Grupları toplantılarını gerçekleştirir. En az 7 kişi ile Çalışma Grupları oluşturulur (Polatlı Kent Konseyi Engelli Meclisi Çalışma Yönergesi, Madde 16).

4.5.5 Tarım Sanayi Meclisi

Tarım Sanayi Meclisi Polatlı Kent Konseyi bünyesinde yeni oluşum gösteren bir yapılanma olup arıcılık üzerine faaliyetlerde bulunmaya başlamıştır.

4.6 Yapılan Çalışmalar

Polatlı Kent Konseyi kurulduğu günden günümüze kadar bünyesindeki meclisleri ve çalışma grupları ile birçok çalışmada bulunup bunları gerçekleştirmiştir. Bu çalışmalar ise yıllara göre aktarılmaya çalışılmıştır.

- 13 Eylül Kültür Merkezi'nde kent konseyimizin İlçe Sağlık Grup Başkanlığı ile beraber yapmış olduğu “Kanserde Erken Tanı” adlı konferans düzenlenmiştir. Konferansa Onkoloji Hastanesi'nden Doktor Murat Oğuz, konuşmacı olarak Ahmet Andiçen ve Hemşire Aysel Bayrakçı teşrif etmiştir,
- İlçemizdeki 12-20 yaş arasındaki gençler için LAR2 gençlik projesi çerçevesinde “Genç Yetenekler” isminde yarışma düzenlenmiştir,

Resim-6: Genç Yetenekler Yarışması

Kaynak: Polatlı Belediyesi 2011 Yılı Faaliyet Raporu, 2012: 34.

- İlçe Gençlik ve Spor Müdürlüğüyle beraber ilköğretim çağındaki öğrenciler arasında bisiklet yarışması yapılmış ve ödülleri 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda verilmiş,
- Kent konseyimizce AB Tarım Hibelerinin anlatılıp halkın aydınlatıldığı “Kırsal Kalkınma Yardımlarının Desteklenmesi” konusunda seminer düzenlenmiştir,
- Atık yağların gün geçtikçe çevreye daha fazla zarar vermeden toplanması ve tekrardan ekonomiye kazandırılması için kent konseyimizce düzenlenen

“Atık Yağları Lavaboya Dökmeyelim” halkı bilgilendirme semineri sonucunda alınan karara göre şehirdeki mevcut tüm yemek fabrikaları, lokantalar, yemekhaneler ve Gazi Mahallesinde bulunan konutların katı atık yağları toplanarak tekrardan uygun şekilde değerlendirilmesi adına gerekli çalışmalar yapılmıştır,

Resim-7: Halkı Bilgilendirme Semineri

Kaynak: Polatlı Belediyesi 2011 Yılı Faaliyet Raporu, 2012: 34.

- 5 Haziran Dünya Çevre Günü sebebiyle İlçe Protokolünün de teşrifiyle çevre önemini vurgulamak amacıyla düzenlenen etkinliğe katılım gösteren kişilere tişört dağıtılıp ardından ise etkinlik kapsamında Cumhuriyet Meydanı ile Necip Fazıl Parkı'ndan başlayarak çevre temizliği yapılmıştır. Öğleden sonra ise belli bir program çerçevesinde üyelerimizce piknik düzenlenmiştir,

Resim-8: 5 Haziran Dünya Çevre Günü

Kaynak: Polatlı Belediyesi 2011 Yılı Faaliyet Raporu, 2012: 34.

- Sokak hayvanlarının daha kontrollü bir şekilde beslenebilmesi amacıyla mezbahaneye yakın yerlerde beslenme ünitesi kurulup faaliyete geçirilmiştir.
- 24 Haziran 2011'de Kent Konseyleri Bölge Toplantısı Kent Konseyimizin ev sahipliğiyle birçok kent konseyinin katılımı sonucunda Konak Güldeste Salonunda yapılmıştır. Toplantıya ise Ankara'dan Kazan, Çankaya, Beypazarı, Şereflikoçhisar Kent Konseyleri ve Kırıkkale, Yalova, Eskişehir, Afyon Bolvadin, Bursa Nilüfer Kent Konseyleri katılmıştır. Yapılan toplantıda kent konseylerinin yerine getirmekte olduğu faaliyetler, karşılaşılan problemler ve çözüm teklifleri tartışılıp, karşılıklı bilgi alışverişi yapılmıştır,

Resim-9: Kent Konseyleri Bölge Toplantıları

Kaynak: Polatlı Belediyesi 2011 Yılı Faaliyet Raporu, 2012: 35.

- Polatlı Kent Konseyi, 21 Ekim 2011’de 6. Olağan Genel Kurulunu 13 Eylül Kültür Merkezinde gerçekleştirilmiştir ve faaliyet raporu ibra edilmiş. Ardından genel kurulda var olan Başkan Şaban Yılmaz tekrardan seçilmiştir,
- Halkımızı bilinçlendirme çalışmaları çerçevesinde Konak Güldeste Salonunda “Meme Kanseri Tanı ve Tedavi Yöntemleri” konusunda seminer düzenlenmiştir,

Resim-10: Meme Kanseri Tanı ve Tedavi Yöntemleri Konulu Seminer

Kaynak: Polatlı Belediyesi 2011 Yılı Faaliyet Raporu, 2012: 35.

- Kent Konseyimizce “Kadına Şiddete Son” konulu seminer düzenlenmiştir. Seminerde kadınlara yapılan şiddetin nedenleri, sıklığı, türleri, sonuçları ve uygulanan şiddetin önlenmesi konusunda seminere katılan kişiler bilgilendirilmiştir,
- 27 Ekim 2011’ de Polatlı Kent Konseyimizce düzenlenen ve Yerel Yönetimler Reformu (LAR-II)’nun bir projesi olan “Genç Yetenekler” adlı yarışma hakkında pilot yerel yönetimler ile kent konseylerine bilgilendirme adına sunum yapılmıştır,

Resim-11: "Genç Yetenekler" Yarışması Hakkında Bilgilendirme Semineri

Kaynak: Polatlı Belediyesi 2011 Yılı Faaliyet Raporu, 2012: 35.

- 02.12.2011'de İçişleri Bakanımız İdris Naim Şahin, Belediye Başkanımız Yakup Çelik'e "Pilot Yerel Yönetimler ve Kent Konseyleri" Başarı Plaketi takdim etmiştir,
- Konseyimiz tarafından Aralık 2010'da başlatılan "Atık Pilleri Toplama" kampanyası sayesinde hem çevreye hem de insan sağlığına zararlı olan tüm pillerin toplanması ve güvenli şekilde ortadan kaldırılması amacıyla tüm kurumlara dağıtılan 85 tane atık pil toplama konteynırlarında biriken pillerin bertarafı gerçekleştirilmiştir. 25 Mart 2011'e kadar pil toplama kampanyası devam etmiştir,
- İlçemizde engelli vatandaşlarımız arasından 11 kişi seçilerek anneleri ziyaret edilip hem maddi hem de manevi destekte bulunulmuştur,

- İlçemizde faaliyette bulunan inşaat müteahhitleri ile halkımızı bilinçlendirilmek amacıyla “Isı ve Su Yalıtımı” konulu seminer düzenlenmiştir (Polatlı Belediyesi 2011 Yılı Faaliyet Raporu, 2012: 34-35).
- Kent Konseyi Engelli Meclisi ile beraber Amasra gezisi düzenlenmiş (Polatlı Belediyesi 2014 yılı Faaliyet Raporu, 2015: 96).
- Yeşil Ay haftası nedeniyle sigaranın zararları ve korunma yöntemleri 6 Mart günü 13 Eylül Kültür Merkezinde Kent Konseyi işbirliğiyle vatandaşlara konferans düzenlenmiş (Polatlı Belediyesi 2014 Yılı Faaliyet Raporu, 2015: 98).
- Belediyemiz ile Kent Konseyinin birlikteliğiyle tüm mahalle muhtarlarına kaynaşma kahvaltısı düzenlenmiş,
- 05-20 Kasım günü Kadın Meclisince düzenlenen Ilıca, Sarıoba, İnler, Yeşilöz, Uzunbey ve Karapınar Mahallelerinde meme kanseri, kadına şiddet ve aile-çocuk konuları ile ilgili halk bilgilendirilmiş,
- 20 Kasım 2014’te Büyükşehir yasası ile Belediye Meclis Salonunda mahalle muhtarları ile problemleri ile ilgili görüşülerek bu konuda ASKİ yetkilileri, Büyükşehir Fen İşleri Müdürlüğü ve Polatlı Belediyesi İlçe Tarım Müdürlüğü yetkilileri görüşülüp muhtarların problemleri paylaşılmış,
- 24 Kasım Öğretmenler Gününe özel Belediye ile beraber emekli tüm öğretmenlere yemek daveti düzenlenmiş ve ardından ilçemizin en yaşlı öğretmenine ise plaket verilmiş,
- 25 Kasım 2014’te “Kadına Şiddete Son” adlı panel düzenlenip ardından farkındalık yaratmak amacıyla Cumhuriyet Meydanı’nda bayanlar yerine erkeklere tek tek karanfil dağıtılmış,
- 3 Aralık Dünya Engelliler Günü dolayısıyla duyarlı olan halkımızca 6 tane manuel araç ile 4 tanede akülü sahiplerine teslim edilmiş. Aynı gün 13 Eylül Kültür Merkezi’nde Kent Konseyi Engelli Meclisi “Engelsiz Sesler Korosu” konserini vermiş,
- 15 Ocak 2015’te 200 engelli vatandaşlara belediye ve Engelli Meclisi ile beraber Alanya’ya 3 gün 2 gecelik gezi düzenlenmiş,

- Kadın Meclisince, 17 Şubat günü “Başka Özgecanlara Kıyılmasın” adlı protesto programı Cumhuriyet Meydanı’nda düzenlenerek gereken destek verilmiş,
- 16 Mart 2015’te Kadın Meclisi, kütüphanesi bulunmayan okullara “Armağanınız Kitap Olsun” konulu kampanya başlatarak kütüphane kurma kampanyası düzenlemiş,
- 20 Mart 2015’te Nilüfer Kent Konseyi Tiyatro Grubu ilçemizde misafir edilerek halkımıza tiyatro gösterimini sergilemiş ve ilçemiz Kent Konseyi Kadın Meclisi de bünyesinde tiyatro grubu kurmuştur,
- 30 Nisan Kütüphane Haftası sebebi ile ilçenin hem merkez hem de kırsal bölgesinde olan 20 okuluna kütüphane yapılmıştır. 7 liseye ise kitap bağışlarında bulunulmuş. Kırsal mahalledeki 4 okula ise hediye olarak kitaplık yaptırılmıştır,
- 10-17 Mayıs arası Engelliler Haftası sebebi ile 10 Mayısta 27 engelli vatandaşa Cemil Meriç Engelsiz Hayat Merkezinde asker kınası yakılmış. Ertesi gün ise sabah sekizde asker konvoyu düzenlenerek engelli vatandaşlara temsili askerlik için Topçu ve Füze Okul Komutanlığı’na teslimleri yapılmıştır. Akşam ise 13 Eylül Kültür Merkezinde engelli vatandaşlar için Oğuz Boran konseri düzenlenmiştir,
- Gençlik Meclisince kız ve erkek liseli gençler arasında bisiklet yarışı düzenlenmiş ve yarışma sonunda dereceye girenlere ödül olarak madalya, bisiklet ve kupa verilmiş Gençlik Meclisince aynı gün akşamında meşaleli gençlik yürüyüşü yapılmış,
- 19 Mayısta Gençlik Meclisi tarafından Anadolu Üniversitesi’nden gelen öğrencilere Polatlı’nın önemli tarihi yerleri gezdirilmiş. Akşamında ise öğrenciler için Gece Yolcuları konseri düzenlenmiş (2014-2015 Polatlı Kent Konseyi Faaliyet Raporu).
- 25 Mayıs 2016 tarihinde seçimli 10. Olağan Genel Kurul yapılmış ve Polatlı’nın yeni Kent Konseyi Başkanı tek aday olarak Tekin Çelik seçilmiş,
- Polatlı Belediyesi ile Polatlı Kent Konseyi işbirliği ile yürütülen proje sayesinde huzurevinin duvarları Polatlı Belediyesi Kültür Müdürlüğüne

boyanmış Böylece rengarenk boyanan duvarları ile huzurevinde hayatını devam ettiren yaşlıların morallerinin daha iyi olması hedeflenmiş,

- 22-26 Mart Yaşlılar Haftası nedeni ile Polatlı Kent Konseyi huzurevinde hayatını sürdüren kişiler için ücretsiz kuaför uygulaması başlattı. Başta Polatlı Belediyesi, Polatlı Kent Konseyi ve Berberler ve Kuaförler Odası'nın ortaklaşa düzenlemiş olduğu program ile huzurevindeki yaşlıların her türlü saç ve cilt bakımları ücretsiz bir şekilde yerine getirilmiştir,
- Polatlı Belediyesi ve Polatlı Kent Konseyi ortaklığı ile gerçekleştirilen “Şehitler Diyarı Polatlı'dan Mehmetçliğimize” isimli proje ile Şırnak'ta vatani görevini yerine getiren askerlere, ilçedeki annelerin hazırladığı 2000 adet ev yapımı yiyecek paketlenerek gönderilmiştir,
- 29 Haziran tarihinde 4 engelli vatandaşa tekerlekli sandalye verilmiş,
- 19-29 Temmuz, üniversite tercih robotu ile öğrencilere tercih konusunda bilgi verilmiş
- 16 Ekim'de Kent Konseyi Kadın Meclisince, yeni hizmete açılan Üçpınar Mesire Alanında piknik gezisi düzenlenmiş,
- 21 Ekim de konuşmacı olarak Metamazon Metastatik Meme Kanseri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Canan Perdahlı'nın katılımı ile 13 Eylül Kültür Merkezi'nde meme kanserinde erken teşhis konulu seminer düzenlenmiş,
- 04-06 Kasım Türkiye Kent Konseyleri Platformu Genel Kurulu Nevşehir'de toplandı,
- 09 Kasım “Bağımsız Yaşa Özgür Ol Hayata Bağlan” kampanyası Polatlı Kent Konseyince Sağlık Parkı'nda düzenlenmiş. Kent Konseyi toplumda giderek sayısı artan uyuşturucu ve madde bağımlılığı konusunda halkı bilinçlendirip farkındalık yaratmak amacıyla vatandaşların ve başta Belediye Başkanı, Kent Konseyi Başkanı ve üyeleri ile ilgili birimlerin katılımı ile toplantı düzenlenmiş,
- 29 Kasım Polatlı Kent Konseyi, Yenimahalle Kent Konseyini ziyarette bulunmuş,

- 21 Aralıkta Polatlı Kent Konseyi Tarım ve Sanayi Meclisinin 1. Seçimli Olağan Genel Kurulu gerçekleştirilmiştir (Polatlı Kent Konseyi 2016 Yılı Faaliyet Raporu).
- Polatlı Kent Konseyi tarafından 2017 yılı içerisinde Polatlı'nın dört bir yanından toplanan 1 ton atık pil Cumhuriyet Meydanı'nda düzenlenen tören eşliğinde Taşınabilir Pil Üreticileri ve İthalatçıları Derneği'ne (TAP) teslim edilmiş (Polatlı Belediyesi 2017 Yılı Faaliyet Raporu, 2018: 95).
- Kent Konseyi Çevre ve Ekolojik Denge Çalışma Grubu'nun katkısı ile okullar, özel kurumlar ve resmi kurumlardan alınan atık piller ilgili birimlerin katılımıyla düzenlenen törende geri dönüşüme kavuşturuldu. Proje kapsamında 158 kg pil toplayıp Ruhiye İrfan Yurtseven İlkokulu birinci olurken; ikinciliği Gazi Ortaokulu ve üçüncülüğü ise Atatürk İlköğretim Okulu elde etmiş olup hediyeleri dereceye girenlere takdim edilmiştir (<http://www.polatliistiklal.com>).

Resim-12: 1 Ton Atık Pil Toplanması

Kaynak: (<http://www.polatliistiklal.com> erişim tarihi: 04.03.2019)

- Polatlı Kent Konseyi olarak Ankara Atatürk Kültür Merkezi Anadolu Fuarına katılım sağlanmış,
- Polatlı Kent Konseyi Kadın Meclisi Genel Kurulu yeni belediye nikah salonunda gerçekleştirilmiş,
- Polatlı Belediyesi'nden görme engelliler farkındalık haftası programı düzenlenmiş,
- Arıcılar kent konseyinin seminerinde bir arada olmuş,
- Polatlı Kent Konseyi çocuk meclisi; Eğitimci Yazar İsmail Aslanhatun'un kaleme aldığı "Lila Ördek" isimli çocuk kitabı için Polatlı Halk Kütüphanesi'nde imza günü düzenlenmiştir (Polatlı Belediyesi 2017 Yılı Faaliyet Raporu, 2018: 95).

Resim-13: Eğitimci Yazar İsmail Aslanhatunla İmza Günü

Kaynak: Polatlı Belediyesi 2017 Yılı Faaliyet Raporu, 2018: 95.

- Polatlı Kent Konseyince, 2. POLAGRİ Tarım Fuarı etkinlikleri kapsamında 29 Nisan günü pancar pekmezli tatlı yarışması Cüneyt Sertel Sosyal Tesisleri'nde düzenlendi ve yarışma kapsamında Polatlı Kent Konseyince ilk üçe girmeye hak kazanan adaylar ödüllendirilip katılımcılara derecelerine göre sırayla hediye olarak; Karaca rose gold robot takımı, Karaca uyku seti ve Karaca granit tencere takımı verilmiştir (<http://www.polatliistiklal.com>).

Resim-14: Ödüllü Pancar Pekmezli Tatlı Yarışması

Kaynak: (<http://www.polatliistiklal.com>, erişim tarihi:03.03.2019)

- Polatlı Kent Konseyince Sentetik Saha'da, Polatlı'daki gençlerimize sporu daha çok sevdirebilmek adına Ayhan Oflaz Altın Gol Penaltı Turnuvası düzenlenmiş. Turnuva minikler, gençler, yetişkinler ve bayanlar kategorisi şeklinde gerçekleştirildi ve ilk açılış vuruşu Polatlı Belediye Başkanı Mürsel Yıldızkaya tarafından yapılmıştır.

Resim-15: Altın Gol Penaltı Turnuvası

Kaynak: Polatlı Kent Konseyi 2017 Yılı Faaliyet Raporu, 51.

- Kadınlar gününe özel olarak 8 Martta Polatlı Kent Konseyi Kadın Meclisince yapılan etkinlikler kapsamında Odunpazarı Belediyesi Kent Konseyi ile birlikte 13 Eylül Kültür Merkezi'nde “ Aşk Grevi” adlı tiyatro sergilenmiştir,

Resim-16: "Aşk Grevi" Adlı Tiyatro

Kaynak: Polatlı Kent Konseyi 2017 Yılı Faaliyet Raporu, 41.

- 14 Şubatta Polatlı Kent Konseyi Gençlik Meclisi tarafından sevgililer gününe özel vatandaşlarımıza stand kurulumu gerçekleştirilmiş,

Resim-17: Sevgililer Günü Standı

Kaynak: Polatlı Kent Konseyi 2017 Yılı Faaliyet Raporu, 35.

- Engelliler günü dolayısıyla 13 Ocak günü Cemil Meriç Engelsiz Hayat Merkezi'nde konferans düzenlenmiştir.

Resim-18: Engelsiz Hayat Hakkımız

07-14 OCAK **BEYAZ BASTON GÖRME ENGELLİLER HAFTASI**

ENGELSİZ DÜNYA HAKKIMIZ

KONFERANS

Tarih: 13 Ocak Pazar
Saat: 12:00
Yer: Cemil Meriç Engelsiz Hayat Merkezi

Konuşmacılar

Yıldıray ÇINAR
Kamuda Çalışanlar
Engelliler Derneği
Genel Başkanı

İlimdar BOZTAŞ
TEDAY Derneği Başkanı
Etimesgut Belediyesi
MHP Meclis Üyesi

MÜRSEL YILDIZKAYA
POLATLI BELEDİYE BAŞKANI

Kaynak: (<https://www.facebook.com>, erişim tarihi:10.03.2019)

Son olarak Polatlı Kent Konseyi'nin sosyal medya üzerinden de faaliyette bulunduğu görülmektedir. “Birlikte İleriye” sloganı ile çalışmalarına devam eden Polatlı Kent Konseyi'nin resmi bir web sitesi olmayıp aktif bir şekilde “Facebook” (<https://www.facebook.com/polatlikentkonseyi>) üzerinden yaptığı çalışmaları interaktif bir yolla halka sunma olanağı sağlamaktadır.

KAYNAKÇA

Adıgüzel, Şenol (2003). Yerel Düzeyde Yönetime Katılım ve Yerel Yönetim Sürecindeki İşlevleri Açısından “Yerel Gündem 21”: Malatya Belediyesi Yerel Gündem 21 Örneği. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 12 (1), 45-63.

- Ağır, Osman, Belli, Aziz ve Arslan, Şükrü (2017). Kent Konseylerinde Halk Katılımı ve Gönüllülük: Adana Kent Konseyi Örneği. *Al-Farabi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 1 (3), 320-332.
- Akın, Fehmi ve Pektaş, Kadri (2010). Avrupa Kentsel Şartları Perspektifinde Bir Kentli Hakkı Olarak “Katılım Hakkı” ve Türkiye. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF Dergisi*, XII (II), 23-49.
- Aktaş Murat ve Gürbüz Cengiz (2015). Türkiye’de Yerel Yönetim Reformu ve 5393 Sayılı Kanun: Muş ve Bitlis İllerinde Reformun Algılanmasına İlişkin Alan Araştırması. *Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3 (2), 25-54.
- Alıcı, Orhan Veli (2007). Türkiye’de Belediye Reformu ve Yaşanan Değişiklikler. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 16 (4), 7-19.
- Arıkboğa, Erbay (Ocak-Haziran 2013). Geçmişten Geleceğe Büyükşehir Belediye Modeli. *Yerel Politikalar Dergisi*, 1 (3), 48-96.
- Arslan, Nagehan Talat (2008). Yerelleşme, Özerklik ve Demokratikleşme Açısından Mahalli İdareler Hakkında Bir Değerlendirme. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 32 (2), 263-282.
- Bakkal, Hakan, Karabulut, Kerem ve Polat, Dilek (2010). Özel İdarelerin İl Ekonomilerindeki Yeri ve Önemi Üzerine Uygulama. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 21 (2), 67-93.
- Bayrakçı, Erdal (2002). Demokratik Yerel Yönetimin Temel İlkeleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (7), 89-110.
- Bayrakçı, Erdal (2009). *Yerel Yönetimler Maliyesi Ders Notları*. Konya: Dizgi Ofset.
- Bilgen, Şenol (2012). *İdare Hukuku*. İzmir: Aymir Yayınevi.
- Bimay, Muzaffer, Kaypak, Şafak ve Yılmaz, Vedat (2017). Dijital Çağda Yerel Yönetimler. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 22 (Kayfor 15 Özel Sayısı), 1798-1813.

- Bozkurt, Yavuz (2014). Yerel Demokrasi Aracı Olarak Türkiye’de Kent Konseyleri: Yapı, İşleyiş ve Sorunlar. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (40), 229- 240.
- Çağlayan, Ramazan (2011). *İdare Hukuku ve İdari Yargılama Hukuku* (3. Baskı). Ankara: Dinamik Akademi.
- Çakıcı A. Burhan ve Okur Fatma (2007). Küreselleşme Sürecinde Yerelleşme ve Yerel Demokrasi. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi*, (11), 1-12.
- Çelik, Fikret, Çelik ,Vasfiye ve Usta, Sefa (2008). Yerel Demokrasi ve Yerel Özerklik İlişkisi. *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1 (2), 87-104.
- Çetinkaya, Özhan ve Korlu, Rükan Kutlu (2012). Yerel Demokrasinin Sağlanmasında Katılımcılık Süreci ve Kent Konseylerinin Rolü. *Maliye Dergisi*, (163), 95- 117.
- Çiçek, Yeter (2014). Geçmişten Günümüze Yerel Yönetimler. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11 (1), 53-64.
- Çitci, Oya (Kasım 1996). Temsil, Katılma ve Yerel Demokrasi. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 5 (6), 5-14.
- Çukurçayır, M. Akif, Eroğlu, H. Tuğba ve Sağır, Hayriye (2012). Yerel Yönetişim, Katılım ve Kent Konseyleri, *Yerel Politikalar Dergisi*, (1).
- Çukurçayır, Mehmet Akif (2013). *Yerel Yönetimler Kuram, Kurum ve Yeni Yaklaşımlar* (2. Baskı). Konya: Çizgi Kitabevi.
- Damla Karanuh, Zeynep (2018). *Yerel Yönetimlerde Katılım ve Kent Konseyleri*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Demir, Konur Alp ve Yavaş, Hikmet (2015). Kent Konseyleri İle Yerinden Yönetilen Katılımcı Kent Yönetimleri: Yerel Yönetişim Kapsamında Bir

- Değerlendirme, *Küresel İktisat ve İşletme Çalışmaları Dergisi*, 4 (7), 49-62.
- Demirci, Mustafa (2010). Katılımcı Demokrasi Açısından Kent Konseyleri: Eleştirel Bir Değerlendirme, *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 19 (1), 21-46.
- Dülger, Battal ve Güven, Ahmet (2017). Osmanlı'dan Günümüze Yerel Hizmet Sunan Klasik Kurumların Dönüşümü. *Enderun Dergisi*, 1 (1), 44-53.
- Emini, Filiz Tufan (2009). Türkiye'de Yerel Yönetimler Reformunun İç ve Dış Dinamikleri. *Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 16 (2), 31-48.
- Emini, Filiz Tufan (Nisan 2013). Sivil Toplum Kuruluşlarının Politika Belirleme Sürecindeki Rolü: TÜSİAD Örneği. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (36), 43-56.
- Erdem, Metin, Şenyüz, Doğan ve Tatlıoğlu, İsmail (2008). *Kamu Maliyesi*. Bursa: Ekin Yayınevi, 6. Baskı.
- Eren, Veysel (2011). Belediye Yöneticilerinin Yerel Yönetim Reformları Hakkındaki Algıları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (16), 89-111.
- Erkul, Hüseyin, Baykal, Tan ve Kara, Hüseyin (2013). Kent Konseylerinin Sorunları Üzerine Bir İnceleme: Çanakkale Kent Konseyi Örneği. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10 (22), 85-105.
- Eroğlu, Hacer Tuğba (2000). *Kamu Yönetimi Açısından Yönetime Katılma Biçimleri ve Uygulamaları*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Eroğlu, Hacer Tuğba (2006). Yönetime Katılma Biçimleri ve Yerel Yönetimlerde Demokratik Mekanizmalar. *Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, (11), 191- 206.
- Eryılmaz, Bilal (2002). Belediyelerde Demokrasi Geleneği ve Değişim İhtiyacı. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 11 (3), 6-21.

- Eryılmaz, Bilal (2011). *Kamu Yönetimi, Düşünceler\ Yapılar\ Fonksiyonlar\ Politikalar* (4. Baskı). Ankara: Okutman Yayıncılık.
- Fedayi, Cemal (2011). *Siyaset Bilimi* (1. Baskı). Ankara: Kadim Yayınları.
- Görün, Mustafa (2006). Yerel Demokrasi ve Katılım: İzmir, Konya ve Ağrı İl Genel Meclis Üyeleri Üzerinde Bir Araştırma. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yönetim Bilimleri Dergisi*, 4 (2), 159-183.
- Gündoğan, Ertuğrul (2013). Yönetişim: Kavram, Kuram ve Boyutlar. (Editör: M. Akif Çukurçayır ve H. Tuğba Eroğlu). Yönetişim. Konya: Çizgi Kitapevi, 15-55.
- Henden, H. Burçin (2004). Katılımcı Yerel Yönetim Anlayışında E-Belediyeciliğin Yeri ve Önemi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 1 (1), 1-13.
- İnan, Atilla (1998). Mahalli İdareler Reformu Kanun Taslağına Göre: Demokratik Kitle Örgütlerinin Yerel Yönetimlere Demokratik Katılımı. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 7 (2), 128-132.
- İzci, Ferit ve Turan, Menaf (2013). Türkiye’de Büyükşehir Belediyesi Sistemi ve 6360 Sayılı Yasa İle Büyükşehir Belediyesi Sisteminde Meydana Gelen Değişimler: Van Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18 (1), 117-152.
- Kahraman, Selahattin (2015). *Yerel Yönetimlerde Demokrasi Olgusu Açısından Kent Konseylerinin Önemi ve Van Kent Konseyi Uygulaması*. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Karabulut, Haşim (2009). *Yerel Demokrasilerde Kent Konseylerinin Rolü: Bursa Kent Konseyi Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Karakılçık, Yusuf (2015). *Yerel Yönetimler* (2. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Kaymal, Cansu (2017). Yerel Özerklik ve Yerel Demokrasi Açısından Büyükşehir Belediyesi Reformu. 5 (13), 1137-1159.
- Kaypak, Şafak (2012). Yerel Yönetimlerde Katılımcı\ Müzakereci Demokrasi Sürecinde Sivil Toplum Kuruluşlarının Önemi. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 8 (17), 172-196.
- Keleş, Ruşen (1992). *Yerinden Yönetim ve Siyaset* (1. Basım). İstanbul: Cem Yayınevi.
- Kestellioğlu, Gözde (2014). Yerel Demokrasi ve Kent Konseyleri: Kahramanmaraş Örneği. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1 (1), 121-140.
- Kocaoğlu, Mustafa (2014). Katılımcı Demokrasi Algılaması ve Kent Konseyleri: Kırşehir Kent Konseyi Örneği. *Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi*, 6 (1), 1-15.
- Koçak, Süleyman Yaman ve Ekşi Ali (2010). Katılımcılık ve Demokrasi Perspektifinde Türkiye’de Yerel Yönetimler. *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (21), 295-307.
- Kurt, Sema (2012). *Yerel Demokrasi Mekanizmaları Olarak Kent Konseyleri ve Silivri Kent Konseyi Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Menteş, Erinç Ali (2016). *Katılımcı Demokrasinin Aracı Olarak Kent Konseyleri: Adana Kent Konseyi Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Mutlu, Fahri (2015). Yerel Yönetimlerde Katılımcı Demokrasi Anlayışı: Kağıthane (İstanbul) İlçesi Örneği. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3 (10), 473- 486.
- Nacak, Osman (2007). *Avrupa Birliği Sürecinde Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Demokratikleşmesi ve İdari Denetimi*, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.

- Oktaý, Tarkan (2016). 6360 Sayılı Kanuna Dayalı Büyükşehir Belediye Reformunu Anlama ve Anlamlandırma. *İstanbul Medeniyet Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Dergisi* (İSMUS), I (1), 71-131.
- Oruç, Tülay (2013). *Yerel Siyasette Temsil ve Katılım: Kadın Aktörler*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Ökmen, Mustafa (2008). Demokratik Yerinden Yönetim, Sivil Toplum ve Yerel Yönetimler. https://www.researchgate.net/...Demokratik...Yonetim_Sivil_Toplum...Yerel_Yonetim, Erişim Tarihi: 15.11.2018.
- Önder, Özgür (2013). Yerelleşme ve Yerel Demokrasinin Güçlendirilmesi Bağlamında Yerel Katılım. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 9 (18), 311-326.
- Önder, Özgür ve Güler, Erdal (2016). Türkiye’de Yerel Demokrasi Açısından Kent Konseyleri Üzerine Bir Araştırma: Kütahya Kent Konseyi Örneği. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7 (1), 881-902.
- Özdemir, Ali Tamer (2011). Mahalli İdarelerde Halk Katılımı Bağlamında Kent Konseyleri. *Sayıştay Dergisi*, (83), 31-56.
- Özdemir, Hüseyin Melih ve Yasak, Üzeyir (2017). Polatlı Şehri’nin Mekansal Gelişimi ve Şehir İçi Arazi Kullanımı. *Studies of The Ottoman Domain (Osmanlı Hakimiyet Sahası Çalışmaları)*, 7 (13), 286-313.
- Özkiraz, Ahmet ve Zeren, Halim Emre (2009). Yerel Yönetimlerde Halk Katılımı Tokat İl Merkezinde Uygulamalı Bir Çalışma. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, (2), 229-247.
- Pustu, Yusuf (2005). Yerel Yönetimler ve Demokrasi. *Sayıştay Dergisi*, (57), 121-134.
- Pustu, Yusuf ve Yaylı, Hasan (2008). Yerel Demokrasinin İlkeleri. *Karadeniz Araştırmaları*, (16), 133-153.

- Sarıkoce, Ali İhsan (2002). *Yerel Yönetimlerde Katılım ve İstanbul Büyükşehir Belediyesinde ‘‘Beyaz Masa’’ Uygulaması*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Sayan, İpek Özkal (t.y). Türkiye’de İdari Sistem ve Örgütlenme. http://www.kas.de/wf/doc/kas_34517-1522-12-30.pdf?130529081937
Erişim Tarihi:(11.11.2018).
- Sobacı, Mehmet Zahid (2005). Yeniden Yapılanma Sürecinde İl Özel İdarelerinin Dünü, Bugünü ve Geleceği Üzerine Değerlendirmeler. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 14 (4), 31-50.
- Sünbül, Metin (2012). *Yerel Yönetimlerde Demokratik Katılım Açısından Kent Konseyinin Önemi ve Küçükçekmece Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Şinik, Bilal (2001). *Türkiye’de Yerel Demokrasi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tekeli, İlhan (1983). Yerel Yönetimlerde Demokrasi ve Türkiye’de Belediyelerin Gelişimi, *Amme İdare Dergisi*, 16 (2), 3-22.
- Toprak Karaman, Zerrin (2010). Türkiye’de Yerel Yönetimler- Yapılanma Merkez-Yerel Yönetim İlişkileri. 1-28.
<http://kisi.deu.edu.tr/zerrin.toprak/TURKIYE'DE%20YEREL%20YONETIMLER%20YAPILANMA.pdf>. Erişim Tarihi: 05.12.2018.
- Tunçer, Polat (2012). Küreselleşme-Yerelleşme ve Türkiye’de Yerel Demokrasinin Geliştirilmesi. *Türk İdare Dergisi*, (475), 131- 146.
- Urhan, Vahide Feyzan (2008). Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Yeniden Yapılandırılması. *Sayıştay Dergisi*, (70), 85-102.
- Ünal, Feyzullah (Ağustos 2011). Tanzimattan Cumhuriyete Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Yasal ve Yapısal Dönüşümü. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal BilimlerDergisi*, (30), 241-248.
- Üste, Rabia Bahar (2005). Yerel Yönetimlerde Demokratikleşme. *Türk İdare Dergisi*, (448), 49-60.

Yaman, Fatih Turan (2017). Katılımcı Demokrasi: Kapsam ve Unsurlar. *Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6 (2), 134-158.

Yaman, Murat ve Küçükşen, Murat (2018). Yerel Yönetimlerin Demokratikleşmesi Açısından Yerel Katılımın İncelenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (55), 247-259.

Yıldırım, Arzu (2014). Türkiye’de Yerel Yönetişimin Uygulanabilirliği ve Yerel Gündem 21 Örneği Üzerinden Bir İnceleme. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2 (1), 75-96.

Yıldırım, Selahattin (1993). *Yerel Yönetim ve Demokrasi*. Başkanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ve IULA EMMİ Ortak Yayını. İstanbul: Kent Basımevi.

Yiğit, Mehmet (2008). *Türkiye’de Yerel Yönetimlerde Katılım, Demokrasi ve AB Sürecinin Etkileri*, Yüksek Lisans Tezi, Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Zengin, Ozan (2014). Büyükşehir Belediyesi Sisteminin Dönüşümü: Son On Yılın Değerlendirmesi. *Ankara Barosu Dergisi*, (2), 91-116.

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=BELED%C4%B0YE Erişim Tarihi: 16.10.2018.

<http://www.tmo.gov.tr/upload/images/subeharita/kultur/polatli.pdf>, Erişim Tarihi: 29.12.2018.

<http://www.polatli.gov.tr/ilce-genel-bilgiler>, Erişim Tarihi: 30.12.2018.

<http://markatescilankara.blogspot.com/2016/01/polatli-kurulus-tarihi-hakkinda-bilgiler.html>, Erişim Tarihi: 30.12.2018.

Polatlı Belediyesi 2015-2019 Stratejik Planı
http://www.sp.gov.tr/upload/xSPStratejikPlan/files/WZC16+POLATLI_BELEDIYESI_2015-2019_STRATEJIK_PLAN1425895209.pdf, Erişim Tarihi: 20.02.2019.

Polatlı Belediyesi 2011 Yılı Faaliyet Raporu. (2012).
<http://www.sp.gov.tr/upload/xSPRapor/files/0V51c+Faaliyet-Raporu-2014.pdf>, Erişim Tarihi: 02.03.2019.

Polatlı Belediyesi 2014 Yılı Faaliyet Raporu (2015).
<http://www.sp.gov.tr/upload/xSPRapor/files/0V51c+Faaliyet-Raporu-2014.pdf>, Erişim Tarihi: 04.03.2019.

Polatlı Belediyesi 2017 Yılı Faaliyet Raporu (2018).
<http://www.polatli.bel.tr/lib/uploads/68eabed3f387386d.pdf>, Erişim Tarihi: 08.03.2019.

<http://www.polatliistiklal.com/2017/04/12/kent-konseyinden-tatli-bir-yarisma/>,
 Erişim Tarihi: 03.03.2019.

<http://www.polatliistiklal.com/2017/12/26/kent-konseyi-2017-yili-icerisinde-1-ton-atik-pil-topladi/>, Erişim Tarihi: 04.03.2019.

<https://www.guncelankara.com/ankara%E2%80%99nin-kac-ilcesi-var.html>,
 Erişim Tarihi: 01.03.2019.

<https://gezelingorelim.com/2987-2/>, Erişim Tarihi: 06.03.2019.

<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.10687&sourceXmlSearch=&MevzuatIliski=0>, Erişim Tarihi: 04.01.2019.

<http://www.duatepegazete.com/2019/02/18/polatli-belediyesi-kent-konseyi-binası-acıldı/>, Erişim Tarihi: 04.03.2019.

https://www.facebook.com/pg/polatlikentkonseyi/posts/?ref=page_internal,
 Erişim Tarihi: 10.03.2019.

İçişleri Bakanlığı Kent Konseyleri Yönetmeliği. (2006). T.C. Resmi Gazete, 26313, 8 Ekim 2006.

Polatlı Kent Konseyi 2016 Yılı Faaliyet Raporu.

Polatlı Kent Konseyi 2014-2015 Yılları Faaliyet Raporu.

Polatlı Kent Konseyi Çocuk Meclisi Çalışma Yönergesi, 2010.

Polatlı Kent Konseyi Çalışma ve Uygulama Yönergesi, 2010.

Polatlı Kent Konseyi Engelli Meclisi Çalışma Yönergesi, 2012.

Polatlı Kent Konseyi Gençlik Meclisi Yönergesi, 2011.

Polatlı Kent Konseyi Kadın Meclisi Yönergesi, 2011.

SONUÇ

Tarihsel süreç içerisinde yerel yönetimlerin görev ve yetkileri bir takım değişikliklere uğramıştır. Fakat yapılan düzenlemeler ile istenilen seviyede bir sonuç alınamamıştır. Günümüzde bile yerel yönetimler merkezi yönetimlerin denetim ve baskısı altındadır. Demokrasinin zamanla etkisini ve olumlu yanlarını gösterdiği dönemde insanlar merkeziyetçi ve katı yönetimi geri plana atıp bu yönetim şekline karşı çıkarak, zamanla kendi kendilerini yönetebilecekleri bir yönetim modelini benimsemeye çalışmıştır. Merkeziyetçiliğin ağır bastığı yönetim şekilleri yavaş yavaş yumuşatılmaya çalışılmış ve bu süreç içerisinde devletler tekçi yönetim

şeklinden sıyrılıp yerel yönetimlere daha çok önem verir bir hale gelmiştir. Tüm yetkileri elinde bulunduran merkezi yönetimde halkın yapılan çalışmalara katılımı istenen seviyede olmadığı için bu olumsuzluğu bir nebze de olsa yok edebilmek amacıyla yapılması gereken yol yerel yönetimlere gerekli önemin sağlanması şeklinde olacaktır. Bu sayede merkezi yönetimlerin yerine getirme konusunda zorlandığı yerel hizmetler yerel yönetimler tarafından yerine getirildiğinde yerel yönetimlerin önemi daha da artmıştır. Önemi artan yerel yönetimlerin zamanla güçlendirilmesi ve özerkliklerinin artırılması konusundaki gelişmeler açık bir şekilde anayasalarda ve uluslar arası belgelerde yer almıştır. Bu sayede yerel yönetimler adına yapılacak yerel politikaların önemi artmıştır.

Günümüzde yerel yönetimler, halka en yakın yönetim şekli olarak hem yönetim anlamında yerel halka hizmet sunma ve gerekli bilgiyi sağlamak hem de demokratik ortamın yaratılması konusunda gerekli görevleri yerine getirmektedir. Yerel yönetimler, demokrasinin istenilen seviyeye gelebilmesi adına önemli bir etkiye sahiptir. Böylece halka en yakın hizmet birimi olan yerel yönetimler, vatandaşın yönetime katılmasındaki ilk basamaktır.

Son zamanlarda önemi gün geçtikçe artan kent konseyleri, katılım esası çerçevesinde kentin sosyal, kültürel, ekonomik açıdan gelişimine katkı sağlayan bir platformdur. Kent konseyi temelde halkın yönetim konusunda ve kendini etkileyecek kararlara karşı söz sahibi olup katılım sağlamasına imkan sunan demokratik bir uygulama olarak gelişim göstermektedir. Türkiye’de bu oluşum Gündem 21 ve Yerel Gündem 21 uygulamalarının birer sonucu olarak ortaya çıkmış olup İçişleri Bakanlığı’nın Kent Konseyleri Yönetmeliğine göre oluşturulmuştur. Oluşturulan bu yapılanma yani kent konseyleri, yaşadığımız kentin tüm değerlerine sahip çıkmak, karar alım süreçlerinde daha çok kesimin katılım göstermesini sağlamak, kent adına yapılan çalışmaları denetleme imkanı elde etmek ve kentlilik bilincini geliştirmeye çalışmaktadır. Katılım esaslı olan kent konseyleri, yerel örgütler, sivil toplum kuruluşları, siyasi temsilciler ve gönüllü halkın katılımı ile oluşmuş bir oluşum olsa da konseylerin vermiş olduğu kararlar sadece öneri şeklinde olup herhangi bir yaptırım gücüne sahip değildir. Ayrıca bütçe konusunda da maddi olarak bağımsız olmayan kent konseyleri belediyeye bağlı durumda faaliyetlerini yerine

getirmektedir. Her ne kadar kent konseyleri önemli görevlere sahip olup katılım yönünden önemli olup sayılarında artış yaşansa bile istenilen seviyeye gelememiştir.

Çalışma kapsamında Polatlı Kent Konseyi yapılanması yer almıştır. 2011 yılında yeni merkez binasını açan Polatlı Kent Konseyi faaliyetlerini ve projelerini aktif bir şekilde sürdürmeye devam etmektedir. Bazı faaliyet ve projelerini yerine getirirken de Polatlı Belediyesi ve bunun haricinde bölgede bulunan birçok sivil toplum kuruluşları ile beraber gerçekleştirmektedir. Bünyesinde 5 meclis ve 15 çalışma grubuna yer veren Polatlı Kent Konseyi 2018 yılında Türkiye Kent Konseyleri Birliği'nin de yeni üyelerinden biri olmuştur. Yaptığı çalışmalar ve projeleriyle Polatlı Kent Konseyi öncelikle kentlilik bilincini oluşturmayı ve her kesimin karar alma süreçlerine katılmasını sağlayıp onlar yararına faydalı olabilmeyi temel ilke edinmiştir. “Birlikte İleriye” sloganı ile faaliyetlerini yerine getiren Polatlı Kent Konseyi'nin çalışmalarının nerdeyse tümünde katılımcı demokrasinin izlerini görmek mümkündür.

Sonuç olarak çalışma kapsamında ele alınan Polatlı Kent Konseyi, birçok faaliyette bulunmuş olsa da eksik yanları da mevcuttur. Genel olarak çalışmalarını aktif olarak sosyal ve kültürel alanda devam ettiren Polatlı Kent Konseyi, belediye adına pek fazla çalışmada bulunmamıştır.

EK: 1 İÇİŞLERİ BAKANLIĞI “KENT KONSEYLERİ YÖNETMELİĞİ”

KENT KONSEYİ YÖNETMELİĞİ

İçişleri Bakanlığından:

Resmi Gazete Tarihi: 08.10.2006

Resmi Gazete Sayılı: 26313

08.10.2006 TARİHLİ VE 26313 SAYILI Resmi Gazete’de yayınlanan Kent Konseyi yönetmeliğinin İkinci Bölümünün başlığı ve 5 inci maddesi ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; kent yaşamında, kent vizyonunun ve hemşerilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım, yönetim ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışan kent konseylerinin çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; kent konseylerinin oluşumunu, yönetim ilkelerini, organlarını, görev ve yetkileri ile çalışma usul ve esaslarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 3/7 2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 76’ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) Belediye: Kent konseyi oluşumuna yardım ve destek sağlayan belediyeyi,
- b) Kent konseyi: Merkezi yönetimin, yerel yönetimin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve sivil toplumun ortaklık anlayışıyla, hemşerilik hukuku çerçevesinde bulunduğu; kentin kalkınma önceliklerinin, sorunlarının, vizyonlarının sürdürülebilir kalkınma ilkeleri temelinde belirlendiği, tartışıldığı, çözümlerin

geliştirildiği ortak aklın ve uzlaşmanın esas olduğu demokratik yapılar ile yönetim mekanizmalarını,

c) Meclisler ve çalışma gurupları: Kadın ve gençlik meclisleri başta olmak üzere kent konseyinin görev alanlarında, yönetim anlayışına dayalı ve sürdürülebilir kalkınma içinde çeşitli toplum kesimlerinin kent yönetimine katkıda bulunmalarını, kaliteli ve yaşanabilir bir kentin yönetiminde aktif rol almalarını hedefleyen ve gönüllülük esasında oluşmuş ortak yapıları,

ç) Yerel gündem 21 programı: Birleşmiş Milletler Rio Yeryüzü Zirvesinde 1992 yılında kabul edilen ve 21 inci yüzyılın gündemini belirleyen Gündem 21 başlıklı Eylem Planının 28 inci bölümü uyarınca, yerel yönetimlerin öncülüğünde, sivil toplumun ve diğer ortakların, birlikte kendi sorunlarını ve önceliklerini belirleyerek, kentleri için Yerel Gündem 21 olarak adlandırılan 1997 yılından itibaren uygulanan Türkiye Yerel Gündem 21 Programını,

d) Yönetişim: Saydamlık, hesap verebilirlik, katılım, çalışma uyumu, yerindenlik ve etkinlik gibi kriterlere dayanan, çok aktörlü ve toplumsal ortaklıklara dayalı yönetim anlayışını,

e) YG21: Yerel Gündem 21'i,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kent Konseyinin Oluşumu, Görevleri ve Çalışma İlkeleri

Kent konseyinin oluşumu

MADDE 5 – (1) Kent Konseyleri belediye teşkilatı olan yerlerde, mahalli idareler genel seçim sonuçlarını izleyen 3 ay içinde, 8 inci maddede belirtilen üyelerden oluşur.

(2) Kent konseyi genel kurulu ilk toplantısını yapmak üzere belediye başkanının çağrısı ile toplanır. Belediye başkanının başkanlığında toplanan genel kurul, toplantıyı idare etmek üzere üyeleri arasından en az üç kişiden oluşan divan kurulunu seçer.

(3) Divan kurulunun oluşturulmasından sonra, kent konseyi yürütme kurulu ve kent konseyi başkanı seçilir.

Kent konseyinin görevleri

MADDE 6 - (1) Kent konseyinin görevleri;

- a) Yerel düzeyde demokratik katılımın yaygınlaştırılmasını, hemşehrilik hukuku ve ortak yaşam bilincinin geliştirilmesini, çok ortaklı ve çok aktörlü yönetim anlayışının benimsenmesini sağlamak,
- b) Sürdürülebilir gelişmenin sağlanması ve bu konuda ortaya çıkan sorunların çözümüne yönelik planların hazırlanması ve uygulanmasını sağlamak,
- c) Kente ilişkin temel stratejiler ve faaliyet planlarının belirlenmesinde, uygulama ve izleme süreçlerinde tüm kenti kapsayan ortak bir aklın oluşturmaya katkıda bulunmak,
- ç) Yerellik ilkesi çerçevesinde katılımcılığı, demokrasiyi ve uzlaşma kültürünü geliştirmek,
- d) Kentin kimliğine ilişkin tarihi, kültürel, doğal ve benzeri değerlere sahip çıkmak ve geliştirmek,
- e) Kent kaynaklarının etkili, verimli ve adil kullanımına katkıda bulunmak,
- f) Sürdürülebilir kalkınma anlayışına dayalı kentin yaşam kalitesini geliştiren, çevreye duyarlı ve yoksulluğu giderici programları desteklemek,
- g) Sivil toplumun gelişmesine ve kurumsallaşmasına katkıda bulunmak,
- ğ) Çocukların, gençlerin, kadınların ve engellilerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerini arttırmak ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarını sağlamak,

h) Kent yönetiminde saydamlık, katılım, hesap verebilirlik, öngörülebilirlik ilkelerinin uygulanmasına katkıda bulunmak,

ı) Kent konseyinde oluşturulan görüşlerin değerlendirilmek üzere ilgili belediyeye gönderilmesini sağlamaktır.

Çalışma ilkeleri

MADDE 7 - (1) Kent konseyi, aşağıdaki ilkeler temelinde çalışmalarını sürdürür.

a) YG21 süreci kapsamında, kentine sahip çıkma, aktif katılım ve çözümde ortaklık ilkelerinin bütünlüğünde, kentlerin yaşanabilir bir geleceğe taşınmasına katkıda bulunmak,

b) Türkiye Cumhuriyeti Devletinin imzaladığı ve onayladığı Birleşmiş Milletler Zirveleri ile diğer uluslar arası sözleşmelerde kent ve kent yaşamına yönelik temel ilkeleri hayata geçirmek,

c) Kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini ön planda tutmak,

ç) Kent konseyi, uluslararası gelişmeleri ve ülke koşullarını gözeterek, tarafsız bir yaklaşımla görüş ve önerilerini oluşturmak,

d) Katılımcılığı ve ortak akla dayanan uzlaşmayı esas almak,

e) Değişimi ve yenilikleri önceden fark ederek sonuç odaklı çalışma kültürünü benimsemektir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kent Konseyi Üyeliği ve Organları

Kent konseyi üyeliği

MADDE 8 – (1) Kent konseyi; merkezi yönetimi, yerel yönetimi, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını ve sivil toplumu ortaklık anlayışı ile buluşturmak üzere aşağıda belirtilen kişi, kurum ve kuruluş temsilcilerinden oluşur:

- a) Mahallin en büyük mülki idare amiri veya temsilcisi,
- b) Belediye başkanı veya temsilcisi,
- c) Sayısı 10’u geçmemek üzere illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafından belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri,
- ç) Mahalle sayısı yirmiye kadar olan belediyelerde bütün mahalle muhtarları, diğer belediyelerde belediye başkanının çağrısı üzerine toplanan mahalle muhtarlarının toplam muhtar sayısının yüzde 30’unu geçmemek ve 20’den az olmamak üzere kendi aralarından seçecekleri temsilcileri,
- d) Beldede teşkilatını kurmuş olan siyasi partilerin temsilcileri,
- e) Üniversitelerden ikiden fazla olmamak üzere en az bir temsilci, üniversite sayısının birden fazla olması durumunda her üniversiteden birer temsilci,
- f) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, baroların ve ilgili dernekler ile vakıfların temsilcileri,
- g) Kent konseyince kurulan meclis ve çalışma gruplarının birer temsilcisi.

Organları

MADDE 9 - (1) Kent konseyi aşağıdaki organlardan oluşur:

- a) Genel Kurul
- b) Yürütme Kurulu
- c) Meclisler ve çalışma grupları
- ç) Kent konseyi başkanı

Genel kurul

MADDE 10 - (1) Genel kurul, kent konseyinin en yetkili organı olup 8 inci maddede sayılan üyelerden oluşur. Genel kurul, her yıl ocak ve eylül aylarında yapacağı iki toplantıdan az olmamak üzere, üyelerin salt çoğunluğu ile toplanır.

(2) Genel kurula kent konseyi başkanı başkanlık eder. Başkanın bulunmaması halinde yürütme kurulunun en yaşlı üyesi toplantıya başkanlık eder.

(3) Genel kurul; yürütme kurulunun, meclislerin ve çalışma gruplarının seçim ve çalışma esaslarını, bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla, çalışma yönergesi ile belirler.

Yürütme kurulu

MADDE 11 - (1) Yürütme kurulu, genel kurul tarafından birinci dönem için iki, ikinci dönem için üç yıl görev yapmak üzere seçilen, kadın ve gençlik meclis başkanlarının da yer aldığı en az yedi kişiden oluşur. Yürütme kuruluna kent konseyi başkanı, bulunmaması halinde yürütme kurulunun en yaşlı üyesi başkanlık eder.

(2) Yürütme kurulu, genel kurulun gündemini tespit eder ve genel kurul tarafından oluşturulan görüşleri ilgili belediyeye sunar ve uygulamayı izler.

Kent konseyi başkanı

MADDE 11/A – (1) Kent konseyi başkanı genel kurul tarafından seçilir. Kent konseyi başkanının görev süresi, yürütme kurulunun görev süresiyle paralel olmak üzere ilk dönem için iki yıl, ikinci dönem için üç yıldır.

(2) Kent konseyi başkanının seçimi için ilk oylamada üye tamsayısının üçte iki ve ikinci oylamada üye tamsayısının salt çoğunluğu aranır. İkinci oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için üçüncü tur oylama yapılır. Üçüncü oylamada en fazla oyu alan aday, başkan seçilmiş olur.

(3) Kent konseyi başkanının seçimi, kent konseyinin ilk toplantısının birinci birleşimde tamamlanır.

(4) Kent konseyi başkanının izin, hastalık veya başka bir sebeple görevi başında bulunmadığı hallerde, bu süre içinde kendisine yürütme kurulunun en yaşlı üyesi vekalet eder.

Meclisler ve çalışma grupları

MADDE 12 - (1) Kent konseyleri, görev alanına giren konularda meclis ve çalışma grupları oluşturabilir.

(2) Meclislerin ve çalışma gruplarının çalışma usul ve esasları genel kurulca belirlenir.

(3) Meclislerde ve çalışma gruplarında oluşturulan görüşler, kent konseyi genel kurulunda görüşülerek kabul edildikten sonra değerlendirilmek üzere ilgili belediye meclisine sunulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Toplantı ve görüşme usulü

MADDE 13 - (1) Kent konseyi organları, çalışma yönergelerinde belirlenen yer ve zamanlarda üye tam sayısının salt çoğunluğu ile olağan olarak toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Oylamada eşitlik çıkması halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır.

(2) Genel kurul, yürütme kurulu başkanı tarafından doğrudan veya 8 inci maddede öngörülen katılımcı sayısının üçte birinin teklifi üzerine olağan üstü toplantıya çağırılabilir

Görüşlerin ilanı

MADDE 14 - (1) Kent konseyi genel kurulunca oluşturulan görüşler, belediye meclisinin ilk toplantısında değerlendirildikten sonra belediye tarafından kent konseyine bildirilir ve uygun araçlarla kamuoyuna duyurulur.

Genel sekreterlik

MADDE 14/A – (1) Kent konseyi genel sekreteri, belediye başkanı tarafından önerilen üç aday arasından yürütme kurulu tarafından seçilir.

(2) Kent konseyi genel sekreteri, 6 ncı maddede belirtilen görevlerin yerine getirilmesini koordine eder. Meclisler, çalışma grupları ve benzeri yapılar arasındaki çalışma uyumunu ve koordinasyonu sağlar.

(3) Genel sekreter, kent konseyi başkanına ve yürütme kuruluna karşı sorumludur
Sekreterya hizmetleri

Madde 15 - (1) Kent konseyinin sekreterya hizmetleri, ilgili belediye tarafından önerilecek ve yürütme kurulu tarafından kabul edilecek görevliler tarafından yerine getirilir.

(2) Sekreterya hizmetlerini yürüten personel, bu çalışmalarında genel sekretere karşı sorumludur.

Yönerge çıkarma

MADDE 16 - (1) Kent konseyi genel kurulu bu Yönetmeliğe aykırı olmamak kaydıyla uygulama yönergeleri çıkarabilir.

Kent konseyinin mali yapısı

MADDE 16/A – (1) Belediyeler kent konseylerine, bütçelerinde ödenek ayırmak suretiyle aynı ve nakdi yardım yapar ve destek sağlar.

Geçici Madde - (1) YG21 Programının uygulandığı yerlerde, kent konseyi veya benzeri adlarla oluşturulmuş yapılanmalar bu Yönetmelik hükümlerine uygun hale getirilir. Kent konseyi bulunmayan belediyelerde ilk toplantı, belediye başkanının çağırısı ile yapılır.

(2) Kent konseyi ve benzeri adlarla oluşturulmuş mevcut yapılanmalara ve ilk toplantıya ilişkin işlemler bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yıl içerisinde tamamlanır.

(3) Kent konseyi ilk toplantısını, belediye başkanının çağrı yazısında bildirilen gündemle, ilan edilen yer ve tarihte yapar. Bu toplantıda yürütme kurulu oluşturulur.

Yürürlük

MADDE 17 - (1) Bu Yönetmelik, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 - (1) Bu Yönetmelik hükümlerini İçişleri Bakanı yürütür (<http://www.mevzuat.gov.tr>).

